

Region Skånes delårsrapport

Januari – augusti 2023

Innehåll

INLEDNING

- 3 Regionstyrelsens ordförande har ordet
 - 4 Ögonblick från januari–augusti 2023
-

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

- 5 Den regionala koncernen
 - 6 Styrning och uppföljning av den regionala verksamheten
 - 7 Händelser av väsentlig betydelse
 - 7 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning
- Verksamhet
- 9 – Hälso- och sjukvård
 - 25 – Kollektivtrafik
 - 29 – Kulturverksamhet
 - 32 – Regional utveckling
 - 36 – Verksamhetsstöd
-
- 41 Attraktiv arbetsgivare, professionell verksamhet
 - 46 Väsentliga personalförhållanden
 - 47 Långsiktigt stark ekonomi
 - 50 Balanskravsresultat
 - 51 Förväntad utveckling
-

FINANSIELLA TABELLER

- 52 Resultaträkning
 - 53 Kassaflödesanalys
 - 54 Balansräkning
 - 55 Redovisnings- och värderingsprinciper
-

DRIFT- OCH INVESTERINGSREDOVISNING

- 56 Driftredovisning
 - 58 Investeringsredovisning
-

REGION SKÅNES BOLAG

- 60 Koncernen
- 60 Bolagens redovisning

OM DELÅRSRAPPORTEN

Målgrupper

Region Skånes delårsrapport avlämnas av regionstyrelsen till regionfullmäktige. Rapporten är avsedd för medborgare, kunder, patienter, medarbetare, revisorer, kreditgivare, leverantörer, samarbetspartners och övriga intressenter. Delårsrapporten produceras av koncernstab inköp och ekonomistyrning.

Förvaltningsberättelse

I förvaltningsberättelsen redovisas perioden januari till och med augusti, i enlighet med 4 kapitlet i den kommunala redovisningslagen. I förvaltningsberättelsen finns uppföljning av de mål och uppdrag som gavs i verksamhetsplan och budget 2023. Delårsrapporten 2023 förenklad, och först i årsredovisningen för 2023 kommer en mer djuplodande analys av måluppfyllelse och god ekonomisk hushållning att göras.

Verksamhetsberättelser

Regionstyrelsen och övriga nämnder har också tagit fram motsvarande uppföljningsrapport för perioden, i form av en verksamhetsberättelse.

Digital version

Delårsrapporten finns endast i digital version.

Foto omslag:
johnér.se/Mikael Svensson (överst)
Emil Langvad (underst)
Grafisk form: Lena Granell

■ Världen, Sverige och Skåne

befinner sig i extraordinära tider. Den ekonomiska kris som vårt land befinner sig i, med rusande inflation, svag krona och ökade kostnader för energi, bränsle och livsmedel liknar inget annat jag upplevt under mina år som regionpolitiker. Den besvärliga ekonomiska situationen frestar på hushållen liksom den påverkar regionens ekonomi. Min ambition har alltid varit, och är, att hushålla med resurserna på ett klokt och ansvarsfullt sätt. En sund ekonomi i balans är en grundläggande förutsättning för fungerande verksamheter, för trygghet och för kontinuitet, för möjligheten att erbjuda medborgarna i Region Skåne en god vård och en fungerande kollektivtrafik och för möjligheten att investera framåt, i nya sjukhus och nödvändig infrastruktur.

Delårsrapporten för Region Skånes ekonomi är ingen uppmanande läsning. Prognosen pekar på ett stort underskott, vilket naturligtvis utgör ett konkret hot mot den skånska vården och kollektivtrafiken om underskottet måste återställas på tre år. Eftersom underskottet i huvudsak beror på merkostnader kopplade till inflationen, dels värdesäkrande av pensionernas storlek med inflationsnivån och dels sjukvårdsmaterial, mediciner och utrustning som stiger enormt mycket i pris på grund av inflationen, så innebär det ett extraordinärt läge under den tid som inflationen är hög. Det handlar sannolikt om 2023 och 2024. 2025 bedöms åter inflationen befinna sig på mer normala nivåer och vi kan också

Regionstyrelsens ordförande har ordet

se att Region Skånes ekonomi redan från 2025 har betydligt bättre förutsättningar för att kunna hanteras på ett normalt sätt. Det handlar med andra ord om att övervintra två svåra år.

Det ekonomiska underskottet i delårsrapporten för 2023 är dock stort och motsvarar driften av två sjukhus. Att stänga ner två sjukhus för att hantera ekonomin kommer inte på fråga. Det vill sannolikt ingen. Att höja skatten i endast två år för att hantera 2023 och 2024 är knappast heller någon bra lösning. Människor i allmänhet har det svårt med sin privatekonomi just nu och att höja skatten med så stora belopp skulle kunna leda till en onödigt lång och djup lågkonjunktur. Det vore oansvarigt att leda in Skåne i det. Inte minst när de flesta bedömare ändå tror att de ekonomiska förutsättningarna blir relativt bra igen redan år 2025.

Att lägga ner vårdinrättningar, säga upp personal eller dra ner stora volymer av kollektivtrafiken är inte rätt väg att gå. Att tillfälligt höja skatten för att täcka underskottet är inte heller en framkomlig väg, då en sådan handling skull kunna fördjupa och förlänga en lågkonjunktur. Kort sagt befinner vi oss i en extraordinär situation och en sådan situation hanteras nog bäst med en lösning som också är av extraordinär karaktär.

Enligt kommunallagen ska en budget upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. Undantag från denna grundläggande princip får dock göras om det finns synnerliga skäl och omständigheterna är extraordinära – och när, om inte nu, finns det annars synnerliga skäl? Treklöverstyret i Region Skåne har ett omfattande och konstruktivt budgetsamarbete med Sverigedemokraterna. Vi fyra partier har efter ingående diskussioner bestämt oss för att anföra synnerliga skäl för att inte behöva återställa

underskottet inom tre år. Vi kommer att göra detta för 2023 och 2024 för de delar av underskotten som är tydligt kopplade till merkostnader skapade av inflationen, primärt pensionskostnaderna.

Genom att inte behöva återställa underskotten på tre år utan istället ge oss en längre tidshorisont så kommer naturligtvis Region Skånes soliditet att kortsiktigt och temporärt försämrats. Siktet är dock inställt på att redan 2025 börja leverera överskott igen på liknande vis som vi gjort under många år i Region Skåne de sista 5–6 åren. Faktum är att Region Skånes soliditet har avsevärt förbättrats de senaste åren. Under de senaste 8 åren har soliditet stärkts från cirka -90 procent till runt -38 procent. Den utvecklingen är oerhört viktig och på den vägen ska vi fortsätta vandra, om än inte 2023 och 2024. Dessa två år kommer istället att vara ett tillfälligt ”hack” i kurvan. Genom att tillåta det så kan vi också freda vården från stora vårdbesparingar, freda kollektivtrafiken från stor nedmontering och skattebetalarna slipper extrema skattehöjningar.

Samtidigt vill jag betona att det är sparsamhet som gäller. Region Skånes nämnder och bolag måste effektivisera resursanvändningen för att begränsa kostnadsutvecklingen den kommande perioden. Utan sådana nödvändiga förändringar kommer den höga kostnadsnivån att skapa ett ännu större, växande underskott över tid. Strukturåtgärder för att sänka kostnadsläget kommer att fortsatt vara högst upp på dagordningen. Det är långsiktigt nödvändigt.

Carl Johan Sonesson (M)
Regionstyrelsens ordförande

Ögonblick från januari–augusti 2023

Januari

» **Enheten för kognitiv medicin** i Ängelholm är sedan årsskiftet personaldrivna. Enheten är placerad under regionstyrelsen och är en del av Region Skåne.

» **Självsedering** införs vid ingrepp på gynnottagningen Centralsjukhuset Kristianstad, där patienten ger sig själv avslappnande läkemedel.

» Region Skåne **använder mindre el** och den positiva utvecklingen håller i sig. Under 2022 minskade energianvändningen med fem procent, varav elanvändningen med tre procent.

» Ängelholms sjukhus har öppnat Sveriges första helt digitala team inom cancerrehabilitering. **Cancerrehabilitering Skåne online** som tar emot patienter från hela Skåne.

Februari

» Många stannar kvar i Region Skåne efter stöttning med **svensk legitimation**. Hittills har närmare 60 sjuksköterskor, barnmorskor och läkare som verksamheten stöttat fått svensk legitimation.

» Region Skåne är med och utrotar en hel cancerform när kvinnor i Skåne födda 1994–1999 bjuds in till **kostnadsfri vaccination mot HPV** (humant papillomvirus).

Mars

» **Region Skånes kortfilmspris** för bästa barn- och ungdomskortfilm på barn- och ungdomsfilmfestivalen BUFF i Malmö tilldelas den nederländske regissören Wouter Keijzer. Han får priset för sin film "Outside".

April

» Barnmorskorna får mer tid att fokusera på patienterna när förlossningsvården och vården för kvinnors hälsa satsar på att anställa **servicemedarbetare**.

» Hälsomedicinskt Center i Hjärup får utmärkelsen **Skånes bästa vårdcentral 2023**, genom sitt arbetssätt med stort fokus på kvalitet, patientnöjdhet och toppresultatet i Nationella patientenkäten.

Maj

» **Nya servicebyggnaden på Malmö sjukhusområde invigs**. Den nya servicebyggnaden är porten för alla leveranser på sjukhusområdet.

» **Årets vinnare av Diabasen** är verksamhetsområde hematologi, onkologi och strålningsfysik vid Skånes universitetssjukvård. Fler patienter med akut leukemi kan vårdas hemma. Den som är sjuk kan nu själv sköta sin cytotostatikabehandling med hjälp av en mobil pump, med bibehållen patientsäkerhet.

» Region Skåne skänker en akutambulans och **utrustning till det krigsdrabbade Ukraina**. Bland annat skickas ett stort antal kompletta, portabla utrustningar för patientövervakning och hjärtstart.

» Region Skåne planerar för att kraftigt **minska beroendet av inhyrd bemaning** i hälso- och sjukvården. En av de planerade åtgärderna är satsningar på ett regiongemensamt resursteam.

Juni

» **Cykelleden Skåne** som sträcker sig över stora delar av Skåne invigs på cykelns dag. Under en helg fylld av aktiviteter invigs den 57 mil långa leden.

» **Hemtest för gonorré och klamydia** har utvecklats och ger möjligt att ta prov även från svalg och ändtarm. Prover som invånare tidigare enbart kunde ta vid besök inom vården.

» Regionfullmäktige fastställde en samlad **antikorrupsionspolicy** för hela Region Skåne inklusive bolag. En förutsättning för att kunna erbjuda god och likvärdig vård, service till invånarna.

» Region Skånes utökade **satsning på sommarjobb** gör att över 300 unga får chansen att prova på att jobba inom Region Skånes verksamheter. Den 19 juni är de första sommarjobbarna på plats runt om i Skåne.

Juli

» Med stöd från Region Skåne har Wanås konst i Östra Göinge tagit fram en podd som vänder sig till de yngsta besökarna i skulpturparken och deras föräldrar. **Lilla Konstpodden** är ett slags ljudspår med konstprat, lekar och låtar. Podden är en del av Wanås språkfrämjande arbete inom ramen för Bokstart Skåne.

» Den som har väldigt stora problem med mycket dataspelande kan få diagnosen **gaming disorder**. Mottagningen Maria Skåne Malmö är en av landets två offentligt drivna mottagningar, som erbjuder stöd och behandling för problematiskt dataspelande.

Augusti

» Regionalt Cancercentrum Syd (RCC) arbetar med att **utveckla cancerprevention och vård i Region Skåne**. I sommar initierades ett samarbete med Svenska Fotbollförbundet för att nå barn över sex år.

» Genom att digitalisera ett av sina **verktyg "Det här är jag"** vill Habiliteringen i Region Skåne ge barn större möjligheter att engagera sig och vara delaktiga i den egna vården.

» Region Skåne och Sveriges Arkitekter Skånes **årliga arkitekturpris** som inspirerar, engagerar och bidrar till det offentliga samtalet om livsmiljöer delas i år ut till projektet Hage av Brendeland & Kristoffersen Arkitekter.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

I förvaltningsberättelsen lämnar Region Skåne information om organisationens förvaltning i enlighet med Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning samt rekommendationer och praxis.

Den regionala koncernen

Region Skåne är organiserad i en nämndorganisation samt en aktiebolagsrättslig koncern. Samtliga bolag ägs till 100 procent av Region Skåne. Inför mandatperioden 2023–2026 beslutade regionfullmäktige i juni 2022 om vissa förändringar i såväl den politiska organisationen som i bolagsstrukturen.

Inriktningen är också att den politiska organisationen och tjänstemannaorganisationen i huvudsak bör återspegla varandra och att tjänstemannaorganisationen har en struktur som möjliggör för de politiska organen att styra de olika förvaltningarna. Mot bakgrund av detta har förvaltningsstrukturen reviderats från 2023,

främst genom en anpassning av den administrativa strukturen för hälso- och sjukvården i Region Skåne.

I den konsoliderade koncernen ingår, förutom alla nämnder och förvaltningar, moderbolaget Region Skåne Holding AB och Folk tandvården Skåne AB. Det bör framhållas att denna konsolidering endast i begränsad omfattning inverkar på helheten och därmed inte i väsentlig grad påverkar resultat och ställning.

Förändringar i Region Skånes nya bolagsorganisation från och med 2023 har skett enligt följande:

- Invest in Skåne AB har avvecklats som aktiebolag och verksamheten

bedrivs nu i förvaltningsform inom regionala utvecklingsnämndens ansvarsområde.

- Business Region Skåne AB, Tourism in Skåne AB och Event in Skåne AB har fusionerats till ett gemensamt bolag, Visit Skåne AB, som rapporterar direkt till Region Skåne Holding AB.
- Film i Skåne AB är nu ett dotterbolag direkt under Region Skåne Holding AB.

Därutöver har bolagsstrukturen ändrats genom förvärv av HSN N CRC Malmö AB respektive LB Kiel Pildammen AB. Dessa bolag, som äger byggnader på sjukhusområdet i

DEN REGIONALA KONCERNEN

Nämndsorganisationen	Förvaltningsorganisation	Koncernbolag
Regionfullmäktige		Region Skåne Holding AB*
Revision	→ Revisionskontor	Folk tandvården Skåne AB*
Patientnämnd	→ Patientnämndens kansli	Skåne Care AB
Regionstyrelse	→ Koncernkontoret	Innovation Skåne AB
Hälso- och sjukvårdsnämnd	→ Koncernkontoret	Malmö Opera och Musikteater AB
Sjukhusstyrelse SUS	→ Skånes universitetssjukhus	Skånes Dansteater AB
Sjukhusstyrelse Landskrona	→ Lasarettet i Landskrona	Visit Skåne AB
Sjukhusstyrelse Helsingborg	→ Helsingborgs lasarett	Film i Skåne AB
Sjukhusstyrelse Ängelholm	→ Ängelholms sjukhus	Region Skåne Bussdepå Malmö AB
Sjukhusstyrelse Kristianstad	→ Centralsjukhuset Kristianstad	HSN N CRC Malmö AB
Sjukhusstyrelse Hässleholm	→ Hässleholms sjukhus	LB Kiel Pildammen AB
Sjukhusstyrelse Ystad	→ Lasarettet i Ystad	
Sjukhusstyrelse Trelleborg	→ Lasarettet Trelleborg	
Primärvårdsnämnd	→ Primärvården Skåne	
Nämnden för operativ regiongemensam verksamhet	→ Digitalisering IT/MT + Medicinsk service	
Psykatri, habilitering- och hjälpmedelsnämnd	→ Psykiatri, habilitering- och hjälpmedel	
Regional utvecklingsnämnd	→ Koncernkontoret	
Kollektivtrafiknämnd	→ Skånetrafiken	
Kulturnämnd	→ Region Skånes kulturförvaltning	
Personalnämnd	→ Koncernkontoret	
Fastighets- och servicenämnd	→ Regionfastigheter + Regionservice	

* Ingår i de sammanställda räkenskaperna för den konsoliderade koncernen och samtliga bolag ägs till 100 procent av Region Skåne.

Malmö, förvärvades av Region Skåne under våren 2023, baserat på sedan länge ingångna avtal i samband med upplägg och finansieringslösning vid de aktuella byggnadernas uppförande. Region Skåne Holding AB övertog ägandet genom en regionintern transaktion i juni 2023.

Region Skåne har även engagemang i andra bolag, men dessa är av betyd-

ligt mindre relevans för den regionala koncernen i sin helhet.

Viss del av Region Skånes verksamhet bedrivs genom avtal med privata utförare alternativt samverkan med externa intressenter. Region Skåne har fyra vårdval (LOV – lagen om valfrihetssystem) inom primärvård och ytterligare fyra inom specialiserad sjukvård, två inom tandvård och ett

inom området habilitering och hjälpmedel.

Från och med 2023 finns även en personaldriven vårdenhet som är organisatorisk placerad under regionstyrelsen som en enskild verksamhet i offentlig regi.

Styrning och uppföljning av den regionala verksamheten

Målstyrningsprocessen

Verksamhetsplan och budget är Region Skånes viktigaste styrdokument och är styrande för hela den aktuella planperioden. De övergripande målen som fastställs av regionfullmäktige anger inriktningen för hela organisationen och utgör ramen för prioriteringar som en röd tråd genom hela budget- och uppföljningsprocessen. Då verksamhetsplan och budget 2023 har en tydlig struktur som utgår från Region Skånes verksamheter, så följer ett fördjupande och mer detaljerande avsnitt avseende förvaltningsberättelsens rubriker som återfinns i andra delar av delårsrapporten.

Målen i verksamhetsplan och budget beslutas av regionfullmäktige och anger vad som sätts i särskilt fokus under aktuell period.

Region Skånes samlade verksamhet bedrivs i såväl nämnds- och förvaltningsorganisation, som i hel- och delägda bolag samt även i andra samverkansformer. Inom ett flertal verksamhetsområden anlitar Region Skåne privata utförare och dessa följs upp i särskild ordning, varav ett flertal avser hälso- och sjukvård med uppdrag inom ramen för lagen om valfrihetssystem. Verksamhetsplan och budget 2023 har fokus på det regionala perspektivet – inte koncernen – och delårsrapporten har samma inriktning.

Regionfullmäktiges och verksamhetsplanens/budgetens övergripande mål är styrande och omfattar all verksamhet. Dessa övergripande mål utgör ramverket för prioriteringar och skapar strukturen genom hela budget- och uppföljningsprocessen. I verksamhetsplan och budget, anges utifrån dessa mål, inriktning och mer specifika mål och uppdrag inom de olika områdenas respektive avsnitt.

De övergripande målen bryts ned i delmål och mätbara måltal för verksamheten. Med mål avses vad som särskilt sätts i fokus under budgetåret och planperioden. Måltal anger ambitionsnivån för det som ska mätas och följas upp. Det kan handla om en ökning från ett nuläge eller uppfyllelse av en procentuell nivå.

Uppsiktsplikten

Regionstyrelsen ska leda och samordna förvaltningen av Region Skånes angelägenheter och övervaka övriga nämnders verksamhet. Styrelsen ska också ha uppsikt över verksamhet som bedrivs i Region Skånes bolag och därvid uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på Region Skånes utveckling och ekonomiska ställning. Uppsiktsplikten fullgörs bland annat genom att begära in uppföljningar och prognoser från olika nämnder, styrelser och bolag.

Samtliga nämnder och bolag har planerat, beslutat om och följt upp den interna kontrollen under året. Deluppföljningen 2023 visar på att arbetet förtgår i enlighet med respektives riskanalys och riskhanteringsplan för intern kontroll.

Löpande uppföljning

Nämnder och styrelser har ansvar för att löpande följa upp verksamhet, resultat och ekonomi samt att vidta åtgärder för att korrigera befarade avvikelser.

Månads- och delårsrapporter

Nämndernas uppföljningar sammanfattas i månads- och delårsrapporter som delges regionstyrelsen. Prestationer, resultat och effekter av verksamheten samt prognoser, analyser och kommentarer ska framgå. Vid behov ska åtgärdsplaner för att rätta till eventuella avvikelser redovisas. Delårsrapporten för januari–augusti är en fördjupad uppföljning av årsredovisningskaraktär.

Bokslut och årsredovisning

Efter årets slut upprättas ett bokslut med resultat- och balansräkning med bilagor och specifikationer. I årsredovisningen görs en sammanfattande uppföljning av årets verksamhet som redovisas till regionfullmäktige.

Händelser av väsentlig betydelse

Den osäkra samhällsekonomiska utvecklingen och makroekonomiska läget har avspeglats i Region Skånes ekonomiska prognoser inför och under 2023. Regionstyrelsen beslutade därför i mars om en senarelagd budgetprocess. Detta för att omgående påbörja nödvändigt arbete med åtgärder och omställning för en budget i balans med bättre förutsättningarna inför år 2024–2026.

Under våren 2023 har koncernledningen initierat ett dialogarbete inom tjänstemannaorganisationen för att identifiera vilka regiongemensamma problem och behov som finns i

verksamheterna och vilka de prioriterade åtgärderna bör vara. Resultatet av dialogen har identifierat sex insatsområden:

- Övergripande styrnings- och strukturfrågor inom hälso- och sjukvården
- Verksamhets- och producentrelaterade utmaningar inom hälso- och sjukvården
- Bemanning och kompetensförsörjning
- Inköp och materialförsörjning
- Serviceförvaltningarnas roll, mandat och kostnadsutveckling
- Administration och IT-stöd

De sex insatsområdena utgör grunden i det pågående och framåtsyftande arbetet för att vid slutet av planperioden 2024–2026 uppnå en ekonomi i balans. Mot bakgrund av det ekonomiska läget och som ett led i omställningsarbetet har regiondirektören under året bland annat beslutat om restriktioner för effektivare resursanvändning samt stopp för inhyrning av personal. Besluten innebär bland annat strikt vakansprövning, stor restriktivitet avseende avrop och användning av externa konsulter samt att sjuksköterskor från oktober månad endast får hyras in på kvällar, nätter och helger.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

REGION SKÅNES ÖVERGRIPANDE MÅL OCH VISION

Region Skånes vision, som gäller för hela organisationen och dess verksamheter är *Framtidstro och livskvalitet*. Genom de fem målen, som vänder sig till all verksamhet ska vi nå visionen. Våra resurser är medarbetarna, verksamheten och ekonomin. Vår organisationskultur utgår från de gemensamma värderingarna: välkomnande, drivande, omtanke och respekt. Detta gäller i allt ledarskap, medarbetarskap liksom i alla möten med de vi finns till för och samverkar med. Utifrån detta är våra gemensamma övergripande mål:

Bättre liv och hälsa för fler: Ett mål med utåtriktat fokus på de vi är till för – befolkning, patienter, brukare, resenärer, besökare, kunder, samverkanspartners, turister, m fl.

Tillgänglighet och kvalitet: Ett mer inåtriktat mål för vår egen organisation med fokus på våra verksamheter och hur våra interna arbetsprocesser fungerar.

Hållbar utveckling i hela Skåne: Ett mål för hur våra verksamheter bidrar till en långsiktigt hållbar utveckling och tillväxt i den egna organisationen och i Skåne.

Attraktiv arbetsgivare, professionell verksamhet: Ett mål för att attrahera, rekrytera, utveckla, motivera och behålla medarbetare i våra verksamheter.

Långsiktigt stark ekonomi: Ett mål för en modern, konkurrenskraftig och hållbar ekonomi som möjliggör beredskap, utveckling och fortsatta satsningar i verksamheten.

Enligt kommunallagen ska mål och riktlinjer av betydelse för god ekonomisk hushållning anges. Region Skåne har i verksamhetsplan och budget 2023 med plan för 2024–2025 beslutat om fem övergripande mål enligt ovan, som ska leda till god ekonomisk hushållning. Målen, som kan bestå av olika delmål, följs upp genom måltal. Då ett antal mål inte följs upp annat än på helårsbasis, görs en mera fördjupad analys av måluppfyllelsen först i samband med årsredovisningen.

Samlad bedömning av god ekonomisk hushållning

För att uppnå god ekonomisk hushållning och visionen ”Framtidstro och livskvalitet” måste de fem övergripande mål som Region Skåne har beslutat om i verksamhetsplan och budget 2023 med plan för 2024–2025 uppnås.

Arbetet med framtidens hälso-system fortlöper och en del milstolpar har uppnåtts enligt plan. Inom hälso- och sjukvården har tillgänglighetsförbättrande åtgärder prioriterats och särskilt när det gäller väntetider till operation. Inom många vårdområden ses en ökning av både vårdbehov och vårdproduktion jämfört med föregående år och tillgängligheten har inom vissa områden förbättrats. Kompetensförsörjningen utgör en begränsande faktor för ökad vårdkapacitet och tillgänglighet. Systematiserade arbetsätt för att minimera outnyttjad kapacitet, öka samverkan och strategier för nivåstrukturer och profilering har varit prioriterade åtgärder i tillgänglighetsarbetet.

Kompetensförsörjning och rätt bemanning är fortsatt en utmaning. Arbete pågår för att skapa en attraktiv arbetsplats, stödja medarbetarutveckling och använda kompetensen rätt.

Antalet resor med kollektivtrafiken har ökat med 17,6 procent jämfört med 2022. Denna utveckling återspeglas även i den ekonomiska uppföljningen där intäkterna från trafikantavgifter ökat med 31 procent jämfört med före-

gående år. Marknadsandelen av samtliga motorburna resor har förbättrats ytterligare jämfört med föregående år.

Under året har regionala utvecklingsnämnden bland annat riktat särskilt fokus mot elförsörjning, kvalitetshöjande insatser på Skåneleden, cykelleder. Vidare har de ökat matchningen på arbetsmarknaden, kompetensförsörjning och tillväxthöjande insatser för fler små och medelstora företag för att öka deras lönsamhet och konkurrenskraft.

Servicefunktionerna har under året fortsatt utveckla tjänster för att avlasta vården och effektivisera servicetjänsterna. Under rapportperioden har bland annat arbetet med breddinförande av servicevärdar fortlöpt och ett nytt måltidskoncept har börjat införas som har visat sig ge minskat matsvinn och ökat kalori- och proteinintag hos patienter.

Kulturnämnden fortsätter att verka för att invånarna i Skåne ska få lika förutsättningar att ta del av och delta i kulturlivet. Under 2023 har bland annat riktade satsningar gjorts mot barn och unga med funktionsnedsättning och seniora invånare. En kartläggning av kulturinsatsutbudet riktad till

hälso- och sjukvården har också gjorts. För 2023 har verksamhetsstöd fördelats ut till 99 kulturverksamheter inom olika konst- och kulturområden. Kulturverksamheterna representerar en mångfald av kulturuttryck som tillsammans bidrar till ett rikt och dynamiskt kulturliv i Skåne.

De finansiella målen gällande självfinansiering av investeringar och resultat prognostiseras att inte uppnås för 2023. Den ekonomiska obalansen mellan ökningstakten för intäkter och kostnader leder till underskott som ytterligare försämrar en redan svag ekonomisk ställning. Situationen är dock inte unik för Region Skåne utan ekonomin är mycket ansträngd inom hela kommun- och regionsektorn och alldeles speciellt 2023–2024.

Mot bakgrund av utvecklingen under året är bedömningen avseende god ekonomisk hushållning att det krävs fortsatta åtgärder som syftar till utveckling och förbättring inom samtliga målområden. Läs mer i följande avsnitt där verksamhetens måluppfyllelse utifrån de olika perspektiven redovisas.

Hälso- och sjukvård

BÄTTRE LIV OCH HÄLSA FÖR FLER

Framtidens hälsosystem och vårdens omställning

För att möta dagens och morgondagens samhällsutmaningar och samtidigt uppnå bättre befolkningshälsa, bättre upplevelse för patienter och medarbetare, bättre kvalitet och effektiva processer samt ökad tillgänglighet, pågår ett aktivt och långsiktigt omställningsarbete mot framtidens hälsosystem. Omställningsarbete till framtidens hälsosystem är Region Skånes övergripande och långsiktiga strategi för den omställning till Nära vård som pågår på såväl nationell, som regional och lokal nivå.

Omställningen sker i enlighet med färdplan, mål och strategier samt förändrings- och genomförandeplan 2022–2025 för framtidens hälsosystem. Den årliga utvärderingen av planen som gjordes i början av 2023 visade att det pågår ett aktivt arbete i riktning mot framtidens hälsosystem och att en del milstolpar har uppnåtts enligt plan. Den reviderade och uppdaterade förändrings- och genomförandeplanen för 2023–2026 fastställdes av hälso- och sjukvårdsnämnden 2023-08-31. Nedan följer exempel på arbete under 2023 som på regionövergripande nivå bidrar till att åstadkomma de fem fokusförflyttningarna:

Från patient eller mottagare till aktiv medskapare

För att möjliggöra invånarinvolvering på alla nivåer har en digital plattform som erbjuder centrala stödstrukturer och samordningsfunktioner utvecklats. Lansering sker tidig höst 2023.

Från fokus på sjukdom till fokus på hälsa

En pilotstudie kring riktade hälsosamtal för 70-åringar har genomförts, utvärderats och rapporterats under våren 2023. Kommunerna genomför

hälsosamtal för att motverka ofrivillig ensamhet hos äldre. En utredning om hur dessa hälsosamtal påverkar Region Skånes riktade hälsosamtal för 70-åringar, ska genomföras innan primärvårdsnämnden fattar beslut om breddinförande.

Från fokus på sjukvårdens organisation till fokus på individens behov på vägen genom hälsosystemet

Region Skåne och de skånska kommunerna har i samverkan tagit fram gemensam Målbild och handlingsplan avseende god och nära vård med tillhörande aktivitets- och tidplan. För att få genomslagskraft i det gemensamma omställningsarbetet har processledare i team på delregional nivå med den regionala och kommunala primärvården som bas skapats. Under rapportperioden har fokus också varit på att kartlägga, samordna och vidareutveckla arbetet inom området personcentrerat arbets- och förhållningssätt i den Skånegemensamma handlingsplanen för God och Nära Vård¹.

Framtagande av en hälso- och vårdutbudskarta utifrån invånarnas behov pågår. Det pågående arbetet med att ta fram en strategisk inriktning för Region Skånes arbete med nationell högspecialiserad vård och utveckling av universitetssjukvården, är nära kopplat till arbetet med en hälso- och vårdutbudskarta.

Från fokus på platser eller lokaler till fokus på att möta invånaren på flera olika sätt efter behov

Det pågår arbeten med att testa och samordna olika former av vård i hemmet såsom akutsjukhusvård i hemmet, basonkologi i nära vård, och närsjukvårdsteam av den typ som används i Projekt närsjukvårdsteam i Landskrona, vilket beskrivs under

1. **Läs mer:** Målbild och handlingsplan avseende god och nära vård inom ramen för Vårdsamverkan Skåne.

avsnitt *Nära vård*. Samverkan mellan specialiserad vård, primärvård och kommunal hälso- och sjukvård är ett genomgående inslag i dessa verksamheter.

Beslut har fattats att mobila insatser i patientens hem i första hand ska ske på primärvårdsnivå och utgå från patientens och närståendes behov. Hantering av läkemedel i hemmiljö utmanar i delar nuvarande läkemedelslagstiftning. En dialog om att ta fram en regionalt enhetlig hantering har påbörjats. Det finns även mobil tandvård som utförs i patienters egna hem.

Beslut har fattats om att ta fram en övergripande struktur för en ny styr- och ansvarsmodell för att driva strategisk utveckling av förutsättningar för digitalisering i verksamheterna i samverkan. Enligt modellen enas parterna tillsammans om principer kring att nätverksstyrning och representation baseras på kompetens, inte organisation.

Från fokus på kortsiktiga organisatoriska eller ekonomiska resultat till en helhetssyn där egna initiativ och lärande premieras

En regiongemensam strategi för utveckling och lärande är under framtagande. Strategin blir en gemensam utgångspunkt och ett ramverk för att förbättra och utveckla förutsättningar för lärande samt som underlag för diskussion och metodstöd vid utvecklingsinsatser.

Ett arbete rörande incitaments- och finansieringsmodeller som stimulerar och premierar omställningsarbetet till en nära vård och som möter invånarens behov på olika sätt, pågår. Det EU-finansierade forskningsprojektet Invest4Health startade 2023-01-01 och handlar om att utforska nya incitaments- och finansieringsmodeller för preventiva och hälsofrämjande insatser.

Det pågående arbetet med framtidens hälsosystem inkluderar God Vårds fokus på en *tillgänglig, jämlik, personcentrerad, säker, effektiv och kunskapsbaserad* hälso- och sjukvård. De åtgärder och aktiviteter som beskrivs i denna verksamhetsberättelse som bidrar till God Vård ligger därmed i linje med och blir en viktig del i det samlade omställningsarbetet till framtidens hälsosystem.

Högt förtroende för god och jämlik vård

Region Skåne följer regelbundet upp patienternas upplevelser och befolkningens attityder till hälso- och sjukvården genom de nationella mätningarna Nationell Patientenkät² och Hälso- och sjukvårdsbarometern³. Delresultat från hälso- och sjukvårdsbarometern visar att förtroendet för den skånska sjukvården ligger på ungefär samma nivå som under 2022, vilket i sin tur var en försämring jämfört med 2021, då covid-19-pandemin fortfarande pågick. Detta kan tolkas som en återgång till prepandemiska nivåer för förtroendet för respektive upplevelser av tillgänglighet till vården i Skåne. Under pandemin var resultaten generellt högre. Resultaten i den Nationella Patientenkäten följs upp av alla förvaltningar. Resultaten hanteras i ledningsgrupper och i verksamheterna och används som en del i förbättrings- och utvecklingsarbete.

► *Befolkningens uppfattning och patienternas upplevelse av hälso- och sjukvård ska förbättras*

Nationell patientenkät

Den patientupplevda kvaliteten i Skåne följs upp med den nationella patientenkäten. Enkäten har i år genomförts för den somatiska öppen- och slutenvården. Resultaten för den somatiska öppen- och slutenvården visar att Skånes resultat ligger i nivå med riket för de indikatorer som följs upp. Svaren på frågorna samlas i ett antal dimensioner. De

höga resultaten uppnåddes för dimensionerna *Helhetsintryck* (90 procent) och *Tillgänglighet* (89 procent). Jämfört med föregående mätning år 2021 har det skett försämringar inom samtliga dimensioner. Trots det ligger resultaten fortfarande mellan 85–90 procent. Mätningen år 2021 skedde under pandemin.

Jämfört med riket är de skånska resultaten genomgående ungefär en procentenhet sämre för alla dimensioner, vilket inte är fallet för öppenvården. Utvecklingen för resultaten inom somatisk slutenvård över tid är splittrad. För några dimensioner har resultaten förbättrats jämfört med 2021, för andra har de försämrats. Vid jämförelse med 2018 års siffror har en större del av dimensionerna förbättrats.

Hälso- och sjukvårdsbarometern

Hälso- och sjukvårdsbarometern⁴ är en nationell undersökning som följer upp befolkningens förtroende för och attityder till hälso- och sjukvården. Återgången till nivåerna före pandemin som sågs i mätningarna under 2022 står sig även i den senaste delmätningen våren 2023. Upplevelsen av tillgängligheten till vård ligger kring riksnittet, medan förtroendet för den skånska vården är klart lägre. En något avvaktande hållning till digitaliseringen av vården kan också utläsas.

Under 2023 ställer Region Skåne extra frågor i hälso- och sjukvårdsbarometern kring målsättningarna för framtidens hälsosystem. Resultaten kan förhoppningsvis utgöra baslinje för kommande mätningar av hur invånarna uppfattar att regionen når målsättningarna. Exempelvis instämmer två tredjedelar av de svarande i vårens frågeomgång, att de i dagsläget har tillgång till ett vårdutbud som passar deras hälsa och livssituation medan mindre än hälften anser att vården redan idag tar tillvara patientens egna kunskaper och erfarenheter. Helårsresultatet publiceras i mars 2024.

4. **Läs mer:** Hälso- och sjukvårdsbarometern

Skåneenkäten och Skånepanelen

Nöjdheten med den skånska vården kan även följas i Skåneenkäten och Skånepanelen. För dessa undersökningar finns ännu inget resultat för 2023. Resultaten i Skånepanelen och Skåneenkäten kan följas på hemsidan för Region Skånes medborgarundersökningar⁵.

TILLGÄNGLIGHET OCH KVALITET

God tillgänglighet

Inom många vårdområden ses en ökning av både vårdbehov och vårdproduktion jämfört med föregående år och tillgängligheten har inom vissa områden förbättrats. Utmaningar relaterat till kompetensförsörjning utgör fortsatt den största begränsande faktorn för ökad vårdkapacitet och tillgänglighet. Systematiserade arbetssätt för att minimera outnyttjad kapacitet, öka samverkan och strategier för nivåstrukturering och profilering har varit prioriterade åtgärder i tillgänglighetsarbetet.

Målen för tillgänglighet inom specialiserad vård och primärvård nås inte även om tillgängligheten i vissa fall ökat. Tillgängligheten vid akut- och mottagningar, i ambulanssjukvården och till undersökningar omfattas inte av vårdgarantin. Tillgängligheten har förbättrats något för dessa tre områden jämfört med perioden januari–augusti 2022.

Undersökningar

God tillgänglighet till undersökningar är centralt för att såväl vårdgarantin för besök och operationer som ledtiderna inom de standardiserade vårdförloppen för cancer ska kunna hållas. Tillgängligheten till undersökningar når inte målen. Tillgängligheten inom bild- och funktionsmedicin har förbättrats något men är fortfarande relativt långt ifrån målen. Bild- och funktionsmedicin har ett regionalt tillgänglighetsmål som innebär att minst 80 procent av patienterna som

5. **Läs mer:** Så tycker skåningarna – Skånepanelen och Skåneenkäten.

2. **Läs mer:** Nationell Patientenkät
3. **Läs mer:** Vården i siffror

väntar till röntgenundersökningar ska få en undersökning genomförd inom 30 dagar. I augusti 2023 var andelen väntande inom 30 dagar 55 procent jämfört med 46 procent samma period 2022. Antalet väntande patienter inom bild- och funktionsmedicin har minskat från cirka 31 300 i augusti 2022 till cirka 25 000 patienter i augusti 2023. Tillgänglighet inom 30 dagar till MR-undersökning har tydligt förbättrats under våren men sjönk under juni och juli för att sedan åter öka i augusti. Detta förklaras delvis av planerad sommarneddragning men också av viss resursomfördelning på grund av ökade behov av datortomografiska undersökningar. I augusti 2023 var MR-tillgängligheten mätt som andel väntande inom 30 dagar, 41 procent att jämföra med 33 procent i augusti 2022. Totalt antal väntande till MR var i augusti 7 750 patienter jämfört med 11 150 i augusti 2022.

Tillgängligheten till undersökningar inom klinisk fysiologi (ekokardiografi, långtids-EKG och myocardscintigrafi) har förbättrats något men är fortsatt låg på grund av kompetensbrist avseende biomedicinska analytiker. Andelen väntande patienter inom 30 dagar till ovan nämnda undersökningar var 31 procent i augusti 2023, jämfört med 27 procent motsvarande månad 2022. Antal väntade patienter i nuläget med 4 800 har minskat något jämfört med föregående år med 5 050.

► Effektivt omhändertagande av patienter som söker akutsjukvård

Inflödet av patienter till akutmottagning har varit fortsatt högt samtidigt som vårdplatsläget varit ansträngt på alla sjukhus i Skåne. Tillgänglighetsmålen för akutmottagningarna har inte uppnåtts under rapportperioden. Tillgängligheten har dock förbättrats något. Andelen patienter med en vistelsetid på högst fyra timmar på akutmottagningen har ökat något (57 procent) jämfört med knappt (55 procent) under 2022. Andelen patienter som väntat mindre än en timme till första läkarbedömning har ökat (46 procent)

jämfört med (41 procent) under 2022. Tillgängligheten till operation av höftfraktur inom 24 timmar har dock försämrats (43 procent) jämfört med (52 procent) under 2022.

Samverkan har ökat mellan akutmottagningar, specialistvård och primärvård inom flera förvaltningar. Insatserna har dels inriktats på att erbjuda primärvårdsläkare ökade möjligheter till specialistläkarkonsultation med läkare på sjukhusens specialistmottagningar. Dels på att akutmottagningarna i vissa fall själva beretts möjlighet att dirigera om patienter till sjukhusens specialistmottagningar, vilka avsatt särskilda subakuta tider för att snabbt kunna ta hand om patienter. Vissa patienter som sökt sig till akutmottagningen eller en vårdcentral har på detta sätt kunnat få en tid på specialistmottagning nästföljande dag, medan andra kunnat tas omhand i primärvården efter att primärvårdsläkare rådgjort med sjukhusspecialist via direktlinje.

Tillgängligheten inom ambulanssjukvården har varit något bättre under rapportperioden än under 2022. Det totala antalet uppdrag var cirka 132 000 under rapportperioden, vilket i stort sett är oförändrat jämfört med samma period 2022. En förbättringsåtgärd för att frigöra ambulansresurser till ambulanssjukvården var att Skånetrafiken från och med juli 2023 tog över ansvaret för samtliga sjukresor för patienter utan specifika vårdbehov. Detta har resulterat i färre prio-3-uppdrag och lite fler prio-2-uppdrag. Prio-1-uppdragen ligger i stort på samma nivå som samma period 2022 (46 procent) av det totala antalet uppdrag.

► Följsamhet till vårdgarantin

Primärvård

Enligt vårdgarantin har en invånare rätt att få kontakt med den vårdcentral hen är listad på samma dag som kontaktförsöket görs. Regionernas efterlevnad har tidigare följts upp genom en av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) anordnad nationell telefontill-

gänglighetsmätning. SKR har under 2023 slutat med denna mätning varpå Region Skåne under våren har genomfört en egen enkät till alla vårdcentraler inom hälsovalet. Enkäten innehöll de frågor som SKR tidigare haft i sina nationella mätningar. Resultatet visade att telefontillgängligheten var 85 procent.

Enligt vårdgarantin ska även alla som kontaktar primärvården och bedöms behöva en medicinsk bedömning få en sådan av läkare eller annan legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal inom tre dagar. Under januari till juli har vårdgarantiuppfyllelse i detta avseende varit 86 procent, vilket utgör en förbättring med ungefär en procentenhet jämfört med samma period förra året.

Specialiserad vård

Tillgängligheten till operation har förbättrats något jämfört med 2022, dock från låga nivåer. Inom specialiserad vård har tillgänglighetsarbetet bland annat fokuserat på att minimera outnyttjad kapacitet såsom undvikande av sena avbokningar till operation och minskat antal uteblivna patientbesök. Kartläggning av planeringsprocesser, standardisering, utbildningsinsatser av planerare/koordinatorer och en ökad digitalisering har varit viktiga delar i detta arbete. Insatser för att systematisera kvalitetssäkringsarbetets väntelistor och särskilda åtgärder för långtidsväntande patienter till operation (fokusveckor) har genomförts.

Inflöde av vårdbegäran, som efter medicinsk bedömning resulterar i ett vårdåtagande, speglar förändringar i behov som påverkar tillgänglighet och därmed följsamheten till vårdgarantins olika tidsgränser. Inflödet av vårdbegäran till den specialiserade somatiska vården har under 2023 varit större än under motsvarande månader före pandemiåret (2019) och ökade under perioden januari–augusti med drygt sex procent (383 000) jämfört med samma period 2022. Även antalet vårdåtaganden ökade med drygt sex procent (297 000) och är högre för 2023 än före pandemin. Inflödet av

vårdbegäran till vuxenpsykiatri i egen regi har ökat med cirka tre procent under perioden januari–augusti 2023 jämfört med samma period 2022 till drygt 13 000. Inflödet utgörs till cirka 22 procent av egen vårdbegäran vilket är likvärdigt med samma period 2022.

Vårdgarantin har en 90-dagars-gräns. Andelen väntande inom 90 dagar till första kontakt i specialistvården var i slutet av juli 64 procent, vilket är en förbättring jämfört med samma månad föregående år (62 procent). Preliminära resultat för augusti visar en andel på cirka 59 procent vilket följer tidigare års mönster. I slutet av juli väntade cirka 77 000 patienter på en första kontakt, vilket var en nedgång från drygt 82 000 samma månad förra året. Av dessa patienter hade drygt 11 000 väntat längre än 180 dagar till första kontakt varav drygt 2 800 hade väntat mer än ett år. Antalet patienter som väntat längre än 180 dagar respektive ett år har minskat jämfört med föregående år samma månad (12 700 respektive 3 500).

Privata vårdgivares väntetider avseende tillgänglighet till första kontakt inom 90 dagar var vid juni månad 74 procent och totalantalet väntande var knappt 13 500 varav drygt 680 hade väntat mer än 180 dagar (119 mer än ett år).

Inom operation/åtgärd har tillgängligheten förbättrats något jämfört med juli 2022. Andelen väntande inom 90 dagar inom operation/åtgärd i egen regi (utredningar och behandlingar inom psykiatriin borträknade) uppgick till drygt 44 procent i slutet av juli. Preliminära resultat för augusti visar en andel på cirka 41 procent, vilket följer tidigare års mönster. I slutet av juli väntade cirka 23 200 patienter på operation/åtgärd i egen regi (utredningar och behandlingar inom psykiatriin borträknade), vilket var en nedgång från 23 900 samma månad förra året. Av dessa patienter hade drygt 7 500 väntat längre än 180 dagar till första kontakt varav drygt 3 600 hade väntat mer än ett år. Antalet patienter som väntat längre än 180 dagar respek-

tive ett år har minskat jämfört med föregående år samma månad (cirka 8 900 respektive cirka 4 500).

Privata vårdgivares väntetider avseende operation/åtgärder inom 90 dagar var vid juni månad 91 procent och totalantalet väntande var 3 000 varav 99 hade väntat längre än 180 dagar (41 mer än ett år).

Tillgängligheten avseende genomförda återbesök inom medicinskt måldatum har sedan årsskiftet legat kring 80 procent. I augusti genomfördes 127 000 återbesök varav cirka 6 200 patienter fick återbesöket genomfört mer än 90 dagar efter medicinskt måldatum.

► Öka tillgänglighet till specialistvård avseende besök samt operation/åtgärd

Det regionala nätverket av tillgänglighetskoordinatorer (TK-nätverket) har under året genomfört regionala informationsträffar för alla som arbetar med tillgänglighet och samordning (hänvisning till annan vårdgivare med kortare väntetid) i förvaltningarna. TK-nätverket har kontinuerlig kontakt med andra vårdgivare, både inom egen regi och privata vårdgivare med avtal med Region Skåne, så att all ledig kapacitet kan nyttjas.

Samordning till annan vårdgivare med kortare väntetid är en tillgänglighetsförbättrande åtgärd som ökat. Antalet vårdgarantipatienter som samordnats under januari–augusti 2023 var drygt 43 000 jämfört med knappt 33 000 under samma period 2022, vilket motsvarar en ökning med 32 procent. Samordning av patienter väntande till första kontakt är flest inom öron-näsa-hals (cirka 4 700), ögon (cirka 3 800) samt gynekologi (cirka 2 500). För operation/åtgärd är antalet samordnade patienter, liksom föregående år, störst inom koloskopi (cirka 5 100), gastroskopi (cirka 3 300) och neuropsykiatri (cirka 1 800). För både koloskopi och gastroskopi ses en ökning jämfört mot föregående år. Inom neuropsykiatriska utredningar ses en nedgång i antalet hänvisningar vilket kan ha flera orsaker, exempelvis

ändrat arbetssätt inom Barn- och ungdomspsykiatri (Bup).

Tillgänglighetsförbättrande åtgärder har varit högt prioriterat med extra fokus på väntetider till operation. Organisationen för ledning och styrning inom tillgänglighetsområdet har utvecklats.

Den regionala operationsgrupperingen (OpTi) utgör fortsatt ett nav där samtliga sjukvårdsförvaltningar sedan våren 2023 är representerade liksom kompetens inom upphandlad vård. Gruppen har arbetat med data-driven, systematiserad uppföljning av samtliga sjukhus för att generera riktade och effektiva åtgärder. Att minimera utnyttjad kapacitet, såsom sena återbud och strykningar är centralt och förutsätter en välfungerande operationsplanering som inkluderar hela vårdkedjan. Ett utbildningsprogram för operationsplanering har tagits fram och det startar i september 2023. Utbildningen syftar till att underlätta det ofta komplexa planeringsarbetet, bland annat via standardisering och digitala verktyg som går i takt med arbetssätten i det framtida Skåne Digitala Vårdsystem (SDV).

Framgångsrikt tillgänglighetsarbete bygger även på produktions- och kapacitetsplanering för att på ett effektivt sätt matcha behov mot befintlig kapacitet såsom vårdplatser, öppenvårds-mottagning eller operation. För detta krävs ett särskilt utvecklat IT-stöd. Upphandling av ett system för produktionsstyrning planeras ske under hösten 2023.

► Ökad tillgänglighet till vård vid psykisk ohälsa

Region Skånes insatser för personer med psykisk ohälsa görs i linje med Region Skånes strategiska plan för psykisk hälsa 2017–2023. Den största utmaningen är tillgänglighet till vård då allt fler personer söker vård för psykisk ohälsa, både på primärvårds-nivå och specialiserad nivå. Tillgängligheten till första kontakt inom vuxenpsykiatri (egen regi) har förbättrats jämfört med föregående år men med

variation mellan de olika verksamhetsområdena. Tillgängligheten till utredning och behandling har försämrats jämfört med 2022 men även här finns skillnader mellan de olika verksamhetsområdena. I jämförelse med föregående år har andelen väntande till utredning inom 90 dagar sjunkit från 47 procent till 34 procent. Inom behandling ses en liknande utveckling från 82 procent till 76 procent. Inom Region Skåne finns upphandlade leverantörer inom både barn- och vuxenpsykiatri för att möta behovet av utredningar och behandlingar. Samordning av utredningar och behandlingar har skett under hela året men även inom dessa avtal är väntetiderna i många fall längre än de varit tidigare. Region Skåne har under rapportperioden utlöst optioner i två avtal med leverantörer inom vårdområde psykiatri, i syfte att ge möjlighet till ökad produktion.

► *Barn- och ungdomspsykiatri ska arbeta för att korta köerna – inget barn ska vänta mer än 30 dagar på besök, utredning eller behandling*

SKR har beskrivit ett antal områden som är lämpliga att arbeta med för att öka tillgängligheten, bland annat implementering av arbetssätt för stegvis vård, utbyggnad av primärvårdsnivån, effektivare arbetssätt för ökad produktivitet och digitalisering. Bup i Region Skåne arbetar med alla dessa områden men även aktivt med en förflyttning mot Nära vård. Bup har idag 18 standardiserade vårdprocesser (SVP) och har infört en tydlig stegvis vård. De standardiserade vårdprocesserna vägleder patientarbetet och syftar till en likvärdig vård.

Bup arbetar med utveckling och framtagande av digitala tjänster för att öka såväl tillgänglighet som tids- och kostnadseffektivitet. Arbetet sker enligt devisen Digitalt först – Fysiskt när det behövs. Utvecklingen av tjänsterna har gjorts tillsammans med målgruppen i syfte att säkerställa vilka tjänster och vilket utbud som ger mest värde för barn och unga. Strategin för arbetet

är att bup ska möta barn, unga och deras närstående i ett tidigt skede, innan en psykisk ohälsa leder till ett psykiatriskt tillstånd. Bup har sett ett förändrat sökmönster och webbtjänsten Bup Skåne online hade drygt 104 000 besök under perioden januari–juni. Bup Skåne online erbjuder fakta, råd och kontaktvägar utan att invånaren behöver ha en patientkontakt. Bup erbjuder även en anonym chatt för ungdomar med psykisk ohälsa, där det under samma period genomfördes 500 realtidschattar. Under året har även en ny kontaktväg öppnats, där målgruppen kan direktboka sig själv via 1177.se, för ett digitalt besök vid den nya digitala behandlingsmottagningen.

► *En ny ersättningsmodell ska införas med 2024 års budget. En ny ersättningsmodell ska inledas med flytt av medel för prestationsersättning i syfte att korta värdköer i budget 2023*

Inför årsskiftet 2023 avsatte hälso- och sjukvårdsnämnden extra medel inom ramen för befintligt regionbidrag för att möjliggöra en ökad produktion och minskade operationsköer. Medel flyttades även från sjukhusstyrelser med opererande verksamheter till hälso- och sjukvårdsnämnden och en så kallad incitamentsmodell för operationer infördes. Modellens syfte är att korta värdköerna till planerade operationer.

Arbete pågår med att ta fram en ny ersättningsmodell för de totala regionbidragen till sjukhusstyrelser och sjukvårdsnämnder i 2024 års budget.

► *Möjligheten att införa tillfälliga vårdval med fokus på att korta köerna ska utredas under 2023*

En utredning om att införa ett tillfälligt valfrihetssystem för logopeditjänster för barn 0–18 år utan funktionsvariation har genomförts. Ett förslag om att inrätta ett sådant valfrihetssystem väntas behandlas i hälso- och sjukvårdsnämnden i september och i regionfullmäktige i oktober.

► *Uppdrag att fortsätta utveckla det nya samordningskansliet och utveckla tillgänglighetsuppföljningen*

Inrättande av ett vårdgarantikansli är ett pågående arbete som syftar till att skapa ett mervärde för invånare och patienter via bland annat en enhetlig och förbättrad information, men också genom en förbättrad samordning av patienter inom vårdgarantins tidsramar. Tidigare erfarenheter och analysarbete visar att en viktig framgångsfaktor för att möta invånarnas förväntningar är ett samlat införande av en i alla delar uppbyggd kanslifunktion. En effektiv samordning och samverkan mellan vårdgivare kräver utveckling av ett nytt IT-stöd liksom utbildningsinsatser. Ett fullt utvecklat vårdgarantikansli väntas avlasta vårdverksamheterna genom minskad administration vilket kan frigöra tid och vårdkapacitet, vilket i sin tur kan förbättra tillgängligheten. Vårdgarantikansliet väntas vara på plats under 2024.

► *För att uppnå vårdgarantin och fungerande samordningskansli bör premissen vara att patienter är flyttbara om inget annat angetts från början av ansvarig läkare*

Information till invånare och patienter avseende vårdgarantin ska utgöra ett stöd och innefatta tydliggörande av såväl rättigheter som möjligheter. Det åligger verksamheterna ett ansvar att tidigt identifiera och informera patienter som kan vara aktuella för samordning. Patientens fria vård sökande är definierat enligt lag och information avseende patientens inställning till samordning, innebärande vård hos annan vårdgivare, behöver inhämtas och dokumenteras. För patienter med operationsbehov kan med fördel både information och samtycke inhämtas i samband med beslut om åtgärd. Ett utvecklingsarbete i befintligt IT-operationssystem syftar till att möjliggöra ett nytt arbetssätt som underlättar dokumentation av samtycke vid operationsanmälan. Arbetssättet införs som

ett pilotprojekt inom en utvald specialitet med stora patientvolymen under hösten 2023.

► *Följa upp utredningar kring orsaken till att fler barn och unga har kontakt med Bup i Skåne jämfört med övriga landet. Arbetet förstärks med att se över hur andra regioner med bättre tillgänglighet inom psykiatri, särskilt med barn och unga, arbetar och utbyta kunskap om arbetssätt, organisation och samarbete med andra aktörer med målet att förbättra tillgängligheten till utredning och behandling samt habilitering*

Under 2022 fick 6,4 procent av alla barn och ungdomar (0–17 år) i Sverige vård inom Bup. I Skåne var motsvarande siffra 8,4 procent. Inflödet av vårdbegäran i Region Skåne har minskat med ungefär 7 procent jämfört med samma period 2022. Det finns inte jämförbar information om inflödet i övriga regioner under motsvarande tidsperiod.

Region Skåne deltar i det nationella arbetet som bedrivs på SKR kring utveckling av en ny, mer ändamålsenlig uppföljningsmodell. Denna modell fångar i högre grad tillgängligheten utifrån de förändrade arbetssätt som bedrivs vid landets bup-mottagningar idag. Det är av största vikt att det finns en nationell samsyn kring hur och vad som ska rapporteras för att resultaten ska kunna vara jämförbara mellan de olika regionerna samt ge en rättvis bild av tillgängligheten.

Region Skånes Bup-mottagningar har föredragit nationellt kring de förändrade vårdprocesser som bup-verksamheterna i Skåne har infört över tid. Kort beskrivet innebär det nya arbetssättet att olika stegvisa insatser erbjuds patienten för att se om insatserna ger önskad effekt. Det behövs inte alltid en utredning för att insatser ska kunna ges, vilket ökar patientens upplevelse av tillgänglighet. Patientens vårdprocess bygger på en ”lager på lager” tanke där de olika stegen inte behöver avslutas innan ett nytt påbörjas. Flera

insatser för samma tillstånd kan därmed pågå parallellt. Nuvarande uppföljningsmodeller för tillgänglighet bedöms inte ge en fullständig bild av tillgängligheten i en organisation som jobbar med stegvisa insatser.

Säker hälso- och sjukvård

God vård innebär bland annat att vården är säker och att patienter inte drabbas av undvikbara skador och i förlängningen ett effektivare resursutnyttjande. Trots allt skörare patienter och en mer komplex hälso- och sjukvård genomförs vården med gott resultat och utan vårdskador för de allra flesta patienter. För delårsperioden ses övergripande ingen säkerställd förändring av målpuppfyllnad avseende indikatorer för patientsäkerhet trots en hög belastning inom flera verksamheter. Trots detta behöver patientsäkerheten tydligt förbättras inom flera områden. För att upprätthålla en god och säker vård behövs ett hållbart patientsäkerhetsarbete på alla nivåer.

En vanligt förekommande vårdskada är vårdrelaterad infektion (VRI), vilken inte sällan leder till lidande för patienten och till längre vårdtid. Uppföljning av VRI genomförs vanligtvis under våren, genom en punktprevalensmätning (PPM) i regi av SKR. I år har istället, för första gången, samtliga av Region Skånes sjukhus deltagit i den Europeiska smittskyddsmyndighetens (ECDC) mätning som genomförs vart femte år på sjukhus i EU/EEA-länder. Mätningen avser både VRI och antibiotikaanvändning. Resultaten från mätningen är ännu inte tillgängliga.

Sammanfattningsvis bedrivs det ett omfattande patientsäkerhetshöjande arbete på olika nivåer inom Region Skåne. Arbetet följer den riktning som framgår av Handlingsplan för ökad patientsäkerhet. Några av de främsta utmaningarna avseende säker vård är kopplade till kapacitetsbrist och svårigheter att bemanna olika delar av vården.

► *Minska överbeläggning, utlokalisering samt överflyttning av intensivvårdspatienter*

Ökat söktryck efter pandemin i kombination med kapacitetsbrist ställvis är en stor utmaning för vården att hantera. Andelen utlokaliserade patienter har minskat jämfört med föregående år. Utvecklingen är positiv då en utlokaliserad patient löper högre risk än andra patienter att drabbas av en vårdskada. Målnivån, som innebär att det ska vara färre än 0,5 utlokaliserade patienter per 100 vårdplatser, uppnås inte men är möjlig att uppnå med de insatser som utförs. Då vissa verksamhetsområden har kapacitetsbrist är det ibland svårt att undvika utlokaliseringar vilket bidrar till svårigheter att uppnå målnivån.

Andelen överbeläggningar är fortsatt hög och ökade till drygt 8 per 100 vårdplatser från drygt 6 per 100 vårdplatser motsvarande period förra året. Höga indikatornivåer ses inom de flesta förvaltningar. Då Region Skåne har kompetensbrist inom vissa områden kan inte de fastställda vårdplatserna hållas öppna som planerat, vilket påverkar möjligheterna att minska överbeläggningarna. Intensivvården uppvisar ett fortsatt stabilt läge och andelen patienter som flyttats mellan intensivvårdsavdelningar på grund av resursbrist är fortsatt låg. Region Skånes mål för indikatorn uppnås.

► *Ökad säkerhet i läkemedelsanvändningen*

Brist på överblick av patientens alla läkemedel är en patientsäkerhetsrisk, något som kan leda till försämrad livskvalitet, onödiga sjukhusinläggningar och samhällsekonomiska kostnader. För att kunna genomföra en läkemedelsgenomgång krävs en föregående läkemedelsavstämning som underlag för att kunna utvärdera och eventuellt ändra behandlingen. Läkemedelsavstämning är således grunden för att erhålla aktuell

läkemedelslista från vilken fortsatt patientsäkerhetsarbete såsom läkemedelsgenomgång sker.

Under 2023 har det genomförts cirka 5 200 läkemedelsgenomgångar i slutenvården. Denna siffra inkluderar patienter enligt Skånemodellen samt remisspatienter. Andelen patienter som under året erhållit läkemedelsgenomgång enligt Skånemodellen⁶ i slutenvård är 19 procent (1 830 läkemedelsgenomgångar). Detta är en minskning jämfört med föregående år och under målet om att läkemedelsgenomgångar ska genomföras för 50 procent av de multisjuka äldre i slutenvården. En förklaring till utvecklingen kan vara att man inom slutenvården prioriterar att genomföra läkemedelsavstämningar vilket innebär att personella resurser avsätts till detta. Då personella resurser är begränsade får denna prioritering som konsekvens att antalet läkemedelsgenomgångar minskar.

På vårdcentraler har det under perioden januari–juli 2023 genomförts 2 400 läkemedelsgenomgångar (1 120 i offentlig primärvård och 1 280 i privat primärvård). Jämfört med samma period 2022 är siffrorna ungefär desamma men det är en minskning jämfört med året innan dess. En möjlig åtgärd att vända utvecklingen kan vara en stimulering till ökat användande av farmaceutremisser mellan slutenvård och primärvård. Detta skulle inte bara öka antalet läkemedelsgenomgångar på vårdcentraler utan också förbättra läkemedels säkerheten, något som gynnar alla inte minst den enskilde patienten.

Användningen av potentiellt olämpliga läkemedel hos äldre (75 år och äldre) i Skåne har fortsatt att minska under 2023. Sett över längre tid och jämfört med genomsnittssiffror för hela landet uppvisar Region Skåne en mer uttalad minskning. Bakgrunden till den skånska nedgången kan vara det strukturerade arbetet för att minska förskrivningen av olämpliga läkemedel till äldre. Årligen tas en Skänelista

innehållande specifika rekommendationer för äldre fram av Läkemedelsrådet och utbildningsinsatser om läkemedel och äldre genomförs kontinuerligt. Att läkemedelsgenomgångar genomförs bidrar till en minskning av förskrivning av olämpliga läkemedel.

I övergångar mellan olika vårdformer är risken för felaktigheter i läkemedelsanvändningen särskilt stor. Genom bra tillhandahållen utskrivningsinformation för patient och mottagande enhet kan risken halveras. Region Skåne har som mål att utskrivningsinformation ska genereras vid utskrivning av en patient som har ett eller flera läkemedel i minst 70 procent av fallen. Region Skånes resultat var under januari till augusti 2023 (68 procent), vilket innebär en marginell nedgång jämfört med samma period 2022 (70 procent). Då nedgången är marginell och endast avspeglar delar av året, är det svårt att dra några slutsatser på justerande åtgärder.

► *Minska onödiga antibiotikaförskrivning*

Under pandemin minskade antalet uthämtade antibiotikarecept i alla regioner i Sverige, men efter pandemin ses dock en ökning. Totalt sett är nivåerna dock fortfarande något lägre än före pandemin. I Skåne ligger antalet uthämtade antibiotikarecept per 1 000 invånare på 302 under den senaste tolv månadersperioden vilket är en ökning med 11 procent jämfört med samma period 2022. Skåne ligger fortsatt på höga nivåer jämfört med riket. Störst procentuell ökning ses hos barn i åldern 0–6 år (+32 procent). Försäljningen av antibiotika som ofta används vid luftvägsinfektioner hade den största ökningen (+22 procent).

Samverkan mot antibiotikaresistens Skåne (Strama) fortsätter att arbeta i linje med Stramas handlingsplan. Denna syftar till en ökad följsamhet till behandlingsrekommendationerna samt till att skapa förutsättningar för ansvarsfull användning av antibiotika. En viktig del i arbetet har varit informa-

tionsinsatser och utbildningar till såväl värden som allmänheten och uppsökande verksamhet.

God och nära vård.

Nära vård med primärvård som nav

Omställningen mot Nära vård innebär en vård som i sin grund utformas i samskapande med invånarna. Ett hälso- och sjukvårdssystem som flyttar fokus mot tillgänglighet, delaktighet och kontinuitet och som skapar förutsättningar att möta invånarna mer personcentrerat, proaktivt, hälsofrämjande och sammanhållet. Primärvården ska utgöra den gemensamma basen och fungera som vårdens nav. I samspel med övrig hälso- och sjukvård, socialtjänst och andra intressenter ska målet med omställningen nås: att skapa en god, nära och samordnad vård och omsorg som främjar hälsan.

För patienter som behöver insatser över tid ska värden upplevas som sammanhållet. Det är vårdcentralen som samordnar patientens vårdbehov och de insatser som patienten behöver på olika vårdnivåer. En Nära vård är en vård som möjliggör flexibilitet och effektivt utnyttjande av resurser samt en vård som ges på rätt vårdnivå. Några exempel är utveckling av när-sjukvårdsteam och samordning av mobil vård på primärvårdsnivå, uppbyggnad av stödfunktioner mellan specialist- och primärvård – bland annat i form av olika möjligheter till direktkonsultation – och att ytterligare tillgängliggöra den specialiserade öppna vården. Den digitala utvecklingen och den ökade samverkan mellan vårdaktörer möjliggör att alltmer vård utförs i hemmet.

En välfungerande samverkan mellan vårdens olika delar är viktigt. Återinskrivning 1–30 dagar för äldre är en indikator som beskriver andelen patienter över 65 år som behöver återinläggas på sjukhus inom 30 dagar efter utskrivning. Indikatorn är ett processmått som kan synliggöra behov av ökad samverkan. Andel återinskrivna under rapportperioden januari–augusti är drygt 14 procent och är i stort sett oförändrad sedan såväl 2022

6. Region Skåne har sedan 2011 en av HSN beslutad Skånemodell för läkemedelsgenomgång.
Läs mer: Skånemodellen och läkemedels säkerhet.

som 2021. Detta innebär att målet om årlig sänkning på 10 procent inte nåtts.

Ett ytterligare processmått är kopplat till att alla patienter med kommunal primärvård och/eller omsorg samverkas i samband med utskrivning från slutenvård, så kallad Samverkan vid utskrivning (nedan benämnt SVU-processen). Enligt avtal mellan huvudmännen i Skåne är målsättningen att patienten ska kunna skrivas ut från sjukhuset samma dag som patienten bedöms som utskrivningsklar av behandlande läkare. Kommunalt betalningsansvar inträder dock först när det genomsnittliga antalet dagar i slutenvård, efter att patienten bedömts som utskrivningsklar överskrider 2,80 kalenderdagar per kommun under en kalendermånad. Antal utskrivningsklara dagar som patienter är kvar på sjukhuset i väntan på hemgång efter att behandlande läkare bedömts som utskrivningsklar minskar. Antalet var under januari till juli drygt 44 000 medan motsvarande siffra under 2022 var drygt 46 500, vilket dock fortsatt är klart högre än under 2021. Detta är ett viktigt utvecklingsområde.

Även antalet vårdtillfällen som hanteras inom ramen för SVU-processen har minskat. En successiv minskning om 1–2 procent per år (januari–juli) har skett sedan 2021. Eftersom alla patienter med kommunala insatser inkluderas i SVU-processen återspeglar måttet endast att något färre patienter med sådana insatser blivit inskrivna i år än tidigare. Orsakssambanden är komplexa och det är svårt att i nuläget dra slutsatser om innebörden av minskningen.

► *Vårdsamverkan Skåne – Reviderad modell för läkarmedverkan i kommunal hälso- och sjukvård samt inventering av behov av stödfunktioner för att underlätta omställningen till God och Nära vård*

Inom ramen för Vårdsamverkan Skåne pågår ett gemensamt arbete med att ta fram förslag på en reviderad modell och ett tydligare läkaruppdrag. I Region Skåne har en kartläggning av den

prehospitala och mobila vården genomförts. Regionstyrelsen fastställde i maj en handlingsplan för prehospital och mobil vård. Det partsgemensamma arbetet med förslag på reviderad modell fortsätter under hösten.

Den nära vården ska fungera som en effektiv helhet där respektive vårdnivå ska kunna möta behoven utifrån intentionerna i såväl God som Nära vård. Detta förutsätter att stödfunktioner mellan vårdnivåer byggs upp och tillgängliggörs för medarbetare både inom den regionala och den kommunala primärvården. Vissa väl fungerande stödfunktioner finns redan uppbyggda mellan parterna men fler behöver utvecklas med målet att tillgången ska vara likvärdig i hela Skåne. I enlighet med Aktivitets- och tidplan avseende god och nära vård inom ramen för Vårdsamverkan Skåne presenterades i början av året prioriterade stödfunktioner utifrån inventering av behov. Under hösten planeras uppstart av partsgemensamma arbetsgrupper för kartläggning och utredning av förutsättningar inom respektive prioriterat område.

► *Implementera handlingsplaner för god och nära vård. I enlighet med Överenskommelse om en god och nära vård*

Utveckling av personcentrerat arbets- och förhållningssätt är grundläggande i God och Nära vård. Utbildningsinsatser inom samtliga delar av vårdkedjan pågår. Personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp samt patientkontrakt är två verktyg som på komplett-erande sätt stödjer utvecklingen mot ökad personcentrering. Implementering och utveckling pågår i enlighet med beslutade processer.

Patientens rätt till fast vårdkontakt för att tillgodose behov av trygghet, kontinuitet, samordning och säkerhet, eller om vederbörande önskar det, är lagstadgad. Att följa upp andelen med fast vårdkontakt är inte möjligt i nuvarande journalsystem. Det är dock möjligt att följa upp fast läkarkontakt. Andel listade med fast läkarkontakt

ska enligt Region Skånes mål uppgå till minst 75 procent. Utfallet var 76 procent vid halvårsskiftet 2023 och 111 av 171 vårdcentraler uppnådde målet om minst 75 procent. Det långsiktiga målet, är att alla listade personer ska ha fast vårdkontakt, i första hand läkare, med prioritering av äldre (>75 år), multisjuka eller andra med kontinuerligt vårdbehov.

En sammanhållen God och Nära vård för barn och unga ingår som en övergripande del i omställningen, där primärvården har en viktig roll vad gäller både förebyggande, hälsofrämjande och hälso- och sjukvårdande insatser. Under året har en gemensam stödstruktur för familjecentraler mellan Region Skåne och de skånska kommunerna etablerats inom ramen för Vårdsamverkan Skåne. Där ryms även avtal om samverkan inom det utökade hembesöksprogrammet Växa Tryggt. Under rapportperioden har tio Växa Tryggt-team startat upp i sju av Skånes kommuner.

Antalet vårdcentraler med certifiering inom diabetes, astma och KOL minskade under pandemin, relaterat till att personella resurser prioriterades till andra uppgifter. Svårigheter med att rekrytera personal med kompetens för dessa uppdrag, påverkar möjligheterna att ha certifierade mottagnings- ar inom ovanstående områden i den utsträckning som vore önskvärt. Färre uppföljningar av individer med dessa och andra kroniska sjukdomar, kan innebära sämre hälsa på både kort och lång sikt.

► *Etablering av familjecentraler ska öka*

Arbetet med att fler familjecentraler ska etableras i Skåne fortsätter. Målsättningen är att det ska finnas minst en familjecentral i varje kommun. Under rapportperioden har ytterligare en startat upp vilket innebär att det nu finns totalt 40 familjecentraler i Skåne. Prognosen visar att antalet kommuner med minst en familjecentral kommer fortsätta öka från dagens 23 kommuner till 30 kommuner år 2025.

► *Implementering av utvecklad basonkologisk verksamhet*

Projekt basonkologi initierades i nära vård med start under 2022. Syftet var att skapa en struktur för omhändertagande av patienter med komplikationer till onkologisk behandling och säkerställa andra medicinska behov för patienter med cancerbehandling. Genom mobila sjukvårdsteam erbjuds vård i hemmet eller dess närmiljö då det medicinska tillståndet inte kräver slutenvårdens specialistvård. En väg in innebär en kontaktväg för cancerpatienter under behandling, dagtid som jourtid. Två pilotverksamheter pågår: mobilt team basonkologi Ystad i regi av lasarettet i Ystad och mobilt team basonkologi Kristianstad och Hässleholm kopplat till Avancerad sjukvård i hemmet (ASIH) Nordost.

Projektens delrapporterades i maj 2023 beträffande de i vårdkedjan ingående aspekterna med identifierade behov för att möta utmaningar i framtidens vård. Sammantaget påvisades ett successivt ökande antal patienter med insatser i hemmet, stärkta samarbeten mellan vårdgivare och höga betyg vad avser tillgänglighet och bemötande i patientenkäten. Medarbetarnas engagemang i processen har varit stort och de beskriver en god arbetsmiljö. Under januari till juni 2023 har 137 patienter tillhörande Hässleholms- och Kristianstadområdet fått möjlighet att vårdas och/eller fått läkarbedömning i hemmet genom projektet. Det totala antalet besök för samma tidsperiod uppgick till 379 med en medelvårdtid på 1,80–2,50 dagar. Teamet som utgår från Ystad har sedan start till och med augusti 2023 utfört drygt 770 hembesök hos 106 unika patienter.

En samlad utvärdering av projektet kommer att presenteras i december 2023 där samarbete med övriga mobila team, annan verksamhet inom Region Skåne och med andra vårdgivare ska tas i beaktande.

► *Genomföra projekt för att utveckla ett nytt arbetssätt med närsjukvårdsteam i Landskrona i samverkan med berörda parter. Parter ska skapa och utvärdera en modell som är möjlig att använda över hela Skåne vid lyckat utfall*

Närsjukvårdsteamet i Landskrona startade sin verksamhet i januari 2023 och har efter fem månader i drift varit involverat i vård eller samordning av cirka 300 unika patienter samt utfört drygt 800 hembesök. Under perioden har ambulanstransport till akutmottagning och inläggning på sjukhus undvikits samt tidigare hemgång möjliggjorts vid cirka 80 tillfällen. Patienter med störst behov av regelbundna insatser och stöd har anslutits till teamet och är till antalet fortlöpande nio till tolv stycken. Projektet i Landskrona utökas under hösten till att även omfatta Svalövs kommun. Utvärdering av arbetssätt och framtagen modell kommer redovisas i slutet av året. KEFU⁷ har under projektet deltagit med följeforskare och en rapport kommer presenteras i oktober. Under våren 2023 togs beslut av regionstyrelsen att utvidga projektet till att omfatta ett team nordost utgående från Kristianstad (Kristianstad, Bromölla, Östra Göinge) samt ett team sydost utgående från Ystad (Ystad, Tomelilla, Skurup, Sjöbo, Simrishamn). Teamen kommer att starta sitt arbete under hösten.

► *Fortsätta öppna upp de fastställda vårdplatserna*

God och Nära vård innebär bland annat att den är tillgänglig och tillgången till vårdplatser behöver vara anpassad till behovet. Framförallt på grund av såväl resursbrist som kompetensbrist händer det att de tillgängliga (disponibla) vårdplatserna i akutsjukvården understiger det bedömda behovet och arbetet med att balansera

7. KEFU är ett samarbetsorgan mellan Ekonomihögskolan vid Lunds universitet, Region Skåne och Skånes Kommuner som initierar och stödja forskning och utbildning som kan tillämpas i kommuners och regioners arbete på det ekonomiska området.

olika insatser behöver fortsätta och intensifieras.

Under perioden januari–juli har det genomsnittliga antalet disponibla vårdplatser i Region Skåne minskat med nästan sex procent jämfört med motsvarande period 2022. Den största relativa minskningen ses inom den vuxna akutsomatiska vården och för de barnsomatiska vårdplatserna. För palliativa vårdplatser och vårdplatser inom barn- och ungdomspsykiatri ses en marginell ökning av antalet disponibla vårdplatser och för vuxenpsykiatri är läget relativt stabilt. Andelen av de fastställda vårdplatserna i Region Skåne som är disponibla var i genomsnitt 82 procent under perioden januari – augusti 2023 (en minskning med drygt tre procent jämfört med 2022). Det föreligger stor variation mellan olika typer av vårdplatser.

För närvarande är framför allt tillgången till medarbetare, främst sjuksköterskor gränssättande. Detta kan förklara den nettominskning av disponibla vårdplatser som sker, trots alla ansträngningar och att effekterna av dessa inte alltid kan realiseras.

► *Överta ansvar för ungdomsmottagningarna med oförändrat uppdrag, i en samlad verksamhet med En väg in och Första linjen. Utredda och föreslå gemensamma åldersgränser inom den samlade verksamheten inom barn- och ungdomspsykiatriens första linje samt Maria-mottagningarna. Konsekvenserna på vårdcentralens uppdrag för barn och ungas psykiska ohälsa ska beskrivas*

Förflyttningen av Ungdomsmottagningarna från Primärvården Skåne till Psykiatri, habilitering och hjälpmedel har genomförts och fungerat väl. Samarbete mellan Ungdomsmottagningarna och En väg in samt Första linjen har påbörjats och en handlingsplan för samverkan mellan verksamheterna kommer presenteras under hösten.

En initial utredning har genomförts utifrån uppdraget att föreslå gemensamma åldersgränser inom den samlade

verksamheten inom barn- och ungdomspsykiatriens första linje samt Maria-mottagningarna. I detta ingår att beskriva konsekvenser på vårdcentralens uppdrag för barn och ungas psykiska ohälsa. Utifrån utredningen ska ett förslag till beslut lämnas.

► *Arbetet med att patienter digitalt ska kunna boka in sina tider efter remiss och bedömda åtgärder på samma sätt och på jämförbara mottagningar ska fortsätta i ökad takt*

Förutsättningarna för att patienter ska kunna boka tider har förbättrats då allt fler digitala tjänster successivt tillgängliggörs. Arbetet pågår för att öka patienternas möjligheter att boka sina tider via e-tjänst efter remiss och beslutade bedömda åtgärder. Det behövs dock ytterligare teknisk utveckling, för att kunna balansera möjligheterna för patienter att själva kunna boka tider, mot Region Skånes skyldighet att upprätthålla vårdgarantin, hålla sig till medicinsk prioritet och behovs- och solidaritetsprincipen.

Patientens möjligheter att boka sina tider själv påverkas även av hur långt fram i tiden verksamheterna schemalägger samt hur många och vilka tider som lämnas öppna för bokning. Det finns en utvecklingspotential i schemalagningen som skulle kunna ha positiva effekter på såväl patienternas möjlighet att boka tider själva som på andra angelägna områden, inte minst kopplat till produktions- och kapacitetsplanering.

► *På alla vårdcentraler införa möjligheten för patienter att kunna boka sina egna tider för vårdbesök på primärvårdsnivå i hela Skåne*

Möjligheten är införd men varje vårdcentral avgör vilken typ av tidsbokning och vilka vårdgivarkategorier som ska ingå. Möjligheten för patienten att boka egna tider får vägas mot behov av medicinsk bedömning och prioritering.

► *Under 2023 utreda möjligheterna för 1177 telefonrådgivning att boka tider till vårdcentral*

Utredning av frågan om hur 1177 telefonrådgivning och vårdcentralerna kan samverka kring tidbokning pågår i samverkan mellan Primärvården Skåne och Medicinsk Service. Ett uppdragsdirektiv är framtaget och återrapportering sker till berörda nämnder i oktober.

Psykisk hälsa

Region Skånes insatser för personer med psykisk ohälsa görs i linje med Region Skånes strategiska plan för psykisk hälsa 2017–2023. Den största utmaningen är tillgänglighet till vård, då allt fler personer söker vård för psykisk ohälsa, både på primärvårdsnivå och specialiserad nivå.

► *Skapa forskning om effektiva förebyggande åtgärder mot suicid i samverkan mellan primärvårdens hälsosamtal och psykiatri*

Ett projekt planeras i vilket regionen i samverkan med Lunds universitet avser att undersöka om samverkan mellan primärvårdens hälsosamtal och den specialiserade psykiatrin kan medföra bättre möjlighet att uppmärksamma psykisk ohälsa och förebygga suicidrisk.

► *Se över hur det förebyggande arbetet inom barn och ungas psykiska hälsa och samverkan med kommuner vid utredning av insatser till barn och unga med behov på primärvårdsnivå kan stärkas ytterligare*

Arbetet pågår enligt plan. Rapportering kommer att ske i fjärde kvartalet 2023.

► *Revidera Region Skånes strategiska plan för psykisk hälsa för fortsatt utveckling kommande år*

Arbetet pågår enligt plan i samverkan mellan psykiatri, primärvård och hälso- och sjukvårdsstyrning. Remissversion planeras beslutas i hälso- och sjukvårdsnämnden i december 2023, därefter skickas remissversionen till psykiatri-, habilitering- och hjälpmedelsnämnden samt primärvårdsnämnden.

Högkvalitativ cancervård i hela Skåne

I Region Skånes handlingsplan för cancer 2022–2025 finns ett antal mål och målområden med fokus på förbättrade ledtider och ett förbättrat omhändertagande för cancerpatienter och följs upp kontinuerligt.

Antalet aktiva *Min vårdplan cancer 1177*, genom vilken patienten kan ta del av sin diagnos och vårdplanering, ökade lika mycket under första halvåret 2023 som under helåret 2022.

I nuläget är antalet aktiva knappt 3 500 vilket efter Region Stockholm är det högsta antalet i landet. Implementeringen fortskrider i takt med att allt fler cancerdiagnoser publicerar sina vårdplaner på 1177.se.

Införande av screening för tjock- och ändtarmscancer fortlöper enligt plan med förväntad inkludering av alla åldersgrupper (60–74 år) 2025. Av de som erbjudits deltagande i screeningen hittills har cirka 60 procent skickat in prov för testning, vilket är i nivå med resultaten i övriga landet.

Erbjudandet om HPV-vaccinering och HPV-provtagning till kvinnor födda 1994–1999 har lett till att cirka 2 100 kvinnor i Skåne under januari–juli vaccinerat sig med första dosen av två. Dos två ges efter tre år. Erbjudandet är ett led i ett nationellt projekt för att utrota livmoderhalscancer. Vaccinationerna sker inom ramen för en vetenskaplig studie.

Organiserad prostatacancertestning (OPT) fortsätter att utökas med fler åldersgrupper. Målet är att vara i fas med inkludering av alla män 50–68 år till dess att screening förväntas bli rekommenderad av Socialstyrelsen i mitten av decenniet.

Region Skåne arbetar med att tillskapa en sammanhållen struktur för uppföljning av individer med ökad risk för cancer och blir samtidigt en kunskapsnod inom området för hela Södra sjukvårdsregionen. En projektplan togs fram i juni och projektgruppen väntas återrapportera till slutet av året.

Tillgången till cancerrehabilitering inom specialistvården har gjorts mer jämlik genom möjligheten att delta i digital bedömning och behandling. Ett projekt för digital cancerrehabilitering (Digi-CaRe) pågår i Ängelholm. Samarbete pågår mellan projektet, Regionalt cancercentrum (RCC), primärvården och sjukhusens specialistmottagningar för att synliggöra den kompetenta och kvalitativa basala rehabilitering som finns tillgänglig nära patienten på hälsovalets vårdcentraler genom webbaserade utbildningsinsatser.

En kraftigt ökad förekomst av hudmelanom mellan åren 2005 och 2019 har föranlett en genomlysning och framtagande av en modell för att göra rimliga antaganden om frekvensen av hudmelanom i framtiden. Ju tidigare stadier melanom diagnostiseras i, desto lägre samhällskostnader för avancerad cancerbehandling och desto mindre personligt lidande för patienterna. Primärpreventiva insatser genomförs inom primärvårdens arbete för att främja hälsosamma levnadsvanor, liksom utbildningsinsatser i kommunikation runt solvanor.

Införandet av teledermatoskopi har varit en viktig faktor för att upptäcka hudmelanom tidigt så att patienten genom ett enkelt ingrepp botas. Under de senaste tolv månaderna har 3 546 misstänkta fall i Skåne skickats in från vårdcentral via teledermatoskopi för bedömning av hudspecialist. Den

genomsnittliga svarstiden är 40 timmar. Sedan våren 2023 är samtliga vårdcentraler i Skåne anslutna till teledermatoskopi.

Region Skåne har tillsammans med Södra sjukvårdsregionen påbörjat översyn och åtgärdsplan för kliniska distansmöten och multidisciplinär konferens (MDK) med anpassning till framtidens vård. Detta är i fokus såväl i nationella som globala fora där kompetens och resurser behöver användas med omsorg.

► Fortsatt utveckling av standardiserade vårdförlopp (SVF)

Under 2022 noterades ett fortsatt ökat inflöde av patienter som inkluderas och utreds i ett standardiserat vårdförlopp (SVF). Trenden har hållit i sig även under det första halvåret 2023 med 13 procent fler SVF-remisser jämfört motsvarande period 2022. Samtidigt minskar andelen av SVF-remisserna som leder till startad behandling. Under perioden januari-juli 2023 var andelen 26 procent. Andelen minskade även under 2020 och 2021 jämfört med föregående år (helårssiffror). Minskningen får tolkas som att färre får en malign diagnos efter utredning. Arbets sättet med SVF blir alltmer etablerat vilket är en möjlig förklaring men siffrorna är ett observandum ur resurssynpunkt. Utvecklingen ser ut på motsvarande sätt nationellt och en fördjupad analys behövs för diskussion om möjliga åtgärder. Det ska tilläggas att det finns andra anledningar till att behandling inte startar, exempelvis att patienter inte alltid vill gå vidare med behandling av olika anledningar. Majoriteten av de som inte startar behandling får dock misstanken om cancer avskriven.

Region Skåne uppnår det nationella inklusionsmålet som innebär att 70 procent av samtliga cancerpatienter ska utredas inom ett standardiserat vårdförlopp (78 procent januari–juli 2023). Andelen patienter som erhåller kon-

taktsjuksköterska fortsätter att öka och har under flera år uppnått det nationella målet på 80 procent (83 procent januari–juli 2023).

Tidig rehabiliteringsbedömning är en avgörande del i en patients sjukdomsförlopp då fler patienter överlever en cancerdiagnos. Målet är att alla patienter ska få möjlighet till rehabiliteringsinsatser utifrån sin individuella utgångspunkt och erbjudas den rehabilitering det finns behov av och förutsättningar för. Region Skåne har infört en kvalitetsindikator med ett delmål på 50 procent med totalmål 80 procent. Första halvåret 2023 var andelen som fick en tidig rehabiliteringsbedömning 53 procent, vilket kan jämföras med 44 procent samma period 2022.

När SVF infördes satte regeringen som mål att minst 80 procent av alla patienter med cancer som utretts inom ett SVF ska starta behandling inom den angivna tiden för respektive förlopp, det så kallade leddidsmålet. Region Skåne når inte detta mål. Under januari-juli 2023 var andelen 26 procent vilket kan jämföras med en andel på 27 procent under samma period förra året. En handlingsplan med riktade åtgärder presenterades i mars 2022 och har redan haft positiv effekt på vissa förlopp medan andra är mer långsiktigt riktade. Södra sjukvårdsregionen har nyligen tillsatt en arbetsgrupp för genomlysning av tillgänglighet till nivåstrukturerad högspecialiserad vård på Sus. Variationen vad avser förloppen är stor, både vad avser leddidsuppfyllelse och antalet patienter som startar behandling. Det finns påverkande faktorer inom flera delar av sjukvården där kompetens och personella resurser periodvis sviktar.

Samtidigt som leddider inom vissa förlopp är längre i år jämfört med samma period förra året, visar patienternas egenrapporterade upplevelsenkät (PREM-enkät⁸) att patienternas

8. Patient Reported Experience Measures

ANTAL STARTADE SVF-UTREDNINGAR (SVF = standardiserade vårdförlopp)

SVF-utredningar Måluppfyllelse 80 procent	2023 Jan-juli	2023 Andel	2022 Jan-juli	2022 Andel	2021 Jan-juli	2021 Andel	2020 Jan-juli	2020 Andel	2019 Andel	2023 jmf med 2022
AML/ALL	16	100 %	23	87 %	21	90 %	16	94 %	90 %	↑ grön
Analcancer	27	19 %	23	30 %	39	46 %	19	53 %	50 %	↓ röd
Bröstcancer	809	19 %	628	28 %	709	29 %	690	33 %	32 %	↓ röd
Buksarkom	5	20 %	18	28 %	18	39 %	19	37 %	14 %	↓ röd
Cancer i bukspottkörteln	59	27 %	99	21 %	93	27 %	112	27 %	23 %	↑ grön
Cancer i gallblåsa/gallgång	18	28 %	14	29 %	25	36 %	28	39 %	15 %	↓ röd
Cancer i urinblåsa och urinvägar	218	18 %	260	4 %	241	2 %	223	3 %	2 %	↑ grön
Hjärntumörer	51	41 %	53	36 %	63	49 %	42	55 %	63 %	↑ grön
Hudmelanom	454	50 %	384	56 %	523	66 %	642	68 %	71 %	↓ röd
Huvud-halscancer	163	42 %	150	43 %	194	43 %	218	47 %	53 %	↓ röd
Levercancer	24	4 %	49	16 %	41	15 %	52	27 %	6 %	↓ röd
Livmoderhalscancer	40	15 %	38	16 %	38	34 %	28	39 %	11 %	↓ röd
Livmoderkroppscancer	119	22 %	89	45 %	99	41 %	91	49 %	18 %	↓ röd
Lungcancer	285	14 %	268	12 %	301	25 %	308	30 %	27 %	↑ grön
Maligna lymfom/KLL	121	40 %	126	53 %	170	56 %	118	53 %	59 %	↓ röd
Matstrups- och magsäckscancer	94	26 %	97	40 %	97	32 %	110	25 %	33 %	↓ röd
Myelom	52	40 %	44	45 %	50	64 %	38	68 %	61 %	↓ röd
Myeloproliferativ neoplas	19	53 %	iu	iu	iu	iu	iu	iu	iu	ej möjlig
Neuroendokrina buktumörer	2	0 %	5	40 %	4	50 %	5	80 %	50 %	↓ röd
Njurcancer	107	25 %	116	19 %	104	18 %	104	31 %	13 %	↑ grön
Peniscancer	26	15 %	20	35 %	12	42 %	19	37 %	38 %	↓ röd
Prostatacancer	421	14 %	329	14 %	328	24 %	427	28 %	23 %	↔ gul
Skelett- och mjukdelssarkom	20	40 %	24	63 %	19	26 %	9	44 %	57 %	↓ röd
Sköldkörtelcancer	60	22 %	60	15 %	85	13 %	78	21 %	24 %	↑ grön
Testikelcancer	29	14 %	13	8 %	29	31 %	18	17 %	21 %	↑ grön
Tjock- och ändtarmscancer	476	23 %	491	28 %	457	44 %	499	44 %	34 %	↓ röd
Vulvacancer	28	14 %	26	8 %	16	13 %	28	21 %	16 %	↑ grön
Äggstockscancer	82	28 %	93	26 %	87	30 %	96	36 %	33 %	↑ grön

iu = ingen uppgift ↑ grön = förbättring ↓ röd = försämring ↔ gul = oförändrad

Tabellen ovan visar hur stor andel av patienterna som startar behandling inom den angivna ledtiden för respektive förlopp samt utvecklingen över tid sedan pandemiåren 2020–2021.

upplevelser av SVF kontinuerligt förbättrats. Både upplevelsen av emotionellt stöd och upplevelsen av möjligheten att vara delaktig i den omfattning man själv önskar, har förbättrats för varje år sedan 2018. Förbättringar ses inom de flesta dimensioner av enkäten.

Nivåstrukturering och profilering

Region Skåne har identifierat flera vårdområden där nivåstrukturering och profilering skulle bidra till ökad effektivitet, god och tillgänglig kvalitet och möjlighet för långsiktig kunskapsuppbbyggnad. Arbetet med nivåstrukturering hänger samman med det pågående arbetet med att fastställa en långsiktig strategi och mål gällande uni-

versitetssjukvården. Strategin möjliggör en tydligare riktning för såväl nivåstrukturering, profilering som fortsatt omställning till den nära vården.

Mobil vård

En mer nära vård krävs för att möta invånarnas behov, ökade förväntningar på tillgänglighet och flexibilitet i hälso- och sjukvården. Vården ska ges på rätt vårdnivå, vilket bland annat förutsätter en utvecklad samverkan i hälso- och sjukvårdssystemet, mer vård nära patienten. En väl fungerande mobil primärvård kan öka patientupplevd vårdkvalitet och förebygga slutenvård. Bedömningen är att merparten av de insatser som ges till invånare inskrivna i mobil vårdform enligt hälso- och sjukvårdsavtalet kan ske på primärvårdsnivå.

I Region Skåne har olika typer av mobila team eller mobila resurser startats. Mobil vård ligger helt i linje med omställningen till god och nära vård – men det förutsätter en samordning av resurserna där den mobila vården är en integrerad del i vårdkedjan.

► *Utredning av mobil vård i Skåne pågår och ska föreslå beslut som behöver tas för utvecklingen av detta 2023. Inriktningen är att alla sjukhus med akutmottagning ska kunna nyttja modellen med Sjukhusvård i hemmet*

Den utredning som genomfördes under 2022 visade på behovet av samordning och utveckling av prehospitalet och mobil vård i Region Skåne på såväl kort som lång sikt. Utifrån genomförd kartlägg-

ning fastställde regionstyrelsen i maj en handlingsplan för prehospitalet och mobil vård. Projekt mobilt närsvårdssteam i Landskrona, vilket närmare beskrivs under rubriken Nära vård ovan, kommer under hösten att utvidgas till ytterligare två geografiska områden i nordost respektive sydost.

Efter genomlysning av befintliga sjukhusbaserade mobila team har vårdnivån för mobila insatser i patientens hem fastställts. Vården ska ske på primärvårdsnivå och utgå från patientens och närståendes behov. Mobila insatser i patientens hem riktade till patientgrupper med specifika behov kan efter särskilt beslut ske på specialistnivå.

► *Psykiatriambulansen som startade som ett pilotprojekt 2020 ska göras permanent och gradvis införs i hela Skåne. Under 2023 ska en utökning av psykiatriambulansen ske med en bas i Kristianstad som tjänar östra Skåne. Därtill ska psykiatriambulans i nordväst permanentas*

Under 2023 har Region Skåne haft tre psykiatriambulanser i drift periodvis. Dessa har utgått från Malmö, Helsingborg samt Kristianstad. Alla psykiatriambulanser är permanenta, dock med olika drifttider. Arbetet fortskrider för att utöka tiderna då dessa är i drift, dock tas hänsyn till psykiatriens svårigheter med personal i främst nordöstra Skåne.

Utbildningsuppdraget

► *Utreda förutsättningar för införande av utbildningsuppdraget och efter utredning införa detta vid Lasarettet i Landskrona*

Arbetet pågår och en inventering har gjorts på lasarettet i Landskrona. Den visade att det finns möjlighet att ta emot fler studenter inom följande kategorier: Läkarstudenter, undersköterskestudenter (kirurgi/medicin), ST-läkare sidoutbildning (medicin), specialistsjuksköterskestudenter (medicinmottagning) och biomedicinska analytiker.

Det saknas möjlighet att ta emot fler studenter gällande: medicinska sekre-

terare, sjuksköterskor (avdelning och akutmottagning), sjuksköterskor (operation/anestesi), övriga studenter på operation, ST/AT-läkare (gynekologi och hud) och studenter inom logopedi.

► *Utöka antalet platser för praktisk tjänstgöring för psykologer (PTP)*

Pågår enligt plan. Regionfullmäktige fördelade i verksamhetsplan och budget 15 miljoner kronor till hälso- och sjukvårdsnämnden för att utöka antalet PTP-platser. Hälso- och sjukvårdsnämnden har avsatt dessa medel för 26 PTP-platser och har beslutat om fördelning av platser för praktisk tjänstgöring för psykologer. Fördelning är således gjord och tillsättning pågår och planen är att platserna ska vara fullt tillsatta senast vid 2023 års utgång.

Uppföljning av insyn i verksamhet som utförs av privata utförare

I Region Skåne bedrivs vård av privata utförare inom de ansvarsområden som åligger hälso- och sjukvårdsnämnden respektive primärvårdsnämnden.

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar årligen om en upphandlingsplan för hälso- och sjukvårdstjänster enligt lagen om offentlig upphandling (LOU). Nämnden beslutar även om villkor i förfrågningsunderlag för upphandling i enlighet med lagen om valfrihetssystem (LOV). Ingångna avtal, LOU och LOV följs upp för att säkerställa att verksamheter fullgör upphandlat uppdrag och har måluppfyllelse för vad krav och avtal stipulerar. Uppföljningen syftar också till att säkerställa att verksamheter lever upp till gällande lagar, regelverk och regionala beslut, i syfte att säkerställa en kvalitativ och säker vård. Inom LOV har verksamheter, oavsett driftsform, likalydande avtal, varför uppföljningen genomförs på ett enhetligt sätt. Mot denna bakgrund redovisas en samlad uppföljning av privat såväl som offentlig verksamhet.

Löpande uppföljning görs dels månadsvis genom kontroll av produktion och ekonomi, dels utifrån en årlig

plan för uppföljningar. Inför uppföljningar tas utfallsdata fram, såsom statistik avseende produktion och ekonomi och resultat för kvalitetsindikatorer inom exempelvis tillgänglighet och patientsäkerhet. Även utfall av bland annat läkemedelsförskrivning, miljökrav samt patient- och brukarenkäter tas fram. Rapporter från patientnämnden och eventuell tillsyn från IVO beaktas också inför uppföljningen. Vid uppföljningen upprättas mötesanteckningar som återkopplas till leverantör och sparas i respektive leverantörs handlingar.

Vidare görs fördjupad uppföljning på tematisk grund, där bland annat samtliga leverantörer för en given tidsram ska inkomma med svar på särskilda frågeställningar. Uppföljning görs även på förekommen anledning, utifrån inrapporterade eller vid uppföljning uppmärksammade avvikelser, samt vid tips/anmälningar eller kontakter från till exempel patientnämnden eller IVO. Fördjupad uppföljning kan även göras vid större förändringar hos leverantören som till exempel omorganisation eller försämrat kreditbetyg. Om avvikelser upptäcks vidtas åtgärder utifrån avvikelserns karaktär, avtalsformuleringar och avtalsform med mera. De åtgärder som är aktuella vidtas vanligen succesivt genom upptrappning av sanktioner vilka avgörs i särskild ordning och i varje enskilt fall.

För specialistvårdvalen för LOV har för rapportperioden följts upp genom 16 löpande verksamhetsuppföljningar inom hudsjukdom, administrativ uppföljning har genomförts avseende registreringar på samtliga LAROMottagningar och inom tandvård. För öppen ögonsjukvård och grå starr har uppföljning av samtliga leverantörer gjorts genom dialogmöten. För audiomottagningarna sker löpande uppföljning månadsvis utifrån krav i förfrågningsunderlag.

Inom specialistvårdvalet hudsjukvård medförde uppföljningarna att ett avtal med en privat leverantör hävdes och två verksamheter inom privat regi fick krav på sig att lämna in handlings-

planer. För specialistvårdvalen läke-medelsassisterad behandling vid opioidberoende (LARO) och tandvård pågår analys av resultatet från granskningarna. Uppföljningen av öppen ögonsjukvård har medfört att en leverantör ombetts inkomma med en handlingsplan för att säkerställa att alla delar av det medicinska uppdraget utförs. Inga avvikelser har identifierats för specialistvårdvalet grå starr. Uppföljningen av audionommottagningarna uppvisar generellt en god avtalsefterlevnad.

Under rapportperioden har 38 löpande verksamhetsuppföljningar genomförts inom LOU. En administrativ uppföljning har även utförts avseende avtal om vaccinationer. Inga avvikelser har identifierats i ovanstående uppföljningar. Därutöver har sex informations- och verifikationsmöten genomförts i samband med avtalsstart för att bedöma om nya leverantörer har de förutsättningar som krävs för att kunna utföra åtagandet. Två avvikelser har i detta sammanhang uppmärksamats och föranlett erinran.

För den uppsökande verksamheten inom tandvården pågår uppföljning av gällande LOU-avtal med besök på särskilda boenden i Skåne. Uppföljningen genomförs i samverkan med kommunerna i Skåne. En mer utförlig redovisning av uppföljningen av tandvårdsverksamheten lämnas i verksamhetsberättelse januari–december.

Vårdgivare verksamma enligt lag om ersättning läkarvård (LOL) (ungefär 140 till antalet), och lag om ersättning fysioterapeut (LOF) (ungefär 240), följs upp utifrån vad som framgår av lagstiftning och förordning. Ärligen ska vårdgivaren inkomma med en verksamhetsredovisning där frågor om tillgänglighet, rutiner för att följa kvaliteten, bemanning med mera följs upp. Vårdgivarna följs också upp på det så kallade heltdskravet för bedömning av bland annat vilken tillgänglighet som föreligger inom dessa avtalsformer. På förekommen anledning genomförs även medicinsk revision som kan komma att omfatta journalgranskning och uppföljning av utbetald ersättning.

Region Skånes uppföljning av vårdvalen för vårdcentral, barnavårdscentral (BVC), barnmorskemottagning (BMM) och psykoterapi åligger primärvårdsnämnden. Under året har 76 löpande verksamhetsuppföljningar genomförts inom dessa vårdval, varav 53 vid verksamheter i privat regi och 23 vid verksamheter i egen regi. Utöver dessa har även uppföljning skett administrativt, samt i form av informations- och verifikationsmöten. I händelse av att avvikelser identifieras åligger det berörda verksamheter att inom fastställd tidsram korrigera avvikelserna. Uppföljningarna inom vårdval BVC och BMM har haft följsamhet till avtal avseende personer i utsatta livssituationer som särskilt fokus.

Av de 76 löpande verksamhetsuppföljningarna gjordes 46 inom vårdval vårdcentral. Utöver dessa löpande uppföljningar genomförs årligen en genomlysning avseende diagnosregistrering på vårdcentralerna. Resultatet av genomlysningen avseende 2022 låg till grund för urvalet av enheter till en fördjupad granskning avseende diagnosregistrering och journaldokumentation som genomfördes under våren 2023. När allvarliga brister identifieras i samband med uppföljning kan beslut om vite fattas. Så skedde i samband med den fördjupade granskningen. Av de tolv utvalda vårdcentraler som granskades meddelades nio beslut om vite. Flera verksamheters resultat visade att en betydande andel av journalerna inte uppfyllde krav på en god och patientsäker journalföring. Avvikelser som identifierats följs upp av primärvårdsnämnden i det fortlöpande uppföljningsarbetet.

HÅLLBAR UTVECKLING I HELA SKÅNE

Digitalisering

Pandemin bidrog till att öka användandet av digitala lösningar på flera håll i samhället, inte minst inom vården. Det kan vara utmanande att avsätta tid för att införa och implementera digitala system i perioder med högt patient-

tryck. Digitala tjänster behöver dock trots detta fortsätta utvecklas och införas i hälso- och sjukvården. Användandet av de nationella e-tjänsterna på 1177.se behöver öka ytterligare. Det är i nuläget 61 procent av enheter med kontaktkort på 1177.se som har aktiverat de e-tjänster som syns på kontaktkortet. Det regionala målet är 100 procent.

Förberedelserna inför införandet av Skånes digitala vårdsystem (SDV) pågår och under rapportperioden har fokus successivt börjat flyttas från SDV-programmets arbete till mot-tagarorganisationerna. Enligt nuvarande plan ska införandet av SDV påbörjas i mars 2025.

► *Digitala tjänster ska fortsatt utvecklas och införas i hälso- och sjukvården. Goda erfarenheter avseende användningen av e-tjänsterna på 1177.se och digital vård under pandemin ska tillvaratas*

Allt fler invånare vill ha kontakt med vården på digital väg och andelen invånare med aktiverade *invånarkonton på 1177.se* har ökat till 94 procent i augusti från 92 procent vid årsskiftet. Införandet av *digitala kallelser* har fortsatt. Andelen kallelser som enbart skickas digitalt ökar och var under juli månad högst någonsin, cirka 32 procent, vilket kan jämföras med cirka 29 procent vid årsskiftet.

Stöd och behandlingsplattformen från Inera är en av e-tjänsterna inom 1177.se. Via plattformen erbjuds invånare stöd, behandling och utbildning på digital väg. Under januari till augusti ökade användningen av stöd- och behandlingsplattformen med 34 procent. En del av utbudet som erbjuds via stöd- och behandlingsplattformen utgörs av internetbaserad kognitiv beteendeterapi (iKBT). iKBT-behandlingarna har under januari till juli ökat med 15 procent. Ökningen beror delvis på att ett mindre antal vårdcentraler tillkommit. Utbudet på stöd- och behandlingsplattformen ökar och under våren startade införandet av digital artrosskola och under hösten 2023 kommer exempelvis en pilot

med ett digitalt amningsstöd att genomföras.

Den säkra videotjänsten Digitalt möte från Inera håller på att införas brett i Region Skåne och först ut var vårdcentralerna i egen regi. Tjänsten är till för att användas i möten där sekretessbelagd information kan komma att utbytas och säkerställer att lagkrav rörande patientens integritet kan mötas. I januari 2023 startade ett pilotprojekt, digital specialistkonsultation. Projektet använder den ovan nämnda videotjänsten Digitalt möte för att utföra konsultationerna. Piloten kommer att fortgå till och med 2023-11-30.

1177 direkt är en digital tjänst för symtombedömning, hänvisning och chatt där invånaren blir en mer aktiv deltagare i sin egen hälsa och vård. Tjänsten ska ses som ett komplement till övriga kontaktvägar in till invånarens listade vårdcentral. Tjänsten 1177 direkt infördes i april och finns nu tillgänglig för nio av Primärvården Skånes vårdcentraler och Primärvården Skåne online med en etappvis utökning under hösten 2023. Region Skåne arbetar stegvis med implementeringen av 1177 direkt för att möjliggöra etablering av tjänsten för samtliga vårdcentraler i hälsovalet.

Under rapportperioden har kommunikationsinsatser i syfte att öka invånarnas kunskaper om att söka vård på rätt vårdnivå, inklusive genom digitala kanaler som 1177.se genomförts. En övergripande kommunikation har tagits fram för att förtydliga de olika vårdnivåerna i systemet med en första hänvisning till 1177.se. Detta material anpassades även till arabisktalande som är Region Skånes största språkliga minoritetsgrupp.

Utveckling av digitala mallar i e-tjänsterna för 1177.se för användning vid utskick till patienter som står i kö till operation pågår. Mallarna har potential att minska den tid vårdpersonalen behöver lägga på administration eftersom uppföljningen av köer och patienters önskan om vårdgaranti ofta har handlagts via telefon eller brevledes.

PRODUKTION

Incitamentsmodell operationer

Inför årsskiftet 2023 infördes en ekonomisk incitamentsmodell med en rörlig ersättning för utförda planerade operationer i syfte att öka produktionen inom den förvaltningsdrivna vården i egen regi och på så sätt ge ett incitament till att korta vårdköerna.

För att möjliggöra modellen tillsköt hälso- och sjukvårdsnämnden extra medel inom ramen för befintligt regionbidrag. Medel flyttades även från sjukhusstyrelser med opererande verksamheter till hälso- och sjukvårdsnämnden och en så kallad incitamentsmodell för operationer infördes.

Till och med juli månad har drygt fem procent fler planerade operationer utförts jämfört med föregående år. Den största ökningen finns inom Sjukhusstyrelse Hässleholm som har ökat antalet planerade operationer med över 23 procent.

Vårdproduktion

Tabellen Vårdproduktion på nästa sida visar hur mycket vård som har utförts i Region Skåne fram till och med juli månad 2023 jämfört med motsvarande period ifjol. Den innefattar all vård, oavsett om patienterna är folkbokförda i Skåne eller inte.

Patientvolymen (antalet unika individer) inom somatisk slutenvård har ökat med två procent jämfört med föregående år. Närmare fyra procent av all slutenvårdsproduktion sker i annan regi. Antalet vårdtillfällen har ökat medan vårddagarna har minskat vilket innebär en kortare genomsnittlig vårdtid.

Inom vårdområde somatisk vård och primärvård har det totala antalet besök till övriga vårdgivare minskat vid jämförelse mot föregående år vilket beror på en kraftig minskning av besök med anledning av vaccination mot covid-19. Besök till övriga vårdgivare med annan anledning än vaccination har däremot ökat under året. Även besök till läkare har ökat.

Inom vårdområde primärvård har det skett en markant minskningen av kvalificerade distanskontakterna både

till läkare och övriga vårdgivare.

Ungefär hälften av samtliga vårdkontakter inom primärvård görs i privat regi.

Patientvolymen (antalet unika individer) inom vårdområde psykiatri har ökat med två procent. Det är öppenvårdsbesöken som har ökat medan slutenvården har minskat. Närmare en tredjedel av öppenvårdskontakterna görs i privat regi.

Den sammanlagda andelen vårdproduktion som bedrivs i annan regi (privata aktörer) har ökat vid jämförelse mot föregående år.

Vårdkonsumtion

Tabellen Vårdkonsumtion på nästa sida visar vården som Skånes invånare konsumerat under perioden januari till juli 2023 jämfört med motsvarande period 2022, både inom och utanför Region Skåne.

Uppgifter om vård i andra landsting är inte komplett för 2022 till följd av byte av system.

Skåningarnas sammanlagda vårdkonsumtion av öppenvårdskontakter har minskat vid jämförelse mot föregående år mycket tack vare en kraftig minskningen av besök med anledning av vaccination mot covid-19. Även den totala konsumtionen av vårddagar i slutenvård har minskat.

LÄS MER

Verksamhetsberättelser:

- Hälso- och sjukvårdsnämnden
- Primärvårdsnämnden
- Psykiatri-, habilitering- och hjälpmedelsnämnden
- Kognitiv medicin, personaldriven vårdenhet
- Nämnden för operativ regiongemensam verksamhet, medicinsk service
- Sjukhusstyrelserna för: Sus, Trelleborg, Ystad, Helsingborg, Ängelholm, Kristianstad, Hässleholm, Landskrona

VÅRDPRODUKTION OCH VÅRDKONSUMTION

Miljoner kronor	2023			2022			FÖRÄNDRING %		
	Jan-juli Egen regi	Annan regi	TOTALT	Jan-juli Egen regi	Annan regi	TOTAL	Egen regi	Annan regi	TOTALT
VÅRDPRODUKTION									
SOMATISK VÅRD									
Vårdtillfällen	83 089	6 922	90 011	83 561	5 271	88 832	-1%	31%	1%
– varav Avancerad sjukvård i hemmet	1 906			1 840			4%		4%
Vård dagar	471 176	19 203	490 379	484 096	16 347	500 443	-3%	17%	-2%
– varav Avancerad sjukvård i hemmet	67 796			69 424			-2%		-2%
Läkarbesök	719 544	304 166	1 023 710	700 191	259 693	959 884	3%	17%	7%
Övriga besök	454 078	130 356	584 434	510 408	103 753	614 161	-11%	26%	-5%
Kvalificerade distanskontakter	180 942	24 262	205 204	188 349	16 193	204 542	-4%	50%	0%
PSYKIATRISK VÅRD									
Vårdtillfällen	6 445		6 445	6 633		6 633	-3%		-3%
Vård dagar	86 070		86 070	87 213		87 213	-1%		-1%
Läkarbesök	47 652	35 228	82 880	46 904	31 299	78 203	2%		6%
Övriga besök	234 465	120 667	355 132	219 886	107 384	327 270	7%		9%
Kvalificerade distanskontakter	95 051	9 444	104 495	100 581	8 281	108 862	-5%		-4%
PRIMÄRVÅRD									
Läkarbesök	490 338	478 420	968 758	490 131	444 123	934 254	0%	8%	4%
Övriga besök	892 173	1 166 060	2 058 233	981 582	1 229 395	2 210 977	-9%	-5%	-7%
Kvalificerade distanskontakter	1 053 725	825 851	1 879 576	1 479 230	1 069 879	2 549 109	-29%	-23%	-26%
HABILITERING									
Läkarbesök	1 967		1 967	1 895		1 895	4%		4%
Övriga besök	65 130		65 130	55 810		55 810	17%		17%
Kvalificerade distanskontakter	30 102		30 102	35 172		35 172	-14%		-14%
VÅRDKONSUMTION¹									
SOMATISK VÅRD									
Vårdtillfällen	78 872	4 936	83 808	79 487	3 958	83 445	-1%	25%	0%
– varav Avancerad sjukvård i hemmet	1 891			1 828			3%		3%
Vård dagar	450 566	13 547	464 113	463 043	11 350	474 393	-3%	19%	-2%
– varav Avancerad sjukvård i hemmet	67 672			69 138			-2%		-2%
Läkarbesök	693 942	294 963	988 905	676 110	251 593	927 703	3%	17%	7%
Övriga besök	440 903	128 398	569 301	497 200	102 234	599 434	-11%	26%	-5%
Kvalificerade distanskontakter	175 137	22 150	197 287	182 101	14 525	196 626	-4%	52%	0%
PSYKIATRISK VÅRD									
Vårdtillfällen	6 014		6 014	6 264		6 264	-4%		-4%
Vård dagar	82 903		82 903	84 452		84 452	-2%		-2%
Läkarbesök	46 354	33 177	79 531	45 763	29 647	75 410	1%		5%
Övriga besök	229 858	111 006	340 864	215 646	98 961	314 607	7%		8%
Kvalificerade distanskontakter	93 153	8 954	102 107	98 677	7 930	106 607	-6%		-4%
PRIMÄRVÅRD									
Läkarbesök	480 943	470 695	951 638	480 801	436 359	917 160	0%	8%	4%
Övriga besök	876 233	1 150 382	2 026 615	964 336	1 210 729	2 175 065	-9%	-5%	-7%
Kvalificerade distanskontakter	1 042 862	812 009	1 854 871	1 462 053	1 055 360	2 517 413	-29%	-23%	-26%
HABILITERING									
Läkarbesök	1 914		1 914	1 852		1 852	3%		3%
Övriga besök	64 100		64 100	54 946		54 946	17%		17%
Kvalificerade distanskontakter	29 651		29 651	34 702		34 702	-15%		-15%
VÅRD I ANDRA LANDSTING									
Vårdtillfällen	650		650	704	103	807	-8%		-19%
Vård dagar	5 782		5 782	4 852	312	5 164	19%		12%
Öppen vård ²⁾	12 368	156 267	168 635	14 919	150 096	165 015	-17%	4%	2%

1. Tabellen visar värden som Skånes invånare konsumerat under perioden januari till juli 2023 jämfört med motsvarande period 2022, både inom och utanför Region Skåne. Uppgifter om vård i andra landsting är inte komplett för 2022 till följd av byte av system.

2. Inklusive digitala vårdkontakter.

Kollektivtrafik

Kollektivtrafiknämnden ansvarar för planering och genomförande av regional kollektivtrafik som följer av att Region Skåne är regional kollektivtrafikmyndighet enligt lag. Nämnden har det samlade kundansvaret för kollektivtrafiken och ansvarar för utvecklingen av densamma. Kollektivtrafiknämnden ansvarar även för Öresundstågtrafiken över Öresundsbron som utförs åt danska Trafikministeriet. Nämnden driver i samverkan med sex sydlän Öresundstågtrafiken. Nämnden ansvarar för färdtjänsten i 26 kommuner och för sjukresorna i Skåne.

BÄTTRE LIV OCH HÄLSA FÖR FLER

► *Antalet resor med Skånetrafiken ska öka så att marknadsandelsmålet om 40 procent av samtliga motorburna resor 2030 kan infrias*

Resandet har börjat återhämta sig sedan åren med coronarestriktioner vilket också syns i marknadsandelarna. Efter att ha varit nere på 22 procent respektive 21 procent 2020 och 2021 landade marknadsandelen

2022 på 31 procent vilket är i nivå med resultatet innan pandemin. För perioden januari till augusti är resultatet 33 procent.

Högst marknadsandel finns i åldersgruppen 15–19 år. Det långsiktiga målet är att nå 40 procents marknadsandel till år 2030. Att hålla kvar de unga resenärerna i takt med att de blir äldre är ett led i att nå det målet.

► *8 av 10 resenärer ska vara nöjda med Skånetrafiken 2025 enligt Nöjd kund-index (NKI)*

För helåret 2022 var 60 procent nöjda med Skånetrafiken medan motsvarande siffra för 2021 var 59 procent och 56 procent för 2020. För perioden januari till augusti 2023 är kundnöjdheten 57 procent. Med den senaste resan är kunderna mer nöjda, för perioden januari till augusti 2023 uppgav 75 procent att de var nöjda. 2022 var 76 procent nöjda, 2021 75 procent och 2020 76 procent. Det viktigaste för Skånetrafikens kunder och som påverkar kundnöjdheten mest är att kunna lita på att komma fram i tid när man reser med Skånetrafiken.

Med kunder avses de personer som reser minst 2–3 dagar per månad med Skånetrafiken.

Nöjdheten hos Skånetrafikens kunder som reser serviceresor har minskat med 2 procent jämfört med 2022 avseende det samlade betyget och uppgår nu till 86 procent. Det sammanfattandet betyget avser senaste resan, från beställning samt hämtning till lämning. Målet är 92 procent.

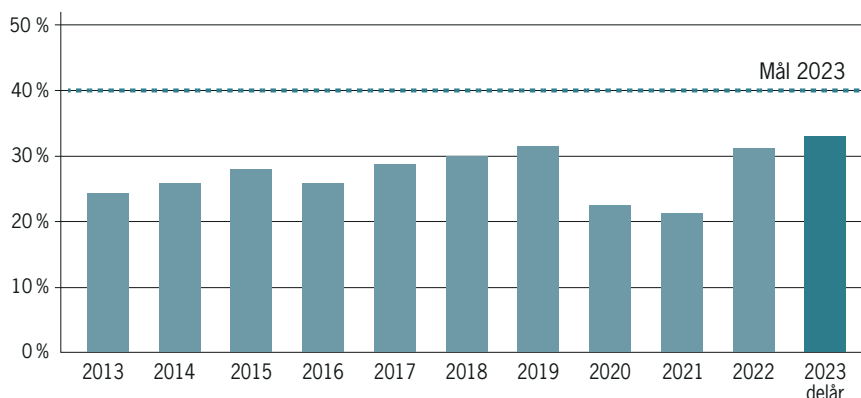
TILLGÄNGLIGHET OCH KVALITET

► *Punktligheten ska vara hög och resenärerna ska komma fram i tid*

Under januari–augusti 2023 är punktligheten för Öresundståg oförändrad jämfört med motsvarande period 2022 och uppgår till 83 procent (mål 86 procent RT+3). Punktligheten för Pågatågen har gått ned jämfört med motsvarande period 2022. Punktligheten uppgår till 87 procent (mål 92 procent RT+3) 2023 jämfört med 89 procent 2022. Punktligheten är lika i samtliga delar av Öresundstågssystemet och ingen sträcka sticker ut särskilt. De största förseningsorsakerna för Öresundståg, sett till antal förseningsminuter, är olyckor/tillbud/yttr faktorer, järnvägsföretag och infrastruktur. Olyckor/tillbud/yttr faktorer består främst av obehöriga i spåret följt av naturhändelser. Infrastruktur består främst av signalfel.

Punktligheten för Pågatågen varierar stort beroende på sträcka. De största förseningsorsakerna sett till antal förseningsminuter är driftledning följt av olyckor/tillbud/yttr faktorer och infrastruktur. Fortsatt finns i viss utsträckning problem kopplat till Trafikverkets skifte av planerings- och tågledningssystem. Det innebär en stor påfrestning för operatörer som bland annat inte kan planera i tid. I vissa lägen har banarbeten som borde plane-

Kollektivtrafikens marknadsandelar

Marknadsandel= det totala antalet kollektiva resor delat på det totala antalet motoriserade resor. Mäts genom den nationella undersökningen Kollektivtrafikbarometern. Svensk Kollektivtrafik ansvarar för undersökningen.

rats inte planerats alls utan genomförts operativt vilket leder till både fallande punktlighet och inställda tåg.

Punktligheten för Stadsbuss ligger på samma nivå jämfört med motsvarande period under föregående år, det vill säga 81 procent (mål 2023 82 procent). Punktligheten för Regionbuss har ökat till 82 procent (mål 82 procent) 2023 jämfört med 79 procent för 2022. I stadstrafiken har det under 2023 pågått flera planerade omläggningar. Trots proaktivt arbete innebär omläggningarna ofta stor påverkan på framkomligheten i trafiken, vilket försvårar för trafikoperatörerna att sätta optimala körtider och upprätthålla punktligheten över tid. Regiontrafiken har haft start av flera nya avtal under december 2021 respektive 2022 med bland annat högre punktlighetskrav, vilket bidrar till måluppfyllelse.

Punktligheten för Serviceresor är 89 procent för januari-augusti 2023. Det är en minskning med 2 procent jämfört med samma period 2022. Målet för helår 2023 är 92 procent. En nedåtgående trend vilket främst bedöms bero på ökat resande i kombination med minskad tillgång till fordon och delvis beroende på förarbrist och IT-störningar. Antalet sjukresor har ökat kraftigt under och efter pandemin. Antalet resor sammantaget är högre än före pandemin. Konsekvensen blir att det är svårt att få kapaciteten att räcka till.

► *Det ska kännas tryggt att resa med Skånetrafiken. Pilotprojekt med livekameror respektive flexibla nattstopp ska utvärderas*

Resultatet för NKI Trygghet januari till augusti 2023 är 69 procent (mål 70 procent) jämfört med 68 procent 2022. Skånetrafiken genomförde under 2022 en studie för att ta reda på vad som låg i definitionen av trygghet. Den kom fram till att oron över att inte ha kontroll över den egna situationen är det som skapar otryggheten. Att inte vara säker på att man hinner med ett byte, veta vart man ska ta vägen eller agera vid störningar i trafiken är det

som triggar en upplevelse av att inte ha kontroll och därmed otrygghet. Testet med livekameror på bussar i Malmö förlängs till årsskiftet. Syftet med testet är att höja säkerheten och tryggheten för både resenärer och förare på linje 5 och 7 i Malmö stadstrafik.

Det pilotprojekt som sjuösatts gällande flexibla nattstopp ska fortsätta under året och utvecklas för att stärka landsbygdstrafiken och att öka tryggheten inom resandet.

► *Resenärer ska få snabbare och ökad tillgång till information om störningar (förseningar och oplanerade stopp) i kollektivtrafiken. Ersättningstrafiken ska utvärderas*

Resultatet för nöjd-kund-index Information vid stopp och störning januari till augusti 2023 är 52 procent (mål 50 procent) jämfört med 47 procent 2022. Under 2023 har personalresurser omfördelats för att kunna öka både frekvensen och utförligheten i informationen vid akuta störningar. Resenären kommer kunna få tillgång till fördjupad information om en pågående störning, till exempel digitala kartor över tillfälligt förändrade hållplatser och körvägar, fördjupad information om vad som orsakar störningen och vilka alternativ som finns. Information kommer att kunna läsas i app och på hemsida.

Som ett led i arbetet med ersättningstrafiken har utvärdering avseende Öresundstågtrafikens drift- och underhåll genomförts. En förstudie startar i september för att arbeta vidare med frågorna angående ersättningstrafiken för tågen, både akut och planerad ersättningstrafik och operativ styrning av ersättningstrafik.

► *Öka den geografiska tillgängligheten för kollektivt resande på landsbygden. Inled ett nytt pilotprojekt med plusresor*

De pilotprojekt som sjuösatts gällande flexibel landsbygdstrafik, så kallade plusresor ska fortsätta och utvecklas för att stärka landsbygdstrafiken.

Kollektivtrafiknämnden har gett förvaltningen i uppdrag att inleda två nya pilotprojekt för plusresor med start i augusti/september 2024.

► *Utvärdera zonindelningen utifrån zonstorlek och zonernas utformning*

Våren 2023 initierades ett arbete att se över och utvärdera nuvarande zonstorlek och utformning och hur den fungerar i praktiken för Region Skånes resenärer. Under våren har arbete bedrivits för att ta fram förutsättningar och avgränsningar. Under hösten kommer Skånetrafiken att arbeta vidare med simulering av intäkts- och kundpåverkan av eventuella förändringar av storlek och utformning av zonerna. Resultatet från utvärderingen kommer att presenteras för kollektivtrafiknämnden våren 2024.

► *Utreda en seniorrabatt i den skånska kollektivtrafiken*

Ett arbete pågår med att ta fram ett förslag på seniorrabatt i skånska kollektivtrafiken. Hur seniorrabatten ska struktureras ingår i utredningen.

► *Ansvara för, och säkerställa rätt kompetens för samtliga sjukresor för patienter utan specifika vårdbehov. Uppdraget ersätter tidigare Direktiv 65 – Uppdrag utan specifikt vårdbehov inom ambulanssjukvården i Skåne, som därmed upphör att gälla*

Den 1 juli startade komplexa serviceresor som innebär resor där kunden bor svårtillgängligt eller då kundens vikt kräver extra hjälpmedel vid förflyttning. Inför start av uppdraget har det handlats upp ett specialanpassat fordon som utrustats med särskilda hjälpmedel för att klara komplexa förflyttningar. De förare som bemannar fordonet har erhållit särskild utbildning i ergonomi och förflyttningsteknik. Under perioden 3 juli till 31 augusti har 61 komplexa serviceresor utförts vilket är i enlighet med prognos.

Uppföljning av insyn i verksamhet som utförs av privata utförare

Inför varje upphandling där en landstingskommunal angelägenhet överläts för genomförande till privat utförare, sker ett gediget arbete med att utforma kravställning och avtalsvillkor utifrån juridiska och affärsmässiga aspekter. Processen för framtagning av upphandlingsdokumentation tillser att rätt krav, med rätt nivåer och rätt syften ställs på utföraren och att det finns en plan och organisation för att hantera konsekvenserna av kravställningen.

Skånetrafiken har en strukturerad organisation och ett väl utvecklat arbetssätt för att arbeta med uppföljning av avtal för privata utförare. Arbetssätt och processer kring uppföljning skiljer sig något mellan de olika affärsområdena, men med gemensam nämnare att det sker en systematisk uppföljning avseende krav, avvikelser och förbättringsåtgärder i nära samverkan med leverantörerna.

Tåg

Avtalen med trafikföretagen innehåller många krav. En del av kraven är kopplade till incitament och viten. En kvalitetsbilaga med tillhörande kvalitetsincitament och viten för utebliven leverans styr inte bara mot leverans utan även kvaliteten i leveransen. Genom en avtalad samverkansmodell med förutbestämd struktur följs månatligen verksamheten upp. Samverkansbilagan beskriver ett antal tvärfunktionella arbetsgrupper som kontinuerligt arbetar inom specifika områden och som styrs av en ledningsgrupp.

Arbetsgrupperna arbetar och genomför aktiviteter för att nå måloppfyllelse enligt kvalitetsbilagan eller som på annat sätt ska bidra till att vi når vårt mål om nöjdare och fler kunder. Arbetsgrupperna är också forum för att löpande genomföra åtgärder eller diskutera tänkbara förbättrings- och utvecklingsmöjligheter.

Avtalsuppföljning sker genom affärsledningen som träffas kontinuerligt och går igenom avtalens krav samt verksamhetens leverans, resultat och

nyckeltal. I de fall affären avviker från utsatta mål beslutar affärsledningen om aktiviteter som ska styra tillbaka mot målen. Kundens nöjdhet säkerställs genom kundundersökningar ett par gånger per år.

Buss

Under året har affärsområdet arbetat enligt satta rutiner och processer för uppföljning och utveckling av trafikavtal samt årets affärsplaner. I trafikavtalen grundas uppföljningen på mål, nyckeltal och beskrivning av genomförda aktiviteter.

Utöver detta finns fler incitament och viten som till exempel reglerar nivån av utförd trafik och punktlighet. Produktionsnyckeltal, mål och aktiviteter analyseras i månatliga uppföljningsmöten inom ramen för respektive trafikavtal. I det fall avvikelser konstateras i den löpande uppföljningen upprättas handlingsplaner och aktiviteter som stäms av i samband med möten med trafikföretagen. Utöver uppföljningsmöten träffas avtalsansvariga i särskilda avtalsmöten för att stämma av mer principiella frågor och övergripande aktiviteter. Dessutom sker leveransmöten varje vecka för att agera på eventuella större trender åt fel håll.

Externa kundundersökningar ombord på bussar genomförs. Kundernas bedömning av leveransen inom olika kvalitetsområden avgör om vissa av de fastställda kvalitetsmålen i avtalen har uppnåtts och även detta genererar bonus eller avdrag för trafikföretaget.

Serviceresor

Avtal med trafikleverantörer innehåller krav men även incitament som bonus och viten som ska styra mot hög kvalitet i leverans. Bonus är en parameter som styr mot punktlighet och viten styr beteende och kvalitet.

Utöver ekonomiska styrmedel arbetas aktivt med partnersamverkan. Verksamheten gör löpande avtalsuppföljning samt har kontinuerliga avstämningsmöten med samtliga leverantörer varje kvartal. Vid dessa möten följs verksamheten och sam-

arbetet upp och aktuella frågeställningar diskuteras för att hitta lösningar i samråd. Vid dessa tillfällen går även avvikelser och kundärenden igenom samt genomgång av resultat och relevanta nyckeltal. Vid avvikelser begärs handlingsplaner in för att återstyra mot avtalade mål. Kundens nöjdhet och trygghet följs och säkerställs genom löpande kundundersökningar.

Utöver den löpande uppföljningen genomförs dessutom hållbarhetsrevisioner varje år. Det är en kontrollfunktion men syftet är också att skapa ett lärande. Det utvecklar samarbetet men betyder också att leverantörer hela tiden utvecklar sin verksamhet. Det är ett arbetssätt som gagnar både kund, huvudman och avtalspart.

EN HÅLLBAR UTVECKLING I HELA SKÅNE

Antal resor januari–augusti uppgår till 107 624 450 och har jämfört med 2022 ökat med 17,6 procent. Resorna för januari och februari 2022 var starkt påverkade av restriktioner (covid-19). Mål för året är att uppnå 170 miljoner resor. Antal resor januari–augusti är cirka 3 789 000 under mål och prognosen tyder på att målet ej uppnås.

► *Kollektivtrafiken ska fortsätta utvecklas på ett effektivt sätt genom att självfinansieringsgraden bibehålls eller ökar*

Självfinansieringsgraden ackumulerat augusti 2023 uppgår till 51,8 procent då det årliga regionbidraget samt intäkter och kostnader från Köpenhamnsavtalet räknats bort. För samma period 2022 låg självfinansieringsgraden på 47,2 procent. Självfinansieringsgraden i budget 2023 för helår är 49,7 procent. Den högre självfinansieringsgraden till och med augusti beror på att biljetttäkterna är högre än budget.

► *Den allmänna kollektivtrafiken är fossilfri. Arbetet fortsätter för att även den särskilda kollektivtrafiken ska bli fossilfri*

Kollektivtrafiken har som all trafik en påverkan på klimatet genom utsläpp av växthusgaser som bidrar till klimatförändringar och global uppvärmning.

Den allmänna kollektivtrafiken minskade sina koldioxidutsläpp per personkilometer (pkm) 2022 till 7 g/pkm, jämfört med 2021, då den låg på 12 g/pkm. Utsläppsnivåerna är nu i linje med 2019 års nivå, innan pandemin. En förklaring är att Skånetrafiken har investerat i flera hållbara energislag i sina färdmedel, bland annat har fler elbussar upphandlats under året, en ökning motsvarande 9 procent. En annan förklaring är att fler reste under 2022 jämfört med 2021. Det i sig, att

fler reser kollektivt, innebär en större klimatnytta. Varje kollektiv resa minskar koldioxidbelastningen på miljön med cirka 93 procent jämfört med bilåkning.

Den särskilda kollektivtrafiken innefattar färdtjänst och sjukresor. Under 2022 uppnådde Skånetrafiken det satta klimatmålet för 2025 om att koldioxidutsläppen (g/pkm) från driften av serviceresor ska ha minskat med minst 30 procent jämfört med 2019 års nivåer. Skånetrafiken har under 2022 antagit ett utredningsmål för att höja ambitionen och sänka klimatavtrycket från serviceresors verksamhet ytterligare. 2021 blev Skånetrafikens serviceresor första särskilda kollektivtrafik att omfattas av Naturskyddsföreningens licensmärkning Bra Miljöval. Licensen har förnyats för året.

LÄS MER

- Kollektivtrafiknämndens verksamhetsberättelse
 - Skånetrafikens hållbarhetsredovisning 2022
-

Kulturverksamhet

Kulturnämnden bedriver ett utvecklingsarbete, där flera insatser samspelar för att nå resultat och effekter. Kulturnämnden finansierar kulturverksamhet dels genom verksamhetsstöd, dels genom projektstöd. Vidare sker utvecklingsarbete tillsammans med andra politikområden, kulturaktörer och kommuner. Samarbete och samverkan sker också med akademi och statliga myndigheter. Utvecklingsarbetet är långsiktigt, där effekter ofta kan ses först efter flera år eller på varandra följande insatser.

BÄTTRE LIV OCH HÄLSA FÖR FLER

► *Alla ska kunna ta del av och utöva kultur oavsett individuella förutsättningar såsom till exempel funktionsvariation*

Alla invånare i Skåne ska ha möjlighet att ta del av och uttrycka sig genom kultur. Fortfarande finns dock stora skillnader i tillgången till och delaktigheten i kulturlivet, och ojämlikheter råder mellan vilka grupper i samhället som tar del av den offentligt finansierade kulturen. Kulturnämnden fortsätter därför att verka för att invånarna i Skåne ska få lika förutsättningar att ta del av och delta i kulturlivet.

Kulturnämnden stödjer sedan tidigare genom verksamhetsstöd två scenkonstverksamheter med särskild inriktning på personer med funktionsnedsättning. Teaterverksamheten arbetar med en integrerad ensemble och resurs- och kompetenscentret ska också vara en resurs för kulturlivet, med inriktning på metod- och kompetensutveckling med särskilt fokus på tillgänglighet och inkludering. Förstärkning av området har även gjorts genom en ny mottagare av verksamhetsstöd, en scenkonstgrupp som arbetar i medskapande processer i nära samarbete med barn och unga

med funktionsnedsättning och deras pedagoger.

Kulturnämnden fortsätter det barnrättsliga utvecklingsarbetet enligt Region Skånes concerngemensamma policy och handlingsplan för barnets rättigheter. En pilotmodell för dialogarbete har utvecklats i samarbete med KulturCrew, för mellanstadiet kring skolbio och för unga vuxna inom området bild och form. Representanter för målgrupperna har deltagit i utarbetandet av modellen. Dialog har inletts med avdelningen för regional utveckling för koppling till *Sätt Skåne i rörelse*, ett samarbete mellan offentlig verksamhet, idéburen sektor, lärosäten och näringslivet för att främja psykisk hälsa hos barn och unga.

Arbetet med att stärka infrastrukturen för att möta barn och unga inom konst- och kulturområdena litteratur och serier, bild och form samt film och rörlig bild har fortsatt. Syftet är att ge elever möjlighet att möta fler konstuttryck i skolan genom att stärka samverka mellan kultursektorn och skolan. Pilotstöd inom de tre konstområden har utarbetats och kommer att prövas under hösten.

Genom satsningar på community konst och kultur, så kallad deltagarbaserad kultur, vill kulturnämnden stärka möjligheterna för fler att uttrycka sig genom konst och kultur och skapa förutsättningar för delaktiga i kulturlivet. En så kallad spridningskonferens gav möjligheter för kulturinstitutioner, kommuner, fria konst- och kulturaktörer och olika konst- och kulturområdens organisationer att dela erfarenheter och kunskap från projekt som tidigare beviljats stöd. Teman som berördes var hur samarbetsformer mellan offentliga aktörer och det fria kulturlivet kan utvecklas och hur deltagarbaserad kultur kan bidra till både samhällsutveckling och konstnärlig utveckling.

► *Utreda möjligheten till fler skånska mötesplatser för seniora invånare där kultur och bildning står i centrum under 2023*

Deltagande och delaktighet i kulturlivet kan stärka hälsan, erbjuda sociala sammanhang och vara en väg till ett fortsatt rikt liv för äldre. De kulturverksamheter som erhåller verksamhetsstöd eller projektmedel från kulturnämnden når på olika sätt seniora invånare och mycket av den ordinarie verksamheten attraherar målgruppen. Det finns också verksamheter som har en hög representation av seniora inom organisationen genom sina medlemmar.

Helsingborgs museum har för att främja äldres möjlighet till kulturupplevelser och delaktighet i kulturlivet fått utökat verksamhetsstöd 2023. Museet ska i samverkan med andra regionala aktörer, akademi och kommunala förvaltningar genomföra en pilotstudie kring museernas arbete med målgruppen äldre.

Under våren genomfördes en enkätundersökning riktad till folkbiblioteken i Skåne. Flera bibliotek angav att de har riktad verksamhet till målgruppen seniorer, som till exempel IT-kurser, boktips på träffpunkter, besök på äldreboenden, bokcirklar och Boken kommer. Även bibliotekens allmänna programverksamhet attraherar seniora invånare, framför allt om den är förlagd till dagtid. Den riktade verksamheten är till stor del uppsökande till olika boende.

Målgruppen seniorer är heterogen med ett brett åldersspann och stora skillnader finns vad gäller bakgrund, ekonomi, hälsotillstånd, kulturvana och intresse. För att fler seniorer ska kunna nås, och även lyftas fram som en resurs, krävs samverkan mellan aktörer på olika nivåer, både strategiskt och operativt. Ökad kunskap

om målgruppen krävs, byggd på dialog med seniora invånare. Region Skåne bör därför främja kulturaktörers möjlighet till dialog och delaktighetsarbete med den heterogena målgrupp som seniorer utgör.

► *Kartlägga befintligt utbud av kulturinsatser riktat till hälso- och sjukvård, omsorg samt inom det hälsofrämjande och förebyggande området*

En kartläggning av befintligt utbud av kulturinsatser riktat till hälso- och sjukvård samt inom det hälsofrämjande och förebyggande området genomfördes under våren i samarbete med hälso- och sjukvårdsnämnden. Insatser och aktiviteter bedrivs både av kulturaktörer och medarbetare i vården och kan ha pågått under flera år eller vara mer kortsiktiga satsningar. Finansiering sker på olika sätt, allt från årliga bidrag, stiftelser och fonder samt att den ibland ingår i verksamhetens arbete. Även om kulturaktiviteter inte lämpar sig för all vårdverksamhet, tyder resultatet på att kulturaktiviteter i vården inte är särskilt vanligt förekommande. Kunskapen om vad kultur och hälsa-insatser innebär och kan bidra till, behöver höjas. Förslag ska därför tas fram till möjliga åtgärder för ett ökat användande av konst- och kulturinsatser inom hälso- och sjukvården.

TILLGÄNGLIGHET OCH KVALITET

► *Verka för ökad tvärssektoriell samverkan inom Region Skåne. Med särskilt fokus på gestaltad livsmiljö och samhällsplanering, kultur och hälsa, kreativa kulturnärningar och regional biblioteksverksamhet*

Verktyg för att nå de kulturpolitiska målen finns inom flera politikområden. Genom tvärssektoriell samverkan, strategiskt och finansiellt, mellan Region Skånes nämnder och förvaltningar stärks möjligheterna för Skånes invånare att få tillgång till ett rikt kulturliv i hela Skåne. Ett kontinuerligt och långsiktigt arbete krävs dock för fullt genomslag.

Kulturnämnden har tillsammans med regionala utvecklingsnämnden och regionfastigheter fortsatt arbetet med implementeringen av Region Skånes strategi för gestaltad livsmiljö och Riktlinje för konstnärlig gestaltning. Med perspektivet gestaltad livsmiljö följer en helhetssyn på formandet av livsmiljön där arkitektur, form och design ses som ett sammanhållet område. Den gestaltade livsmiljön berör flera politikområden och området är också centralt för att stärka demokratin och för att möta samhällets utmaningar. Ett resultat av den utbildning för kommuner som tidigare genomförts är ett nätverk där samtliga skånska kommuner ingår. Kulturförvaltningen deltar även kontinuerligt i samarbete med Avdelningen för regional utveckling i arbetet med Region Skånes yttranden över kommunala översiktsplaner och strategidokument, med särskilt fokus på kulturmiljö och gestaltad livsmiljö.

Kulturnämnden och hälso- och sjukvårdsnämnden fortsätter implementeringen av den gemensamma strategin för kultur och hälsa som antagits av de båda nämnderna, Hela människan, hela livet. Ett strategiskt nätverk är inrättat och har haft workshop kring det fortsatta arbetet med kommunikationsinsatser och kunskaps- höjande insatser. Hälso- och sjukvårdsnämnden och kulturnämnden samfinansierar en ”kultur och hälsa-strategi” och forskningsprojektet *Kultur på recept*. Kulturverksamheter har också getts möjligheter att delta i utbildningen vid Lunds universitet om konst, kultur och estetik som resurs inom vård och omsorg.

Goda förutsättningar för kulturella och kreativa branscher gynnar hela det kulturella ekosystemet och stärker både kulturlivet och samhället i stort, inte minst genom fler arbetstillfällen. Utvecklingsarbetet har fokus på kunskap om branschernas specifika villkor och möjligheter att utvecklas. Under våren beviljades Region Skåne och Region Blekinge 15 miljoner kronor från Europeiska Regionala Utvecklingsfonden till ett treårigt

projekt som ska stärka lokal, kommunal och regional innovationsförmåga. Syftet med projektet Cross Innovation är att främja samverkan mellan olika sektorer och branscher.

Region Skånes regionala biblioteksplan för 2022–2025, Bibliotek för alla genom hela livet, framtagen i samarbete mellan kulturnämnden och hälso- och sjukvårdsnämnden, utgör grund för samarbete mellan den regionala biblioteksverksamheten och sjukhusbiblioteken. Då folkbiblioteken får många frågor om 1177, har en kompetensutvecklingsinsats till folkbibliotekarier genomförts med pedagogiskt stöd från 1177. Kvalitetsgranskade lästipslistor från sjukhusbiblioteken har också tillgängliggjorts på folkbiblioteken.

I samarbete med barnhälsovården är en infrastruktur etablerad för dialogläsningar och vid hembesök en bokgåva vid åtta månaders ålder. Den regionala biblioteksverksamheten har också förstärkt sitt stöd till folkbiblioteken för kompetensutveckling inom läsfrämjande. Läsfrämjandelyftet är en nationell satsning där insatserna ska bidra till kompetensutveckling inom litteraturförmedling och läsfrämjande hos personal på folkbiblioteken, med särskilt fokus på barns och ungas läsning.

EN HÅLLBAR UTVECKLING I HELA SKÅNE

► *Ett rikt kulturliv och möjligheter till skapande i hela Skåne*

Kulturnämnden fördelar 2023 verksamhetsstöd till 99 kulturverksamheter inom olika konst- och kulturområden. Kulturverksamheterna representerar en mångfald av kulturuttryck som tillsammans bidrar till ett rikt och dynamiskt kulturliv i Skåne. Grundläggande utgångspunkt för kulturstödet är den konstnärliga friheten och de demokratiska värdena. Merparten av kulturverksamheterna är lokaliserade till sydvästra Skåne, men turnéverksamhet, aktiviteter och uppsökande verksamhet har en stor geografisk

spridning. Mottagarkapacitet, såväl praktisk som ekonomisk, hos kommuner och andra aktörer kan dock vara en försvårande faktor för måluppfyllelse.

Centrumbildningar, konstnärliga resurscentrum och kollektivverkstäder är centrala resurser för konstnärer och kulturskapare. Kulturnämnden stödjer genom verksamhetsstöd centrumbildningar inom scenkonst, bild och form, litteratur och serier samt film. Inom bild, form och design ges också stöd till olika resurscentrum och kollektivverkstäder.

Samarbetet fortsätter med Inter Arts Center vid Lunds universitet (IAC) om digitaliseringens möjligheter för nya konstnärliga metoder, tekniker och uttryck. Utbildningssektorn är en viktig förutsättning för konstnärligt skapande och professionella konstnärer- och kulturutövares villkor. Region Skåne arbetar för att stärka samverkan mellan kultur- och utbildningssektorn.

Kulturnämnden fortsätter att genom projektstöd till de nationella minorite-

ternas egna föreningar främja möjligheterna för minoriteterna att behålla och utveckla sitt språk och sin kultur. Tillsammans med Länsstyrelsen Skåne har öppet samråd arrangerats.

► *Verka för att Skånes Dansteater får status som nationalscen för samtida dans*

Stärkt kulturell infrastruktur för dansområdet har under flera år varit ett prioriterat utvecklingsområde, vilket också resulterat i att allt fler professionella danskonstnärer och kompanier valt att etablera sig i Skåne. Skånes Dansteater har en central roll i det fortsatta utvecklingsarbetet, inte minst i förhållande till det fria professionella dansfältet lokalt, regionalt, nationellt och internationellt. Region Skåne har fortsatt dialogen med kulturdepartementet för ett nationellt uppdrag för Skånes Dansteater. Själva begreppet nationalscen finns dock inte längre.

LÄS MER

- Kulturnämndens verksamhetsberättelse

Regional utveckling

BÄTTRE LIV OCH HÄLSA FÖR FLER

► *Tillsammans med olika aktörer stödja den regionala utvecklingen inom områdena kompetensförsörjning, näringsliv, miljö, hälsa, infrastruktur och fysisk planering*

Stärkt näringslivsklimat i Skåne

Ett projekt med syfte att stärka arbetet med kommunernas näringslivsansvariga samt skapa bättre och enklare förutsättningar för de skånska företagen att verka och utvecklas avslutades 2023-08-31. Resultat från projektperioden är ökat lärande och utbyte mellan kommunerna i Skåne. Ett ökat fokus på uppföljning och mätning har inletts och i Sveriges kommuners och regioners insiktsmätning syntes en positiv utveckling för Skåne utifrån 2021 års siffror. Flera nya verktyg har tagits fram för att allt bättre kombinera myndighetsutövning med rådgivning och service.

Effektbrist i elnätet hindrar utländska etableringar och investeringar

Den effektbrist som råder i det skånska elnätet försvårar och förhindrar etableringar och investeringar från utländska företag. En summering av förfrågningar, oktober 2022 fram till halvårsskiftet 2023, från utländska företag visar att regionala utvecklingsnämnden har avböjt etableringsförfrågningar motsvarande 3 700 direkta årstidsarbetsstillfällen. Det är en fallande mängd förfrågningar om etableringar och investeringar då effektbristen har blivit mer känd hos våra samarbetspartners vilket gör att regionen inte kvalificerar sig för förfrågningar där större effektstillgång är en grundförutsättning. Nuvarande effektbrist är en allvarlig och starkt konkurrens-hämmande effekt för den regionala ekonomi utifrån både företagens ekonomiska aktivitet såväl som för

att bibehålla och attrahera kompetens till regionen.

Affärsutvecklingscheckar

Region Skåne beviljades 37 miljoner kronor för finansiering av affärsutvecklingscheckar via EU-React (EU:s återhämtningsfond), vilket tillsammans med statliga medel samlat den hittills största budgeten för checkarna om totalt 40 miljoner kronor. Under perioden har 192 företag beviljats en affärsutvecklingscheck för satsningar inom någon av följande inriktningar; internationalisering, digitalisering, hållbarhet och kompetens. En uppföljning som gjorts visar bättre sysselsättningstillväxt samt högre tillväxt av förädlingsvärde i stödföretagen än i kontrollgruppen.

Regional satsning på artificiell intelligens (AI)

Syftet med Region Skånes partnerskap med den nationella organisationen AI Sweden är att öka kunskapen och användandet av AI hos företag och offentliga aktörer i Skåne. Innovation Skåne AB har fått i uppdrag att agera programkontor för AI satsningen i Skåne och samarbetar med kommuner, företag, främjaraktörer och universitetet för att öka användningen av AI.

3-30-300

Inom ramen för genomförandet av Regionplan för Skåne 2022–2040 har ett projekt genomförts för att utveckla och tillämpa en GIS-baserad forskningsbaserad analysmodell för ”3-30-300-regeln” som handlar om hur mycket träd och vegetation en tätort/stad behöver för en hälsofrämjande och hållbar stadsutveckling. Analysen har omfattat Skånes nio största orter och projektet har uppmärksamats både nationellt och inom EU.

Funktionella samband

Som en del i genomförandet av Regionplan för Skåne 2022–2040 har det genomförts en storregional studie av ortsstrukturer och funktionella samband i södra Sverige inom ramen för Regionsamverkan Sydsverige (RSS). Ett kunskapsunderlag togs fram med fokus på gränsöverskridande samband på mellankommunal, mellanregional och storregional nivå. Detta omfattar till exempel pendling och lokala arbetsmarknader, flyttmönster, utbildning och studiependling.

EU-programmen

Under 2023 har EU-programmen för perioden 2021–2027 kommit igång ordentligt.

- Inom Interreg ÖKS (Öresund-Kattegatt-Skagerrak) är avdelningen för regional utveckling med i tre projekt, och hälso- och sjukvården deltar i sju projekt.
- Inom Interreg Södra Östersjöprogrammet (South Baltic) deltar Ängelholms sjukhus i AMBeR — Advanced Modeling of Baltic cancer e-caRe. Projektet syftar till att utveckla modeller för e-hälsa i cancerbehandling.
- Inom Interreg Östersjöprogrammet (Baltic Sea Region) deltar Region Skåne i två beviljade projekt; ett med kulturförvaltningen och ett med hälso- och sjukvården.
- Inom Interreg Nordsjöprogrammet (North Sea Region) ingår Visit Skåne som part i initiativet 3ST – Speeding up Sustainability Skills in Tourism.
- Interreg europe – regional utveckling deltar i projektet SKYLA om kompetensförsörjning.
- De första projekten inom Skåne–Blekinge programmet för Europeiska regionala utvecklingsfonden (Regionalfonden) startade upp

under januari 2023 och sedan öppnandet har 16 projekt beviljats. Regionalfonden ska bidra till att stärka den regionala kapaciteten genom att öka produktivitet och innovation och genom att fokusera ännu mer på hållbarhet.

- De första projekten inom för Europeiska Socialfonden plus (ESF+) startade upp under januari 2023, och sedan öppnande har 24 beviljats. ESF+ ska bidra till att framtidssäkra kompetensen på arbetsmarknaden, stärka möjligheterna till ett hållbart arbetsliv, öppna upp och öka deltagandet på arbetsmarknaden samt främja att fler fullföljer sina studier.

En uppföljning av deltagandet i EU-projekt under perioden 2014–2021 visar att hela Skåne har fått nästan 6 miljarder kronor från Regionalfonden, Socialfonden, Interreg och Horisont Europa. Avdelningen för regional utveckling har fått omkring 60 miljoner kronor genom olika EU-projekt under perioden.

Kompetensförsörjning för internationella etableringar

Projektet ”Kompetensförsörjning för internationella etableringar”, som leds av Invest in Skåne/Region Skåne och Region Värmland som delfinansieras av Tillväxtverket, syftar till att utveckla arbetssätt för integrerat arbete med investeringsfrämjande och talangattraktion. De arbetssätt som projektet tagit fram har testats på internationella mässor under varumärket Skåne, med goda resultat och med fokus på en tydligt avgränsad del av målgruppen: högkvalificerade talanger inom spelutveckling.

- *Rusta upp Skåneleden och fortsätta utveckla cykelvägar för att stärka hälsa och bevara grönområden*

Upprustning av Skåneleden

År 2022 inledde regionala utvecklingsnämnden arbetet med att rusta upp Skåneleden genom projektet Kvalitetshöjande åtgärder. Under 2023 fortsätter

resultaten att levereras i form av fler naturlekplatser längs Skåneleden, bättre skyltning, fler vindskydd och toaletter, självstängande grindar med mera. Satsningen på upprustningen fortsätter nu i projektet Kraftsamling Outdoor Skåne finansierat av Landsbygdsprogrammet (3,6 miljoner kronor) där projektet hittills har bidragit till att leder röjts och markeras upp bättre i åtta kommuner samt etablerat många nya anläggningar.

Utveckla cykelvägar

I juni invigdes Cykelleden Skåne, 57 mil kvalitetssäkrade cykelmil med tre delleder genom 17 kommuner. Dessa regionala leder är nu skyltade och kartmaterial har tagits fram digitalt samt i form av en kartbroschyr. Trafikverket har finansierat skyltning samt fem besöksräknare längs lederna. En ny hemsida finns på www.cykelledenskan.se

- *Arbeta för ökad psykisk hälsa bland unga*

Sätt Skåne i rörelse

Genom Sätt Skåne i rörelse sprids metoder till kommuner för att få fler barn och unga i rörelse. Inom ramen för samverkan med Friluftsförbundet Region Syd finns nu metoden på 28 skolor i 16 av Skånes 33 kommuner. Ytterligare åtta instruktörer utbildades i metoden ”Dans för hälsa” i maj. Metoden finns nu tillgänglig i 14 av Skånes kommuner. Samverkan med RF-SISU Skåne bidrar till ett flertal insatser inom idrotten. Metoden ”Rörelsesatsning i skolan” genomförs i alla Skånes kommuner, hos cirka 330 skolor. En insats genomförs i idrotts-svaga områden i nio kommuner i syfte att inkludera, öka idrottsaktiviteter hos boende i dessa områden samt öka föreningsdeltagandet.

Stöd till idéburna organisationer

Region Skåne lämnar bidrag till barn- och ungdomsorganisationer samt till idéburna organisationer med specifik verksamhet riktad inom området psykisk hälsa för unga. Under våren

2023 ansökte och erhöll 24 barn- och ungdomsorganisationer samt åtta idéburna organisationer bidrag om totalt 8,3 miljoner kronor för att barn och unga ska kunna nås av kvalitativa insatser med fokus på psykisk hälsa.

Femteklassare på Skåneleden

Inom satsningen för Femteklassare på Skåneleden beräknas cirka 4 000 barn komma ut i naturen, för flera tolv-åringar är det första gången de är i naturen. Satsningen är ett viktigt steg för skolor att erbjuda utevistelse med naturpedagogik, rörelse i naturen och övningar kring allemansrätten och biologisk mångfald.

TILLGÄNGLIGHET OCH KVALITET

- *Stärka Region Skånes pågående arbete med ett tillväxtprogram för mindre, skånska företag som syftar till att öka deras hållbarhet, lönsamhet och konkurrenskraft*

Fokus Tillväxt

Fokus Tillväxt, som beslutades 2022, skulle lägga grunden för en långsiktig struktur, lättillgänglig och anpassad efter de små och medelstora företagens behov för att öka deras lönsamhet och konkurrenskraft. Fokus Tillväxt implementerades 2023 som en del av ordinarie verksamhet och fram till april 2023 har 1 125 kunskaphöjande tillfälle ägt rum, företag har tagit del av 549 unika kunderbidande och andelen företag från östra sidan som tar del av erbjudandena har ökat och 51 företag har deltagit i en fokusgrupp.

- *Utveckling av sommarjobb och arbetet med den interna kompetensförsörjningen ska fortsätta och utökas*

Sommarjobb

Sommarjobbsatsningen genomfördes för andra året. Söktrycket från ungdomar var stort och över 1 800 (2022 950) ansökningar inkom varav 1 400 var behöriga. I år sommarjobbade totalt 308 (2022 84) ungdomar under fyra veckor fördelat på två perioder. Erfarenheter och utvärderingsresultat

från förra året bidrog med lärdomar i år, då samtliga Region Skånes förvaltningar var mottagande. Efter genomförda praktikperioder utvärderas arbetet, både gentemot de unga och handledarna/chefer på Region Skåne.

Intern kompetensförsörjning

Det interna kompetensförsörjningsarbetet har vidareutvecklats och kan användas som hävstång för regionalt utvecklingsarbete och vice versa.

Under våren har en ny kurs till forskningskoordinator tagits fram i samarbete med avdelningen för hälso- och sjukvårdsstyrning och Lunds universitet. Kursen startar till hösten med sex uppdragsstudenter och 25 ordinarie studenter som blev antagna. Kompetensen och rollen en forskningskoordinator förväntas kunna ta kommer utgöra ett komplement till dagens forskningssjuksköterskor.

Pilotkurserna Intensivsvenska i hälso- och sjukvård samt Avancerad sjukvårdssvenska är mer framgångsrika än förväntat, alltifrån högt söktryck till höga resultat och anmärkningsvärt bättre svenska vilket resulterat i att fler klarat Socialstyrelsens kunskapsprov för svensk legitimation, trygghet i språket, högre patientsäkerhet och bättre arbetsmiljö med kollegor.

Under våren har det fjärde (av totalt sex planerade) digitala studiebesöket producerats och publicerats. Totalt synliggörs nu 25 olika yrkeskategorier i de digitala studiebesöken och utöver dessa synliggörs också en rad olika specialister och chefer. Målet är att locka unga till att utbilda sig för att på sikt arbeta inom Region Skånes framtidsyrken för att stärka kompetensförsörjningen inom vårdbranschen och Region Skåne.

► *Verka för ett väldimensionerat utbildningssystem, medvetna och effektiva utbildningsval samt stärka ersättningen till folkhögskolor*

Kommunal vuxenutbildning och samverkan för dimensionering av gymnasial utbildning

Efter ändringen augusti 2022 i lagen om regionalt utvecklingsansvar har regionala utvecklingsnämnden för första gången tagit fram underlag för Skolverkets rekommendation till huvudmän om dimensionering av gymnasieutbildning.

Under våren har flera samråd skett med kommunerna som huvudmän kring kompetensförsörjning och kommunal vuxenutbildning så att aktörernas insatser möter kompetensbehoven.

Arbetet med Prao i Skåne har fortsatt inom Region Skåne och kommunerna. Efter ESF-projektet Prao i Skåne lanserades en modell som kommunerna själva driver gemensamt. Hemsidan www.praoiskane.se uppdateras och nytt material presenteras kontinuerligt. Regionala nätverksträffar arrangeras kontinuerligt som bidrar till ökad kvalitet och likvärdighet för prao i Skåne.

Sedan januari 2023 har cirka 4000 elever i Skåne nåtts av arbetsmarknads-kunskap. Utvärdering från extern part visar att insatsen bidrar i studie- och yrkesvägledningen och har effekt på ungas framtida utbildnings- och yrkesval.

Sommarentreprenörerna

Uppåt 800 deltagande ungdomar har genomfört ett program inom Sommar-entreprenörerna. Detta är särskilda projekt som syftar till att öka ungas förståelse för entreprenörskap och utveckla deras entreprenöriella förmågor, runt om i Skåne under sommaren 2023. Kommuner finansierar projekten med minst 50 procent av kostnaderna. Region Skåne bidrar till satsningen och i år har 30 kommuner sökt medfinansiering, vilket är rekord sedan start 2014.

Ungt entreprenörskap

Under 2023 beviljades verksamhetsfinansiering till tolv organisationer, vars mål är att utbilda unga individer inom entreprenörskap och uppmuntra deras entreprenöriella förmågor runt om i Skåne. Stödet går till ordinarie verksamhet där bland annat utbildningsinsatser, inspirationsaktiviteter och affärsutveckling ingår.

EN HÅLLBAR UTVECKLING I HELA SKÅNE

► *Hela Skåne ska kopplas upp och satsningen på bredbandsutbyggnad ska fortsätta*

Under våren har arbete skett för att stärka Skånes förutsättningar för tilldelning av statliga stödmedel för bredbandsutbyggnad. Såväl kvalitets-säkringsprocess som regionala prioriteringar har gjorts genom exakta mätningar och dialog med kommuner och marknaden. Samtidigt har förberedelser gjorts för Region Skånes regionala bredbandsstöd vilket kommer att utlysas under hösten 2023.

► *Fortsätta att utveckla Greater Copenhagen som Nordens största arbetsmarknads- och utbildningsregion*

Ordförandeskap Greater Copenhagen

Region Skåne är under 2023 ordförande i Greater Copenhagen-samarbetet. Arbetet med att stärka den integrerade arbetsmarknadsregionens förutsättningar är den övergripande prioriteringen. Under årets första halva har fokus legat på att fortsätta påverkansarbetet gentemot den svenska och danska regeringen, med syfte att revidera det Öresundsavtal som reglerar gränspendlares skatteförhållanden. För att motverka regeringspartiernas förslag om stärkta inre gränskontroller och återinförda ID-kontroller har Region Skåne tillsammans med övriga medlemmar i samarbetet och näringslivsrepresentanter arrangerat ett antal möten med bland annat den svenska Nordenministern och riksdagsleda-

möter. I april annonserade den danska regeringen att de helt slopade de periodiska gränskontrollerna mot Sverige.

► *Arbeta tillsammans i Greater Copenhagen och i STRING för att möta klimathotet genom att bidra till att utveckla nya innovationer och att sprida dessa*

Analys av Fehmarn Bält-förbindelsen

Inom ramen för fokusområdet infrastruktur har STRING-samarbetet gjort tre rapporter som beskriver effekterna av den kommande Fehmarn Belt Fixed Link (FBFL). FBFL kommer att ta bort flaskhalsar, göra transporttiden kortare och minska kostnaderna för transporter mellan Europa och norra Skandinavien. Rapporterna fastslår att med dagens förutsättningar kommer trafiken på vägar att öka snabbare än den på järnväg. Därför behöver vi förbereda oss på en ökad belastning på redan hårt ansträngda vägar samt möjliggöra för alternativa bränslen för noll- eller nära nollutsläpp. För att maximera nyttorna av FBFL behövs ny infrastruktur både på väg och järnväg för att möta behovet från den ökade trafiken.

STRING

STRING-samarbetet, som syftar till att maximera nyttan av den kommande fasta förbindelsen över Fehmarn Bält, har fått City of Kiel som ny medlem under 2023. Inom fokusområdet Green Hub skapas gemensamma kriterier för Green Public Procurement, hållbar upphandling. Arbetet har också intensifierats för att marknadsföra STRING-geografin i resten av världen i syfte att attrahera FDI, utländska investeringar till regionen.

► *Utveckla hållbara infrastrukturinvesteringar i Skåne*

Kapacitet på södra stambanan

Regeringen beslutade den 2022-12-23 att avbryta planeringen för ny stambana Hässleholm-Lund. Efter reger-

ingsbeslutet har Region Skåne tillsammans med kommunerna Malmö, Helsingborg, Lund, Kristianstad, Hässleholm, Höör och Eslöv enats i ett ”Positionspapper för utbyggnad av spårkapaciteten genom Skåne/Lund-Hässleholm”. Kapaciteten på södra stambanan måste skyndsamt öka och regionen och kommunerna är eniga om att den måste byggas ut med ytterligare en dubbelspårig järnväg mellan Lund och Hässleholm. Samtidigt måste flaskhalsar undanröjas i landanslutningarna kring Öresundsbron på svenska sidan för att möta en ökad efterfrågan på tågtrafik till följd av Fehmarn Bältförbindelsens öppnande 2029.

► *Skåne ska ligga i framkant vad det gäller näringslivets gröna omställning. Ett prioriterat samarbete för att lyckas med grön omställning är Skånes effektkommission*

Färdplan för Skånes effektkommission

Skånes effektkommission tog under våren beslut om att ta fram en färdplan för att visa på vad som behöver göras för att elförsörjningen ska nå ett uppsatt visionsmål om en självförsörjningsgrad på 50 procent (idag cirka 17 procent). Färdplanen kommer avhandla fysiska behov inom produktion, distribution och användning samt möjliga kopplingar inom olika sektorer. Färdplanen kommer också undersöka vilka förutsättningar som behöver finnas på plats.

Forsknings- och innovationsrådet i Skåne (FIRS) och Skånes innovationsstrategi för hållbar utveckling

Region Skåne koordinerar och faciliterar FIRS som utgör en systemledningsfunktion för att stärka näringslivets omställning och innovationsförmåga.

Viktiga insatser under rapporterad tidsperiod har bland annat varit rapporten ”Test- och demonstrationsmiljöer i Skåne” och ”Delrapport om finansieringen av främjaraktörer i Skåne”,

Rapporten ”Test- och demonstrationsmiljöer i Skåne” syftar till att ta fram ett underlag som kan orientera FIRS i testbäddar i Skåne och fördjupa förståelsen om de problem som identifierats kring testbäddar i Skånes Innovationsstrategi för hållbar tillväxt.

Delrapport om finansieringen av främjaraktörer i Skåne syftar till ökad effektivitet i finansiella åtgärder i främjarsystemet för innovation och entreprenörskap, genom att se över överlapp, ägnas och finansiärernas syften.

Företagsakuten

Region Skåne har stöttat det skånska näringslivet inom energieffektivisering, i samarbete med Almi Skåne och Energikontor Syd. I insatsen finns fem genomförda åtgärder, bland annat på webbsidan www.skane.se/foretagsakuten, informationsträffar, företagsbesök av energirådgivare och affärsutvecklingscheckar inom hållbarhet.

SustainaLink (före detta Miljöbron Skåne)

Under våren 2023 har SustainaLink drivit 54 hållbarhetsinriktade projekt mellan företag och universitetsstudenter (varav 16 pågående) med totalt 38 uppdragsgivare.

► *Region Skåne ska verka för att bli en pilotregion för gårdsförsäljning av öl och vin*

Regionala utvecklingsnämnden bevakar frågan och följer utvecklingen tillsammans med branschen. Efter förra årets remiss från en statlig utredning i frågan, som nämnden yttrade sig över, har det inte kommit några initiativ från regeringshåll.

LÄS MER

- Regionala utvecklingsnämndens verksamhetsberättelse

Verksamhetsstöd

BÄTTRE LIV OCH HÄLSA FÖR FLER

Patienters och anhörigas upplevelse av hälso- och sjukvården

Patientnämnden har under 2023 intensifierat sitt arbete med att fördjupa sig i patientärenden, det vill säga klagomål och synpunkter på främst regional eller kommunal hälso- och sjukvård, samt sådan vård som bedrivs enligt avtal med region eller kommuner.

Ett systematiskt omhändertagande av de erfarenheter som patienterna delar med sig av, efter sina upplevelser i hälso- och sjukvården, är viktigt i ett Region Skåne-perspektiv. Här finns stor potential till förbättring. I stort sett alla som vänder sig till patientnämnden Skåne för att göra sin röst hörd, gör det därför att de vill hjälpa andra att slippa uppleva samma saker som de själva har gjort.

I alla mätbara delar uppfyller patientnämnden också kravet på att hantera klagomål och synpunkter så att de kan bidra till hälso- och sjukvårdens ständiga förbättrings- och kvalitetsarbete. Samtliga klagomål återspeglar till värdgivarna, huvudsakligen genom självservice i Qlikview. Analyser och rapporter delges relevanta parter, och finns tillgängliga på webben, så att fler kan ta del av vunna erfarenheter.

Noterbart är att antalet klagomål på hälso- och sjukvård som inlämnas till patientnämnden Skåne fortsätter att öka efter pandemiåren 2020 och 2021. Statistiken pekar mot att nämnden i år mycket väl kan få in fler ärenden än något tidigare verksamhetsår. På tre år har ökningen varit 36 procent. Avgörande för att det ser ut så är dels att vårdproduktionen har ökat, dels att kännedomen om patientnämnden och dess uppdrag har blivit allt bättre. Det förre medför att det finns fler vårdtillfällen att klaga på och det senare kan

kopplas till det goda kommunikationsarbete som bedrivs.

Under delåret har fyra analyser av inkomna klagomål och synpunkter gjorts: en avseende unga vuxna med psykisk ohälsa, en med fokus på den kommunala hälso- och sjukvården, en om bemötande med fördjupning avseende de sju diskrimineringsgrunderna och en om vad kvinnor i åldersgruppen 30-39 år klagat på. Mest missnöjda är patienter och närstående regelmässigt med vård och behandling, därefter med bristande information och bemötande.

I klagomålen finns också många förbättringsförslag. Patienterna önskar både vara delaktiga i sin egen vård och delge sina upplevelser av vården. Detta för att den på ett övergripande plan ska kunna anpassas bättre efter alla patienters behov och förutsättningar.

Patientnämnden uppfyller även kravet på att tillgodose tvångsvårdade patienters behov av stödperson. Många nya stödpersoner har rekryterats.

Det är uppenbart att skåningarna efterlyser och värdesätter den hjälp som patientnämnden ger. Det arbetet fortsätter – både till trygghet för patienterna och till nytta för den vårdverksamhet de alla är så måna om.

TILLGÄNGLIGHET OCH KVALITET

Robusta och säkra verksamheter

Region Skåne har ansvar för viktiga samhällsfunktioner som måste fungera under alla omständigheter. En stabil vardag och god beredskap skapar förutsättningar att hantera kriser och minskar risken för störningar som påverkar verksamheten. Det regionövergripande arbetet fortsätter med att samordna olika insatser som tillsammans ska konsolidera regionens försörjningsförmåga och krisberedskap.

De kontinuerliga uppgifter som regionen ska arbeta med utifrån lagar

med mera om regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap har förlöpt enligt plan med bland annat utbildningar, övningar, samverkan och utvecklingsarbete med lägesrapportering inkluderat tekniska stödsystem för samverkan och samband vid en extraordinär händelse, alternativa ledningsplatser. Arbetet pågår med att revidera regionövergripande policy, planer, riktlinjer, instruktioner, processer och rutiner inför beslut och implementering av uppdaterade styrdokument inom krisberedskap.

Arbetet med Region Skånes risk- och sårbarhetsanalys (RSA) 2023 har haft sin tyngdpunkt i uppdatering av samhällsviktig verksamhet och kritiska beroenden för organisationens verksamheter. Övergripande risker och sårbarheter har identifierats utifrån verksamheternas kvalitativa förmågebedömningar och genomförda åtgärder har sammanställts och värderats.

Systematiska förbättringar och utveckling pågår som ska leda till mer robusta och hållbara försörjningsflöden för att tillgodose verksamheternas behov och bidra till att regionala mål uppnås. En väsentlig faktor för det fortsatta arbetet är en tydlig övergripande strategisk inriktning och målsättning för Region Skånes försörjningsförmåga, beredskap och uthållighet.

I samband med upphandlingar av såväl logistik- och lagertjänst som läkemedelsförsörjning har Region Skånes exempelvis infört ökade krav gällande tillgång och lagerhållning av produkter. Detta är åtgärder som även relaterar till inriktningar som anges i statliga utredningar och överenskommelser för en ökad försörjningsberedskap.

En regional struktur för lagerhållning avseende materialförsörjning via centrallager av vårdnära förbrukningsmaterial finns utformad och den är

oberoende av val av driftform och organisation. I regionens investeringsbudget finns medel avsatta under planperioden 2023–2025 för extern förhyrning av fastighet för lagerhållning med placering som ger förutsättningar för lagring i nära anslutning till där vård bedrivs. Regionstyrelsen beslutade i mars 2023 att godkänna ett hyresavtal med extern part för lokal avseende centrallager i Skåne samt även besluta om tillhörande utrustningsinvestering för planperioden 2024–2025. Åtgärder med att säkerställa robust och omsättningsbar lagerhållning i vardagen är ett långsiktigt arbete, som utgör ett av flera verktyg för att uppnå en ökad försörjningstrygghet och motståndskraft vid störningar.

Avseende de statliga överenskommelserna om regionernas arbete med civilt försvar så har Region Skåne framför allt koncentrerat sitt arbete på tilläggen om försörjningsberedskap för prioriterade läkemedel och de medicintekniska produkter som är nödvändiga för att administrera läkemedlen.

En betydande faktor för en mer robust försörjningsförmåga och beredskap är tillgången till relevant och aktuell information, vilket förutsätter adekvata och säkra systemstöd och digitala verktyg. Ett prioriterat område är att skyndsamt säkerställa system och digitala stöd som möjliggör planering och en samlad överblick av försörjningsberedskapen med exempelvis uppgifter om förbrukning, tillgång, lagerhantering med mera oberoende av produkt samt oavsett val av driftform, organisation och utförare.

Region Skånes säkerhetsarbete har till syfte att skapa en trygg och säker miljö för patienter, besökare, resenärer och medarbetare. Det systematiska förbättringsarbetet bidrar till ökade möjligheter för lärande samt kunskap och förmåga, såväl i den dagliga verksamheten som i kris- och beredskapslägen. Under året har bland annat arbete genomförts i verksamheterna för att stärka säkerhetsorganisationen inom områdena brandsäkerhet, informationssäkerhet samt hot och våld.

IT och informationsmiljö

Införandet fortlöper av en modern och sammanhållen digital vårdmiljö i Region Skåne, parallellt med förvaltning, drift, support och effektiv konsolidering av dagens befintliga IT-miljö.

Tester har genomförts på Region Skånes interna och externa nät, som en del av det systematiska informations-säkerhetsarbete, för att stärka förmågan att motstå cyberangrepp i de digitala system som är kritiska för att bedriva hälso- och sjukvård.

Regionalt serviceuppdrag

Fastighets- och servicenämnden ansvarar för Region Skånes gemensamma servicefunktioner och regionservice utför service- och administrativa tjänster. I uppdraget ingår att avlasta värden och effektivisera servicetjänsterna, som spänner över en mängd olika områden såsom måltider, lokalvård, textilier och tvätt, materialförsörjning, transporter samt administrativa tjänster inom ekonomi och HR.

Under året har arbetet med breddinförandet av servicevärdar i Region Skåne fortlöp. Arbete för breddinförandet har bland annat pågått på sjukhusen i Kristianstad, Hässleholm, Ängelholm och Lund. På sjukhuset i Kristianstad har servicevärdar införts på samtliga aktuella avdelningar, inklusive psykiatri. För sjukhuset i Lund pågår planering och under hösten ska tjänsten införas på tio avdelningar. Servicevärdar finns sedan tidigare på sjukhusavdelningar i Helsingborg, Ystad och Malmö.

För att minska administrationsbördan för vårdpersonalen har serviceförvaltningen inlett ett samarbete med Centralsjukhuset Kristianstad (CSK). Syftet är att identifiera onödig administration till förvaltningsledning och läkare, samt administrativa uppgifter till förvaltningsledning och läkare som kan utföras av annan kompetens.

Under perioden har serviceförvaltningen fortsatt utveckla verksamheten och servicetjänster i syfte att avlasta vårdverksamheten. I utvecklingsarbete

är hållbarhet, transparens och digitalisering centrala delar.

I april beslutades om en utvecklad inriktning på måltidsproduktionen i Region Skåne. Beslutet innebär att nya måltidskoncept ska införas på alla sjukhusområden. Att måltidkonceptet införs i hela organisationen medför en ökad redundans, minskade kostnaderna samt att måltidsutbudet för patienter blir likvärdigt i hela Region Skåne.

Planeringen är att Region Skånes nya produktionskök i Kristianstad våren 2025 beräknas börja leverera måltider till Region Skånes sjukhus. Det tidigare produktionsköket har under perioden stängts för byggnation. Under perioden har ombyggnation av köket i Ängelholm färdigställts och köket producerar idag patientmåltider till sjukhuset i Ängelholm, Hässleholm samt ett antal vårdavdelningar i Malmö. I juni fick de första patienterna på CSK välja mat från det nya måltidskonceptet, då konceptet infördes på fyra av sjukhusets avdelningar. Under hösten kommer måltidskonceptet att införas inom flera avdelningar på CSK. Mätningar genomförda vid avdelningar med nytt måltidskoncept visar på minskat matsvinn, motsvarande 11 procent. Mätningarna visar även på ett ökat kalori- och proteinintag hos patienter.

Årets första matsvinnsmätning visade på att matsvinnet minskar vid avdelningar där nya måltidskoncept har införts. Mätningen visade exempelvis att Hässleholms sjukhus minskat sitt matsvinn med 14 procent sedan de började jobba med konceptet hösten 2022. Region Skånes totala matsvinn ligger på 30,7 procent, vilket är en minskning med 2 procent sedan 2020 men likvärdigt den senaste mätningen. Enheter som har det nya måltidskonceptet har ett svinn på i genomsnitt 19,5 procent.

2020 beslutades det om en återbruks- och inköpsprocess för möbler i Region Skåne. Sedan dess har regionservice genom utvecklingsgruppen för inredning fortsatt bedriva arbetet med en cirkulär möbelhanter-

ing. Sedan 2022 finns upphandlat ramavtal för inköp och försäljning av begagnade möbler. Därtill finns interna möbelförråd på sjukhusen. Under aktuell period har utvecklingen fokuserat på systemstöd för att ytterligare främja cirkularitet inom koncernen.

Genom serviceförvaltningens tjänsteutveckling pågår arbeten med bland annat elektrifiering av transportfordon, vilket inkluderar arbetet för elektrifiering av den tunga fordonsflottan. I arbetet utreds var Region Skåne har möjlighet att ha elektrifierad fordonsflotta.

Effektiv och hållbar fastighetsförvaltning

Regionfastigheter ansvarar för ägande, underhåll och utveckling av Region Skånes fastighetsbestånd samt för de externa förhållningar där Region Skåne är hyresgäst. Regionfastigheter har ett tydligt verksamhetsfokus utifrån de strukturella och verksamhetsmässiga förutsättningar som definieras av hälso- och sjukvården.

Byggprojekt färdigställs och andra påbörjas

På Skånes universitetssjukhus i Malmö har ny servicebyggnad invigts och tagits i drift. Sjukhusets nya familjebädd är färdigbyggt och verksamheten har flyttat in i de nya lokalerna.

På södra sjukhusområdet i Malmö har arbetet med att utveckla 65 000 kvadratmeter för framför allt psykiatri men även habilitering och hjälpmedel samt palliativ vård inletts. Förstudie och behovsanalys är genomförd. Malmö stads planprogram färdigställs för att gå ut på samråd.

Region Skåne har förvärvat två ytterligare fastigheter inom sjukhusområdet Malmö – Clinical Research Centre, CRC, samt Hälsa och samhälle. Lunds universitet samt Malmö universitet fortsätter att bedriva verksamhet i fastigheterna.

Upphandling av entreprenör för att bygga Framtidens ortopedi i Hässleholm, Forth, är genomförd och avtal för byggprojektet är skrivet.

Arbetet med elektrifiering av bussdepå på Gastelyckan i Lund är färdigställt och anläggningen är driftsatt. Upphandling av totalentreprenör för om- och tillbyggnad av bussdepån på Gastelyckan är genomförd. Arbetet med systemhandling och förfrågningsunderlag pågår för bussdepåerna i Malmö hamn samt Lockarp.

Även upphandling av entreprenör för om- och tillbyggnad av kvinnokliniken, neonatal och infektionskliniken vid Skånes universitetssjukhus i Lund har inletts.

För att kunna bygga ett centrallager för Region Skånes sjukvårdsmaterial har en 17 000 kvadratmeter stor tomt hyrts in.

Lokalers nyttjande kan kontrolleras inför eventuell ombyggnation

Inom kort kommer Region Skåne att ha möjlighet att effektivt mäta hur och när specifika lokaler används. Det kommer att ge vårdverksamheten underlag på hur befintliga lokaler faktiskt används. Syftet är att möjliggöra faktabaserade underlag inför eventuell ombyggnation, och på så vis stödja såväl den aktuella verksamheten som regionfastigheter, till en mer effektiv resursanvändning.

Omvärldsläget kräver stort fokus på säkerhetsarbetet

Regionfastigheter har genomfört en säkerhetsskyddsanalys som identifierat vilka fastigheter som behöver skyddas, mot vilka hot och på vilket sätt skyddet behövs. Analysen tydliggör vilka säkerhetsskyddsåtgärder som behöver göras och arbete med att hantera dessa har inletts.

Även eventuella risker och sårbarheter i förvaltningens leveranskedjor har analyserats utifrån det osäkra omvärldsläget. Utifrån analysens resultat, pågår arbete med att avhjälpa de brister som framkommit och förbättra krishanteringsförmågan.

Den utvecklade förmågan har resulterat i reell och planerad förbättrad säkerhet inom bland annat dricksvatten, diesellagring och IT-/OT-system. OT står för ”Operational

Technology”, på svenska ungefär ”operativ teknik” eller realtidsstyrning, och avser hårdvara och mjukvara i vissa tekniska installationer. OT-system berör till exempel värme-, vatten- och övriga fastighetssystem.

Energiförbrukningen fortsätter att minska

Den klimatkorrigerade specifika energianvändningen har under årets första åtta månader minskat från 200 till 192 kilowattimmar per kvadratmeter och år i Region Skånes egenägda fastigheter inklusive all däri bedrivna verksamhet. Motsvarande icke-klimatkorrigerade utfall, det vill säga faktisk eller fakturerad energianvändning, har minskat från 194 till 186 kilowattimmar per kvadratmeter och år.

Energianvändningen har minskat tack vare bland annat nattvandrings som identifierar till exempel belysning som står på i onödan nattetid, termografering som identifierar värmeläckage från fastigheter samt att temperaturen har sänkts i alla lokaler där det inte bedrivs vård. Det tekniska utvecklingsarbetet har kompletterats av kommunikationsinsatser och kunskapshöjande åtgärder som till exempel energikampanjen Följ strömmen. Arbetet med energieffektivisering styrs av Region Skånes Energistrategi 2030 och konkretiseras av Taktisk handlingsplan energi år 2023–2025. För att vidareutveckla energiarbetet har regionfastigheter etablerat ny energioorganisation som driver effektiviseringsarbetet.

Öka användningen av återbruk vid byggnation

Enligt Miljöprogram 2030 ska Region Skåne öka användning av återbrukade och återvunna prioriterade material vid byggnation. För att kunna utveckla arbetet med återbruk av byggmaterial har regionfastigheter låtit Sustainable Business Hub genomföra en förstudie med uppdrag att ta fram förslag på hur förvaltningen kan organisera och strukturera arbetet med att återbruka byggmaterial. Utifrån förstudiens rekommendationer har en projektledare tillsatts som ska leda det fort-

sätta arbetet med återbruksfrågor i byggprojekt. Förslag på organisation och infrastruktur för arbetet kommer att utarbetas under hösten.

Korrekta och kostnadseffektiva upphandlingar

Leveransstörningar av olika produkter är fortfarande högre än före pandemin och beror framför allt på råvarubrist. Till följd av det rådande världsläget konstateras ökade priser på många varor och tjänster. Flera leverantörer begär prishöjningar i samband med att avtalsförklänningar löses ut samt vid lämnande av anbud.

För att säkra behovet av vårdrelaterat förbrukningsmaterial planeras det att teckna avtal med fler leverantörer för kritiska produkter. Därutöver pågår arbete med att identifiera produkter som i nuläget inte är upphandlade och optimera likarartade produkter samt säkra förbrukningsmaterial till medicinteknisk utrustning. Inom läkemedel pågår arbetet med att identifiera nya kritiska läkemedel och skapa ökad robusthet för dessa.

Under våren anordnades två seminarier för marknadsaktörer och idéburen sektor. Syftet är att i ett tidigt skede presentera regionens kommande behov av upphandlingar. Med en tidig dialog ges presumtiva leverantörer bättre förståelse för målbilden och dess affärsmöjlighet. Detta bidrar till att stimulera marknaden till att lämna konkurrenskraftiga anbud som ger förbättrad konkurrens och effektivare upphandlingar.

Inför uppstart av varje upphandling genomförs en analys av behovet samt marknaden. En strategi tas fram för att erhålla den mest kostnadseffektiva varan eller tjänst. Inför varje upphandling görs även övervägande om vilka möjligheter som finns att dela kontrakt, genom att dela upp i mindre delområden och undergrupper. Genom att använda Request for information (RFI), hearing och Extern remiss genomför Region Skåne en dialog med marknaden. Med ökad marknadskänedom ges möjlighet att ställa krav som på bästa sätt motsvarar behoven.

Genom att ställa funktionella krav i upphandlingarna öppnar Region Skåne upp för innovationer genom att marknadens aktörer visar hur de uppfyller behoven samt att det möjliggör för fler leverantörer att lämna anbud. De krav som ställs ska vara proportionerliga i förhållande till det som upphandlas för att inte utesluta potentiella anbudsgivare. Detta möjliggör ökad konkurrens och bättre förutsättningar för att upphandla varor och tjänster med kostnad i balans med kvalitet. För att underlätta för anbudsgivare att göra rätt och för att öka konkurrensen har kravspecifikationer och upphandlingsunderlag förenklats. Arbetet har resulterat i ökad kvalitet på anbud och därmed ökad konkurrens.

Uppföljning av insyn i verksamhet som utförs av privata utförare

Region Skåne har extern fastighetsdrift som utförs av privat utförare på sjukhusområdena i Ystad och Trelleborg inklusive Rättspsykiatriskt centrum i Trelleborg (RPC). Regionfastigheters löpande uppföljning av den externa fastighetsdriften utförs av driftcontrollers som kontrollerar att leverans av tjänster och dess kostnader sker enligt avtal. Uppföljningen sker genom månadsvisa driftmöten och månadsrapporter från leverantören samt avtalsmöten/kontraktsmöten fyra gånger per år. Den görs också via kontroller på utförandestatus i system kvartalsvis och genom fysiska statusbedömningar årligen. Under början av året har regionfastigheter dessutom infört så kallade ortsmöten då förvaltare, teknisk förvaltare, driftcontroller och extern utförare möts och gemensamt följer upp arbetet.

Utöver ovanstående följer regionfastigheter löpande upp pågående entreprenader inom fastighetsdriften inom övriga sjukhusområden. Allt praktiskt underhåll inom sjukhusområdena utförs av någon av de entreprenörer som förvaltningen slutit ramavtal med. Det gäller underhållsarbete inom till exempel markarbete, bygg, ventilation, hissar, brandlarm, kylar, svag- och starkström etcetera. Sam-

mantaget arbetar regionfastigheter med att återkommande följa upp och kontrollera ett stort antal pågående entreprenader via månadsavstämningar och uppföljningsmöten inom samtliga sjukhusområden.

I Region Skåne är regionservice beställare av avtal inom främst facility management, såsom lokalvård, logistiktjänster, måltider och livsmedel, post och avfall, samt fordon och transport. Samtliga tjänster och produkter upphandlas med hjälp av Region Skånes centrala inköpsfunktion, som också ansvarar för den strategiska avtalsuppföljningen. Den strategiska avtalsuppföljningen omfattas bland annat av uppföljning av avtalsvillkor, avtalsförklänningar, förhandlingar och prisjusteringar. Omfattningen på den strategiska avtalsuppföljningen bestäms utifrån parametrar som patientsäkerhet, volym, miljöpåverkan, med mera.

Som beställare ansvarar regionservice för den operativa avtalsförvaltningen, det vill säga uppföljning av den löpande leveransen samt verkar för avtalstrohet. Detta arbete drivs med hjälp av avtalscontrollers i förvaltningen. De ansvarar också för avtalsutveckling, det vill säga förbättringar och effektiviseringar inom och under pågående avtal. Under avtals-tiden genomförs detta genom möten med såväl leverantör som kundmöten på olika nivåer inom Region Skåne. I avtalsuppföljningen utförs även olika slags regelbundna kontroller och kvalitetsmätningar i syfte att säkra att villkoren i avtalen uppfylls.

Avtal samt avtalscontrollers är fördelade inom förvaltningens olika verksamhetsområden, utifrån regionservices struktur för tjänster och tjänsteansvar. Detta innebär att avtalsuppföljningen utförs i anslutning till den levererande verksamheten.

HÅLLBAR UTVECKLING I HELA SKÅNE

Framsynt internt miljöarbetet med fokus på resurseffektiv och cirkulär ekonomi, låg klimatpåverkan och frisk och hälsosam miljö

Miljöprogram för Region Skåne 2030 ger en inriktning för operativa miljömål. Handlingsplaner understryker att den operativa styrningen om hur miljöprogrammets långsiktiga mål ska uppfyllas, även hanteras operativt med mål och handlingsplaner i rätt tidsperspektiv. Nedan presenteras Region Skånes kortsiktiga operativa miljömål för 2023 och dess status.

► *Region Skåne ska fastställa en organisation, process samt resurser för att ställa och följa upp miljökrav vid upphandling och inköp*

Under våren förstärktes resurserna för att ställa och följa upp miljökrav vid upphandling genom rekrytering av två miljöstrategier till enheten hållbarhet och miljö. Väl på plats kommer strategierna i samarbete med inköpsfunktionen att delta vid miljöprioriterade upphandlingar och avtalsuppföljningar.

► *Region Skåne ska genomföra prioriterade kartläggningar, utredningar, samt ta fram riktlinjer och definitioner som möjliggör genomförande av miljöprogram 2030*

För 2023 har fyra prioriterade kartläggningar/utredningar identifierats. Kartläggningen rörande verksamhetens energianvändning är pågående och det finns en plan för egenägda fastigheter. För inhyrda fastigheter kommer arbetet påbörjas med en utredning och förslag på prioriterade inhyrda fastigheter som bedöms ha stor påverkan.

Inom området materialanvändning och förbrukningsmaterial i hälso- och sjukvården finns en planering för genomförande.

Kartläggning gällande transporter i extern regi avseende miljöpåverkan och spårbarhet är pågående.

Utredning av kostnader för att nå målet om 60 procent andel ekologiska livsmedel till 2030 samt identifiera prioriterade livsmedel där det är möjligt att redan nu öka andelen närproducerade och/eller ekologiska livsmedel. Ett omtag i arbetet planeras för 2024.

I juni inleddes ett arbete för att inventera och bedöma behovet av styrande dokument utifrån Miljöprogram för Region Skåne 2030, Region Skånes miljöaspekter och Region Skånes miljöledningssystem. Inventeringsarbetet pågår och arbetet att ta fram styrdokument kommer att påbörjas under 2024.

► *Region Skåne ska fastställa en organisation och infrastruktur för ökad användning av återbrukade och återvunna material vid byggnation*

Under våren tog Sustainable Business Hub, fram en rapport om hur fastighetsförvaltningen kan arbeta med återbruk av byggmaterial i byggprojekt. Förslag på organisation och infrastruktur förväntas levereras under höst 2023.

► *Region Skåne ska öka andelen närproducerade och/eller ekologiska livsmedel inom prioriterade områden*

Andelen ekologiska livsmedel av Region Skånes totala livsmedelbudget uppgick till 24 procent de sex första månaderna 2023 (inkluderar vårdavdelningarnas inköp). Delmålet 2023 uppgår till 32 procent. Resultatet innebär att trenden med minskande andel ekologiska livsmedel som började 2021 håller i sig. En förklaring kan vara målkonflikten mellan ekologiska och närproducerade livsmedel och de av inflationen ökade livsmedelspriserna.

► *Region Skåne ska ta fram och implementera informations- och utbildningspaket i syfte att öka kunskapen om hur verksamhetens klimatpåverkan kan minskas*

Aktiviteter såsom genomförande av ett miljöwebbinarium och uppdatering av utbildningen "Hållbara val", är planerade och förväntas levereras under hösten 2023.

► *Region Skåne ska säkerställa att miljö- och hälsokrav ingår vid finansiering och bidragsgivning utifrån mottagarnas miljöpåverkan*

Alla verksamheter som får bidrag/finansiering från Region Skåne på minst 315 000 kronor per år (2023), omfattas av Region Skånes miljöbevis och ska uppfylla kriterier som speglar regionens miljöarbete och miljömål. Miljöbeviset utvecklas och uppdateras avseende innehåll och systematik under hösten 2023.

Målet avser även de miljökrav Region Skåne ställer i avtal med externa vårdgivare. Systematiken för att följa upp miljökraven i prioriterade avtal har utvecklats under våren.

LÄS MER

Verksamhetsberättelser:

- Fastighets- och servicenämnden
- Regionstyrelsen
- Patientnämnden
- Nämnden för operativa regiongemensam verksamhet, digitalisering IT och MT

Attraktiv arbetsgivare, professionell verksamhet

Region Skånes attraktivitet som arbetsgivare har avgörande betydelse för att möta behovet av kompetens idag och framöver. Att vara en attraktiv arbetsgivare med en professionell verksamhet innebär att ständigt arbeta för att skapa en attraktiv arbetsplats, stödja medarbetarutveckling och använda kompetensen rätt.

HÅLLBAR OCH LÅNGSIKTIG KOMPETENSFÖRSÖRJNING

Kompetensförsörjningen är en av Region Skånes stora utmaningar. En genomtänkt strategisk kompetensförsörjning är en förutsättning för att klara framtidens uppdrag. Bedömningen är att dagens och framtidens utbildningsvolym inte kommer räcka till för att säkerställa tillgången till rätt kompetens. Förändringar behövs av såväl arbetssätt som kompetensstruktur för att möta kompetensförsörjningsutmaningen.

► Bemanning av verksamheten

För att ge förutsättningar för rätt grundbemanning behöver arbetssätt omprövas, kompetensen användas rätt och ny kompetens tillföras. Arbetssätt omprövas ständigt i Region Skånes verksamheter, likaså sker ett kontinuerligt arbete med rätt använd kompetens. Under våren 2023 har kompetensförsörjning och bemanningsrelaterade frågor varit prioriterat i koncernledningens dialogarbete för att identifiera vilka regiongemensamma problem och behov som finns i verksamheterna och vilka de prioriterade åtgärderna bör vara.

► Utvecklingen av anställningsvolym – månadsavlönade

2023-08-31 hade Region Skåne 36 954 månadsavlönade medarbetare inom

förvaltningsdriven verksamhet, en ökning med 724 medarbetare (+2,0 procent) jämfört med samma datum föregående år. De personalgrupper som ökat mest i faktiska tal är undersköterskor, skötare med flera, handläggare och övriga specialiteter inom hälso- och sjukvård. Större minskningar finns i grupperna sjuksköterskor, administratörer vård (medicinska sekreterare), biomedicinska analytiker samt köks- och måltidsarbete.

► Utveckling av personalrörlighet

Den externa personalrörligheten, det vill säga andelen månadsavlönade som lämnar Region Skåne, exklusive pensionsavgångar, har ökat sedan våren 2021. Dock kan en minskning av personalrörligheten konstateras under de senaste månaderna, vilket möjligen kan ses som ett trendbrott. För Region Skånes förvaltningsdrivna verksamhet var den externa personalrörligheten 5,8 procent under perioden januari–juni 2023. Detta är en minskning med 0,1 procent jämfört med samma period 2022.

► Påbörja en utredning med syfte att ta fram ett nytt och regionövergripande 24/7-tillägg för den som väljer att arbeta på obekvämt arbetstid

Hösten 2022 och våren 2023 kartlades anställnings- och lönevillkoren i Region Skåne och under 2023 planeras nytt förslag för kompletterande ersättning vid arbete på obekvämt arbetstid inom 24/7-verksamheter.

► Verka för fler utbildningsplatser för barnmorskor på skånska lärosäten

Det råder nationellt brist på barnmorskor vilket även återspeglas i Skåne. Åtgärder och aktiviteter görs idag både lokalt på förvaltningar samt regionalt

för att behålla barnmorskor och för att ta emot fler barnmorskestuderanden på verksamhetsförlagd utbildning. Kontinuerliga dialoger sker med lärosäte och förlossningssjukvården i Region Skåne i syfte att öka antalet barnmorskestuderande genom att tillsammans utveckla lärmiljöer, handledning och arbetssätt för att skapa förutsättningar för verksamhetsförlagd utbildning.

► Utreda möjligheten att införa en rekryteringsbonus

En utredning har påbörjats kring möjligheten att införa en rekryteringsbonus som innebär ett engångsbelopp för den som rekryterar en ny kollega som idag inte är anställd i Region Skånes verksamheter.

► Utreda hur medarbetares arbete inom flera verksamheter kan stimuleras och hur eventuella hinder för sådana lösningar kan motverkas

Utredningen har påbörjats så till vida att dialog förs i personalnämndens beredningsprocess för ett förtydligande om uppdragets syfte och omfattning.

► Personal som har tillräckliga språkkunskaper men som vill stärka dessa för att kunna förmedla en ännu bättre vård, ska kunna ta del av insatser som språkstöd och språkbud

Insatser för att stärka språkkunskaper görs bland annat via International Office i samarbete med avdelningen för regional utveckling. Utbildning i Avancerad sjukvårdssvenska vänder sig till anställda på Region Skåne där fokus är på sjukvårdssvenska medan intensivutbildning i sjukvårdssvenska vänder sig till presumtivt nya yrkesverksamma i Region Skåne.

Den språkambudsutbildning som planerades för hösten 2021 för Region Skånes medarbetare ställdes in då det var för få deltagare anmälda. Förnyade insatser inom området behöver värderas för att utvärdera förutsättningarna framöver.

ATTRAKTIV ARBETSPLATS

Region Skånes arbetsplatser ska vara trygga och säkra för såväl medarbetare som alla som befinner sig här. En attraktiv arbetsplats med god arbetsmiljö är en av de avgörande förutsättningarna för att möta kompetensutmaningen.

Inom målområde Attraktiv arbetsplats utgör chefstäthet, personlörighet samt frånvaro regiongemensamma KPI:er. Den verksamhetsnära analysen återfinns i vardera nämnds/styrelses verksamhetsberättelse. Utifrån ett regionövergripande perspektiv befinner sig chefstätheten på en stabil nivå i förhållande till föregående år med ett genomsnitt på 25 medarbetare per chef (2022 25). Variationen ser olika ut utifrån nämndernas/styrelsernas verksamhetsuppdrag och personalgruppers konstellationer.

I samverkan med de fackliga organisationerna arbetar Region Skåne för anställnings- och lönevillkor som möjliggör en god kompetensförsörjning. En sammanhållen lönepolitik med regiongemensamma principer för lönesättning förebygger osakliga löneskillnader. Region Skåne gör årlig lönekartläggning och återkommande löneanalyser i syfte att klarlägga rådande lönestrukturer och identifiera behov av lönestrukturella förändringar. Kostnaden för lön är en av de största återkommande kostnader. Det är viktigt att lön används som ett av flera styrmedel för att styra verksamheterna i önskvärd riktning genom att premiera våra bästa, mest erfarna medarbetare.

2023 års löneöversyn har avslutats förutom för medarbetare inom Kommunals och Läkarförbundets avtalsområde. För dessa beräknas ny lön betalas ut i oktober 2023.

Genom de centrala kollektivavtalen

erbjuder Region Skåne medarbetarna semesterdagar utöver de lagstadgade 25 dagarna, föräldralönetillägg, tjänstepension, med mera. Genom lokala avtal och beslut erbjuds friskvårdsbidrag, företagshälsovård, arbetstidsförkortningar vid flera verksamheter med mera.

Från och med 2023 har de centrala parterna enats om nytt pensionsavtal. Under våren 2023 genomfördes omfattande informationsinsatser av Region Skåne riktat till de medarbetare som behövde ta ställning till hurvida de fortsatt skulle omfattas av KAP-KR eller gå över till AKAP-KR. 3 941 medarbetare var valberättigade och 2 790 medarbetare gjorde ett aktivt val.

Under 2022 påbörjades arbetet ”Lika Villkor”. Syftet är att Region Skånes erbjudande ska se så lika ut som möjligt för yrkesgruppen oavsett var medarbetaren arbetar. Under 2022 kartlades anställnings- och lönevillkoren och under 2023 planeras nytt förslag för kompletterande ersättning vid arbete på obekvämt arbetstid inom 24/7-verksamheter presenteras. Parallellt med detta har arbete kring lokala arbetstidsavtal som tecknats med Vårdförbundet startats upp samt en översyn av löneöversynsprocessen påbörjats.

Effektiv tillämpning av anställnings- och lönevillkor bidrar till att Region Skåne kan rekrytera, behålla och utveckla den kompetens som verksamheterna och våra medborgare kräver.

► Sjukfrånvaron i Region Skåne

Sett till den totala sjukfrånvaron har Region Skånes sjukfrånvaro under perioden januari–juli 2023 sjunkit med 0,9 procentenheter jämfört med samma period 2022, från 6,5 procent till 5,6 procent. Skillnaderna mellan kvinnors och mäns sjukfrånvaro består över tid. Under perioden januari–juli 2023 uppgick sjukfrånvaron till 6,1 procent hos kvinnor jämfört med 3,7 procent hos män. Samma period 2022 uppgick den till 7,1 procent hos

kvinnor och 4,4 procent hos män.

Vad såväl minskningen av den totala sjukfrånvaron som skillnaderna mellan kvinnors och mäns sjukfrånvaro beror på är svårt att fastställa. Fler arbetsplatser inom den skånska hälso- och sjukvården ska kunna testa nya metoder och arbetssätt för arbetstidsförkortning.

Arbetet med detta uppdrag om att testa nya metoder och arbetssätt inryms i arbetet ”Lika Villkor”. Syftet är att Region Skånes erbjudande ska se så lika ut som möjligt för yrkesgruppen oavsett var i regionen medarbetaren arbetar.

► Utreda möjligheten att införa avgiftsfria hälsokontroller för anställda inom hälso- och sjukvården

Frågan utreds inom ramen för arbetet ”Lika Villkor”.

► Utreda hur Region Skåne kan utveckla och stärka yrkesintroduktionen för nyutbildade och nyanställda medarbetare

Utredning pågår inom ramen för Region Skånes kompetensförsörjningsplan 2023.

► Utreda införandet av en handledarbonus för den som handleder

Utredning pågår inom ramen för personalnämndens verksamhetsplan-/internbudget 2023.

► För att fortsätta utveckla medarbetarnas inflytande över sin arbetsplats ska arbetet med personaldrivna enheter utvärderas och antalet personaldrivna enheter bör öka

Utvecklingen av personaldrivna vårdenheter syftar till att erbjuda medarbetarna ett större inflytande över verksamheten för att därigenom främja och stödja den utvecklingskraft som finns på verksamhetsnivå. Under våren 2022 beviljades den första formella ansökan som också beslutades av regionfullmäktige. Startdatum för den första

personaldrivna vårdenheten, Kognitiv medicin Ängelholm, sattes till 2023-01-01. Vid utvärdering av ansökningsprocessen har lärdomar dragits inför kommande ansökningar, framför allt gällande det stora behovet av administrativt stöd. Det har hittills under 2023 inte inkommit någon ny ansökan om att bilda en personaldriven vårdenhet.

► *Att arbeta hälsofrämjande för att förebygga sjukfrånvaro är lika viktigt som att tidigt och med rätt insatser agera mot ohälsa. Utifrån analyserna kommer olika insatser att sättas in för att minska sjukfrånvaron*

Under våren 2023 har en region-övergripande rapport över Region Skånes sjukfrånvaro tagits fram som en utgångspunkt för framtidsytande insatser och lyfter strategiskt betydelsefulla insatser för sänkt sjukfrånvaro. Rapporten beskriver på en övergripande nivå faktorer som inverkar på sjukfrånvaro för kvinnor respektive män. Information har lämnats i personalnämnden och dialog har förts i regional skyddskommitté och i samarbetet mellan Region Skåne och Försäkringskassan.

► *Under 2023 ska de projekt som under 2022 genomförts i Region Skåne med finansiering via statsbidraget Återhämtningsbonus, utvärderas*

Under 2022 har olika projekt som genomförts med fokus på hållbar arbetsmiljö inom hälso- och sjukvården finansierats via statsbidraget ”Återhämtningsbonus”. Det regionala projektet som genomfördes syftade till att stärka arbetssättet vid arbetsanpassning och rehabilitering för sjukskrivna medarbetare. En revidering genomfördes av processen för arbetsanpassning och rehabilitering. Syftet med revideringen är att för chefer, fackliga företrädare, skyddsombud och medarbetare erhålla ett aktuellt processdokument med uppdaterad information om rutiner arbetsanpassning och rehabilitering. På sikt förväntas processdoku-

mentet, som stöd till involverade, att öka kunskaperna om planering för återgång i arbete och stärka arbetssättet med arbetsanpassning och rehabilitering.

► *Ett viktigt arbete för att stärka det systematiska arbetsmiljöarbetet och uppföljningen av arbetsmiljöarbetet är införandet av ett nytt regiongemensamt avvikelshanteringssystem i Region Skåne under 2023*

Införandeprojektet av ett nytt regiongemensamt avvikelssystem har försenats och beräknas starta senare under 2023.

STÖD OCH MEDARBETARUTVECKLING

Lärande och kompetensutveckling är idag en självklarhet genom hela yrkeslivet. En attraktiv arbetsgivare både förväntas och behöver skapa utrymme till lärande i vardagen. Region Skåne ska ge förutsättningar för medarbetare att utvecklas i takt med ett ständigt föränderligt arbetsliv.

Inom målområde Stöd medarbetarutveckling utgör närvaro, återhämtning och personalörlighet regiongemensamma KPI:er. Den verksamhetsnära analysen återfinns i vardera nämnds/styrelsens verksamhetsberättelse.

På regionövergripande nivå har månadsavlönades andel närvaro ökat under perioden januari–juli (2022 63,8 procent, 2023 64,8 procent) med en procentenhet, vilket motsvarar en ökning med 2,4 procent motsvarande cirka 670 000 fler närvarotimmar, jämfört med samma period föregående år. Den främsta ökningen återfinns inom de små personalgrupperna såsom tandläkare/tandskötare, övrigt rehabiliteringsarbete samt inom städ, tvätt och renhållning, tekniker, vaktmästeri, trädgård, anläggning och tekniker medan personalgrupperna köks- och måltidsarbete, psykoterapeuters och sjuksköterskor har minskat sin närvaro något.

Gällande KPI Återhämtning finns

inget referensvärde att jämföra mot föregående år på grund av en ny datamodell där man från årsskiftet 2022/2023 har börjat spara ner HR-fönsters semesterlista månadsvis. KPI semesteruttag som återfinns i andelen frånvaro påvisar att semesteruttaget ökat under perioden januari–juli (2022 9,9 procent, 2023 10,1 procent) med 0,2 procentenheter, vilket motsvarar cirka 100 000 fler semester-timmar, jämfört med samma period föregående år. Ponera att en semesterdag är 8 timmar, då har uttaget ökat med 12 500 semesterdagar denna period 2023.

► *Kompetensutvecklingsinsatser för sjuksköterskor*

Inom Region Skåne finns två möjligheter för finansiering av specialistutbildning via arbetsgivaren; utbildningsanställning och utbildningslön. Med utbildningsanställning menas en specifik tjänst som utannonseras och som innebär studier på halvfart på lärosätet i kombination med klinisk utbildning i verksamheten på halvtid. Med utbildningslön menas att sjuksköterskan behåller sin grundlön under studietiden.

Under vårterminen 2023 har nio medarbetare haft en pågående utbildningsanställning och 321 medarbetare har haft pågående utbildningslön. Vissa studier går på deltid och andra på heltid vilket innebär att antalet tjänster skiljer sig från antalet medarbetare. Efter vårterminen har 139 medarbetare fullföljt sina studier till specialistsjuksköterska. Av de som fullföljt sina studier har tre medarbetare haft utbildningsanställning medan 136 medarbetare har haft utbildningslön.

► *Kompetensutvecklingsinsatser för undersköterskor/skötare med flera*

För undersköterskor finns flera olika möjligheter till kompetensutveckling. En möjlighet är att via yrkeshögskolan utbildas till specialistundersköterska. För att en utbildning ska beviljas av

Myndigheten för yrkeshögskolan behöver utbildningsanordnarna göra en ansökan som påvisar arbetsgivarnas kompetensbehov. För att öka antalet utbildningar som ges pågår ett samarbete mellan arbetsgivare och utbildningsanordnare i Skåne. Exempel på utbildningar som ges är utbildning till specialistundersköterska inom operation, intensivvård och anestesi, psykisk ohälsa, neurologi samt handledare inom socialpsykiatri.

I Region Skåne ges möjlighet för 20-25 medarbetare per år att få sin specialistutbildning finansierad av arbetsgivaren genom en så kallad utbildningsanställning eller utbildningslön. Utbildningsanställning är en specifik heltidstjänst som innebär studier på deltid och där resterande tid förläggs i verksamheten med fokus på klinisk fördjupning utifrån individuella studieplaner. Utbildningslön innebär att undersköterskor/skötare/barnskötare behåller sin grundlön under studietiden. Under våren 2023 har 31 medarbetare studerat specialistutbildning. Detta motsvarar 21,2 platser då studierna är både på del- och heltid.

Särskilda satsningar görs på kompetensutveckling för undersköterskor för att stimulera nytänkande på arbetsplatser angående utveckling av undersköterskans roll och kompetens. Satsningarna kan innefatta såväl introduktion för nya undersköterskor som kurs- och träningsmoment för erfarna. Detta finansieras via särskilda medel från Omställningsfonden (KOM-KR). Våren 2023 genomfördes den tredje uppdragsutbildningen inom akut omhändertagande av patienter med andnings- och cirkulationsproblem med medel från Omställningsfonden. Denna utbildning har nu blivit beviljad som en kortare YH-utbildning.

► Tydliga karriär- och utvecklingsvägar för medarbetare och chefer

Medarbetare i Region Skåne ska erbjudas möjlighet till kompetensutveckling utifrån verksamheternas behov. Under 2022 har i personalnämnden beslut fattats om att utveckla

en generisk kompetensmodell med tillhörande tjänstestruktur som kan tillämpas för samtliga yrkeskategorier. Utgångspunkten är den modell som är utvecklad på Skånes universitetssjukhus (Core Curriculum). Befintliga kompetensstegar kommer att inkluderas i kompetensmodellen och ligga till grund för vidare utveckling. En projektplan och projektorganisation har framtagits och implementering påbörjas hösten 2023.

Region Skånes IT-stöd för kompetenshantering, Kompetensplattformen, är under utveckling och kommer successivt att implementeras i verksamheterna. Första piloterna sker under hösten 2023. IT-stödet kommer att ge chefer och ledning stöd i att planera och följa upp kompetensutvecklingsinsatser och få översiktliga gapanalyser på brister i kompetenssammansättning och därmed proaktivt kunna planera för utvecklingsinsatser.

► Region Skånes ledarskapsakademi

Projekt att etablera Region Skånes ledarskapsakademi fortlöper enligt lagd projektplan. Arbetet under 2023 har fokuserat på att ha rätt förutsättningar för att fylla akademien med innehåll. Ramverket ”att vara chef och ledare i Region Skåne” har färdigställts. Ramverket omfattar bland annat fem vägledande principer som syftar till att stärka kopplingen mellan Region Skånes övergripande vision och mål samt färdriktningen i framtidens hälsosystem med ledarskapet och vidareutvecklingen av chefer. Arbetet för att färdigställa strukturer och systematik för hanteringen av ledarskapsutbildning för olika chefsroller har slutförts och beslutats i juni 2023.

ANVÄND KOMPETENSEN RÄTT

Att använda alla medarbetares kompetens på bästa sätt är en komplex utmaning. För att lyckas behövs fortsatt arbete med kontinuerlig verksamhetsutveckling och anpassning av arbetsuppgifternas fördelning. Normer

och arbetssätt behöver utmanas och nya perspektiv och innovation bejakas.

Att använda kompetensen rätt och att ge medarbetarna möjlighet att arbeta utifrån sin kompetens och verksamhetens behov är en nödvändig insats för att möta kompetensförsörjningsutmaningen. Rätt använd kompetens kan innebära exempelvis uppgiftsväxling mellan yrkeskategorier och införande av nya kompetenser.

Kompetensutmaningen kommer inte att lösas enbart genom att rekrytera fler medarbetare. Det är viktigt att de befintliga kompetenser som finns i organisationen används och utvecklas utifrån patientens behov. En handlingsplan för rätt använd kompetens kommer tas fram i projektet Region Skånes kompetens- och tjänstemodell. Genom att se över vad som görs, vem som utför uppgifterna och hur arbetet genomförs kan den samlade kompetensen användas på ett bättre sätt. Det kan leda till att arbetsuppgifter kan flyttas mellan yrkesgrupper – eller att nya yrkesgrupper och kompetenser som tidigare inte funnits i verksamheten blir en del av lösningen. Det kan också handla om att samla kompetenser i team med syftet att använda kompetensen bättre. Genom att utveckla arbetssätt finns möjligheter att öka kvalitet och effektivitet i vården. Att fördela arbetsuppgifter utifrån medarbetares individuella kompetens har visat sig ge såväl ökad trygghet för medarbetare som bättre vårdkvalitet för patienterna.

Omställningsavtalet KOM-KR och de medel som finns att ansöka om för förebyggande insatser är en tillgång i omställnings- och kompetensutvecklingsarbetet och ska användas på bästa sätt utifrån Region Skånes samlade kompetensbehov.

Inom målområde Använd kompetensen rätt, utgör närvaro, utökad närvaro samt chefstäthet regiongemensamma KPI:er. Den verksamhetsnära analysen återfinns i vardera nämnds/styrelsens verksamhetsberättelse.

På regionövergripande nivå har månadsavlönades andel utökad närvaro minskat under perioden januari–

juli (2022 5,3 procent, 2023 5 procent) med 0,3 procentenheter, vilket motsvarar en minskning med 3 procent motsvarande cirka 70 000 färre utökade närvarotimmar, jämfört med samma period föregående år. Den största delen till minskningen är under KPI timlön samt övertid som har minskat. Se ovan avsnitt gällande chefstäthet och närvaro.

► Oberoende av inhyrning från bemanningsföretag

Sveriges samtliga regioner samarbetar för ett minskat beroende av inhyrd personal. Målet är en stabil och varaktig bemanning med egna medarbetare för den löpande verksamheten för att värna patientsäkerhet, arbetsmiljö, verksamhetsutveckling och ett kvalitetssäkrat utbildningsuppdrag.

Region Skåne deltar aktivt i den regiongemensamma, nationella, upphandlingen av inhyrning av sjuksköterskor och läkare, ett arbete som leds av SKR. Ett gemensamt ramavtal för hyrpersonal kommer bland annat att leda till att regionerna tillsammans blir en stark och tydlig kravställare med fokus på pris och kvalitet. Ett nationellt, regiongemensamt ramavtal ställer krav på ett utvecklat arbetssätt i respektive region. Förvaltning av ramavtalet kommer att ske övergripande och i tätt samarbete över regiongränserna. Detta kommer att underlättas genom en regiongemensam beställningsfunktion.

Under våren har Region Skåne fattat beslut om en radikal minskning av inhyrningen genom att endast hyra in sjuksköterskor på kvällar, nätter och helger från 2023-10-01. Från 2024-01-01 kommer det att vara totalstopp för inhyrning av sjuksköterskor för ordinarie, löpande verksamhet. För att möta behovet av vikarier vid tillfälliga

KOSTNADER FÖR INHYRD PERSONAL FRÅN BEMANNINGSFÖRETAG

(avser Region Skånes förvaltningsdrivna verksamhet)

Miljoner kronor	2023 Jan-aug	2022 Jan-aug	Förändring mnr	Förändring procent
Läkare	178,3	142,7	35,6	25,0 %
Sjuksköterskor	209,7	122,2	87,6	71,7 %
Övriga	9,7	5,42	4,2	78,0 %
TOTALT	397,7	270,3	127,4	47,1 %

vakanser och arbetstoppar kommer Region Skånes interna resursteam att byggas ut under hösten.

Inhyrningen av läkare och andra personalkategorier ska analyseras som underlag för kommande beslut om möjligheter till ett kraftigt minskat beroende.

Region Skåne har ett ramavtal med 58 bemanningsföretag som hyr ut läkare, sjuksköterskor och röntgen-sjuksköterskor. Vid avrop av tjänst krävs god kännedom om bemanningsbranschen och ramavtalets innehåll och prissättning, vilket underlättas av att ett fåtal personer hanterar alla beställningar av hyrpersonal, som en service till chefer och verksamheter. Det ger också en helhetssyn över verksamheternas totala inhyrningsbehov. Erfarenheter från andra regioner som har visat att kostnaderna för inhyrning minskat i takt med ökad kunskap och följsamhet till avtal. Region Skåne har därför byggt upp en gemensam organisation för avrop, som sedan april 2023 hanterar all administration och beställningar gällande hyrpersonal. Avropsfunktionen organiseras som en enhet inom Gemensam servicefunktion på regionservice.

Under våren 2023 har ett upphandlat digitalt systemstöd implementerats. I stödet hanteras avtal, avrop och all dokumentation avseende avropsenhets kontakter med beställande chefer

och bemanningsföretag. Systemstödet kommer framgent att underlätta uppföljning av bemanningsföretagens leveranser, inhyrningsbehov och kostnader.

Kostnaden för inhyrning av såväl läkare som sjuksköterskor ökar, även om den sett ur ett nationellt perspektiv fortsatt ligger på en relativt låg nivå. Kostnaden för inhyrda läkare har ökat i jämförelse med samma period 2022, främst på grund av att den planerade verksamheten inte längre är reducerad som under pandemin och att det skett särskilda satsningar för att korta köerna till planerade operationer. Kostnaden för inhyrda sjuksköterskor har ökat markant under 2023. Det beror dels på en generell ökad inhyrning, dels för att det gjorts direktupphandlingar till ett högre timpris än i ordinarie ramavtal, för att säkra behovet av specialistsjuksköterskor till operation och akutmottagningar under våren och sommaren 2023.

Andelen inhyrningskostnad under perioden januari–augusti 2023 uppgick till 2,59 procent av den totala personalkostnaden inom sektor hälso- och sjukvård.

LÄS MER

- Personalnämndens verksamhetsberättelse

Väsentliga personalförhållanden

Region Skånes attraktivitet som arbetsgivare har avgörande betydelse för att möta behovet av kompetens idag och i framtiden. Att chefer och medarbetare förstår att de gör skillnad, känner meningsfullhet i sin vardag och kan följa och planera för sin utveckling, är en förutsättning för att få medarbetare att söka sig till organisationen och att vilja stanna kvar. Region Skåne har under 2023 gjort flera insatser för att stärka attraktiviteten genom att:

- Beslut är taget om att kompetensförsörjningsplan 2023 inkluderar strategier för kompetensförsörjning.
- Införandet av ledarskapsakademien pågår och delrapportering har gjorts utifrån genomförandeplan.
- Medel har fördelats till hälso- och sjukvårdsverksamheten i syfte att stärka förutsättningar för verksamhetsförlagd utbildning.
- Ett kunskapsunderlag och förstärkta insatser för minskad sjukfrånvaro har utarbetats.
- Ett arbete med att se över förvaltningslokala- och regiongemensamma avtal har påbörjats under 2023. Arbetet syftar till att lika villkor ska gälla för medarbetare.

2023-08-31 hade Region Skåne 36 954 månadsavlönade medarbetare inom förvaltningsdriven verksamhet, en ökning med 724 medarbetare (+2,0 procent) jämfört med samma datum föregående år. Den externa personalörligheten, det vill säga andelen månadsavlönade som lämnar organisationen, exklusive pensionsavgångar, har ökat sedan våren 2021 och uppgår till 5,8 procent för perioden januari–juni 2023.

Den obligatoriska sjukfrånvaron tydliggör att den totala sjukfrånvaron under perioden januari–juli 2023 har sjunkit med 0,9 procentenheter jämfört med samma period 2022, från 6,51 procent till 5,59 procent. Skillnaderna

mellan kvinnors och mäns sjukfrånvaro består över tid. Under perioden januari–juli 2023 uppgick sjukfrånvaron till 6,16 procent hos kvinnor jämfört med 3,7 procent hos män.

Kostnaden för inhyrd bemanning har för rapportperioden ökat med 47,1 procent jämfört med samma period föregående år och uppgår till 397,7 miljoner kronor. Under våren har Region Skåne fattat beslut om en radikal minskning av inhyrningen genom att endast hyra in sjuksköterskor på kvällar, nätter och helger från 2023-10-01. Från 2024-01-01 kommer det vara totalstopp för inhyrning av sjuksköterskor för ordinarie, löpande verksamhet.

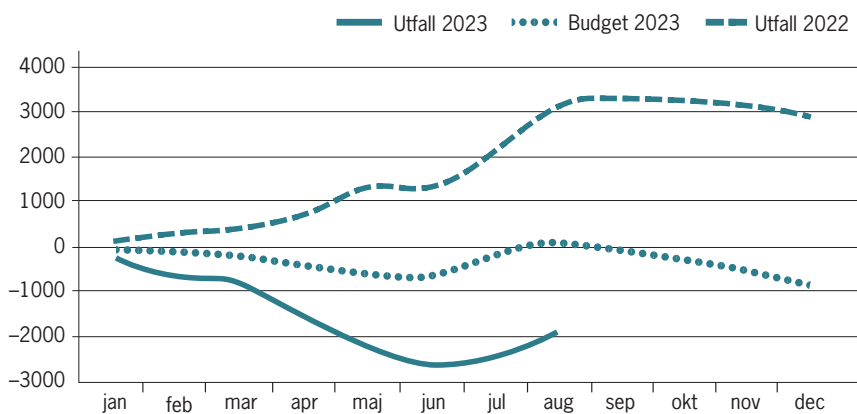
OBLIGATORISK SJUKFRÅNVAROREDOVISNING

(avser Region Skånes förvaltningsdrivna verksamhet)

	2023 jan–juli	2022 jan–juli	Förändring 2023–2022
Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid	5,59 %	6,51 %	-0,91 %
Kvinnor	6,16 %	7,13 %	-0,97 %
Män	3,70 %	4,38 %	-0,68 %
Åldersgruppen 29 år eller yngre	5,13 %	5,58 %	-0,45 %
Åldersgruppen 30–49 år	5,32 %	6,18 %	-0,86 %
Åldersgruppen 50 år eller äldre	6,11 %	7,25 %	-1,14 %
Långtidssjukfrånvaro (60+ dagar) som andel av samtlig sjukfrånvaro	41,89 %	35,99 %	5,90 %

Långsiktigt stark ekonomi

Akkumulerat resultat och budget (miljoner kronor)

Årets resultat och ekonomisk ställning

Resultatet för januari till augusti uppgår till -1 928 miljoner kronor, vilket innebär en negativ budgetavvikelse på -1 993 miljoner kronor. Jämfört med föregående årsresultat för samma period innebär detta en resultatförämring på 5 072 miljoner kronor. Av detta är 2 782 miljoner kronor hänförligt till ökade pensionskostnader, där huvudförklaringen är att inflationen är mycket högre 2023 än 2022 och i övrigt en allmänt hög bruttokostnadsutveckling samt lägre specialdestinerade statsbidrag. Prognosen för helåret uppgår till -4 533 miljoner kronor jämfört med -839 miljoner kronor i budget.

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning har ökat med 1 167 miljoner kronor (3,5 procent) när januari–augusti 2023 jämförs med samma period 2022. Skatteintäkterna har ökat med 5,5 procent, medan både kommunalekonomisk utjämning och generella statsbidrag har minskat. Prognosen för skatt, utjämning och bidrag för 2023 är positiv i relation till budget med 661 miljoner kronor vilket beror på bättre slutavräkning för 2022 och 2023. Prognosen för skatteintäkterna 2023 bygger på Sveriges Kommuner

och Regioners (SKR) augustiprognos över skatteunderlagets utveckling.

Verksamhetens intäkter för perioden har minskat med 4,3 procent jämfört med 2022. Minskningen gällande

specialdestinerade statsbidrag beror på lägre nivåer 2023, där en del av detta är hänförligt till periodeffekter och förändrade utbetalningstillfällen. Intäkterna överstiger dock periodens budget med 284 miljoner kronor vilket motsvarar 3,8 procent. Huvuddelen av den här ökningen kommer från Skånetrafikens biljettintäkter till följd av ökat resande. Prognosen för verksamhetens intäkter är 138 miljoner kronor lägre än budget. Den främsta orsaken till den negativa prognosen är kopplat till de specialdestinerade statsbidragen där avvikelser beror på en kombination av sämre utfall för prestationsrelaterade delar samt lägre bidragsnivåer än 2022.

Personalkostnaderna har ökat med 2 022 miljoner kronor eller 12,3 procent. Drygt hälften av detta beror på

INTÄKTER FRÅN SKATT, UTJÄMNING OCH BIDRAG

Miljoner kronor	2023 Jan-aug	2022 Jan-aug	Förändring	Förändring %
Preliminära månatliga skattebetalningar	25 486	23 771	1 715	7,2 %
Prognos för avräkningslikvid (år 0)	292	549	-257	-46,8 %
Justeringspost skatteintäkter (år -1)	171	284	-113	-39,8 %
Skatteintäkter	25 949	24 604	1 345	5,5 %
Inkomstutjämningsbidrag	5 133	4 859	274	5,6 %
Regleringsbidrag/avgift	402	613	-211	-34,4 %
Kostnadsutjämningsavgift	-448	-312	-136	43,6 %
Kommunalekonomisk utjämning	5 087	5 159	-72	-1,4 %
Bidrag för läkemedelsförmånen	3 128	3 047	81	2,7 %
Övriga generella bidrag		187	-187	-100,0 %
Generella statliga bidrag	3 128	3 234	-106	-3,3 %
SUMMA	34 164	32 997	1 167	3,5 %

INTÄKTER FRÅN VERKSAMHETEN

Miljoner kronor	2023 Jan-aug	2022 Jan-aug	Förändring	Förändring %
Patientavgifter	314	303	12	3,8 %
Försäljning av hälso- och sjukvård	1 161	1 015	145	14,3 %
Trafikantavgifter	2 593	1 973	620	31,4 %
Försäljning av varor och tjänster	1 180	1 195	-15	-1,2 %
Specialdestinerade statsbidrag	1 689	2 986	-1 297	-43,4 %
Övriga bidrag och intäkter	790	648	141	21,8 %
Realisationsvinster	48	3	45	1 452,5 %
SUMMA	7 775	8 124	-348	-4,3 %

VERKSAMHETENS KOSTNADER

Miljoner kronor	2023 Jan-aug	2022 Jan-aug	För- ändring	Föränd- ring %
Lönekostnader	11 901	11 276	625	5,5 %
Arbetsgivaravgifter	3 620	3 344	276	8,2 %
Pensionskostnader	2 736	1 662	1 074	64,6 %
Övriga personalkostnader	141	94	47	50,1 %
Summa personalkostnader	18 398	16 376	2 022	12,3 %
Köpt hälso- och sjukvård	4 528	4 205	323	7,7 %
Köpt tandvård	743	695	48	7,0 %
Inhyrd personal	446	315	131	41,8 %
Verksamhetsanknutna tjänster	851	819	33	4,0 %
Köpt trafik	3 219	3 385	-167	-4,9 %
Läkemedel	4 285	3 932	352	9,0 %
Sjukvårdsartiklar, materiel och varor	1 954	1 814	140	7,7 %
Lämnade bidrag	932	949	-18	-1,9 %
Fastighetskostnader	1 352	1 191	161	13,6 %
IT-tjänster	1 218	1 137	81	7,1 %
Konsultkostnader och övriga tjänster	1 395	852	543	63,8 %
Övriga kostnader	1 200	673	527	78,4 %
Summa omkostnader	22 124	19 967	2 157	10,8 %
Avskrivningar	1 132	1 064	67	6,3 %
SUMMA	41 654	37 407	4 246	11,4 %

ökade pensionskostnader. Omkostnaderna har ökat med 2 157 miljoner kronor motsvarande 10,8 procent. En starkt bidragande faktor till detta är den ökade inflationen som drivit upp ränteläget och den allmänna prisnivån för varor och tjänster som köps in. De samlade verksamhetskostnaderna har ökat med 11,4 procent, vilket innebär ett belopp om 4 246 miljoner kronor. Personalkostnaderna har en budgetavvikelse för perioden som uppgår till -1 188 miljoner kronor (6,9 procent) och budgetavvikelsen för omkostnader uppgår till -1 790 miljoner kronor (8,8 procent). Periodens resultat och prognos tydliggör att kostnaderna ökar snabbare än intäkterna och mer än vad budgeten tillåter.

Årsprognoser har upprättats per 2023-03-31 (-4 317 miljoner kronor), 2023-05-31 (-4 997 miljoner kronor) och 2023-08-31 (-4 533 miljoner kronor). Prognosernas säkerhet i relation till verkligt utfall låter sig bedömas först vid analys av bokslutet för 2023.

Med anledning av prognostiserat underskott i årsprognosen per 2023-03-31 beslutade regionstyrelsen i april om att uppmana samtliga nämnder och

styrelser att omgående vidta åtgärder för att verksamheten ska uppfylla regionfullmäktiges beslutade verksamhetsplan och budget inkluderande ekonomiska ramar för 2023, samt att återkomma med långsiktiga åtgärder för en ekonomi i balans i samband med beslut om reviderat planeringsdirektiv 2024–2026.

Ekonomiskt utfall efter andra tertiet och helårsprognos per styrelse, nämnd framgår av *Driftsredovisning*.

Räntebärande nettolåneskuld

Den räntebärande nettolåneskulden uppgår till 7 253 miljoner kronor vilket är en ökning med 173 miljoner kronor sedan årsskiftet. De räntebärande tillgångarna har ökat med 747 miljoner kronor och skulderna har ökat med 921 miljoner kronor. Verksamheten har genererat ett överskott uppgående till 1 461 miljoner kronor varav det negativa resultatet står för den största avvikelsen. Investeringsutgifterna uppgår till 2 132 miljoner kronor. Under året har nya lån upptagits om totalt 3 500 miljoner kronor och sammantaget med planenliga amorteringar av lån, lösen av leasingavtal avseende tåg,

samt fastigheterna Clinical Research Centre och Hälsa och samhälle i Malmö. Det tillsammans ger att finansverksamheten genererat 465 miljoner kronor. Den genomsnittliga räntekostnaden för total skuld inklusive ränteswapkontrakt uppgår till 1,50 procent.

Det bedömda nyupplåningsbehovet för helåret 2023 med en likviditet på 1 000 miljoner kronor uppgår till totalt 258 miljoner kronor. Vid årets slut förväntas nettolåneskulden att uppgå till 8 500 miljoner kronor. Denna nivå överstiger budget med 1 222 miljoner kronor. Helårsprognosen för räntenettet indikerar att räntenettet utvecklas påtagligt sämre än budgeterat. Orsaken är att nyupplåningen är större än budgeterat.

Investeringar

Investeringsutgifterna till och med augusti 2023 uppgår till 2 429 miljoner kronor. Utfallet är knappt 300 miljoner kronor lägre jämfört med utfallet för motsvarande period i fjol. Den budgeterade likviditetsramen för 2023 uppgår till 5 648 miljoner kronor.

Förvaltningarnas samlade prognoser indikerar ett årsutfall om 5 507 miljoner kronor. Det finns en tendens att överskatta möjligheten att genomföra investeringar. En regional bedömning är att utfallet kommer att stanna vid 4 850 miljoner kronor. Det samlade utfallet under 2022 blev 4 300 miljoner kronor. I prognosen för helåret ligger två större investeringsutgifter i december med ett sammanlagt värde på 700 miljoner kronor, vilket förklarar en högre helårsprognos jämfört med 2022 trots ett lägre utfall efter åtta månader. Båda utgifterna, köp av tio Öresundståg samt köp av en tomt för en bussdepå är beroende av att beslut kopplade till investeringarna, vinner laga kraft. I båda fallen finns det överprövningsprocesser av detaljplan respektive beslut om köp vilket kan påverka utfallet.

Ytterligare information om investeringsutgifter efter andra tertiet och helårsprognos framgår av *Investeringsredovisning*.

Pensionskulden

Region Skåne tillämpar sedan 2010 fullfonderingsmodellen vid redovisning av pensionskulda och pensionskostnader. Fullfonderingsmodellen ger en mer rättvisande bild av Region Skånes resultat, ekonomiska ställning och långsiktiga finansiella styrka än vad redovisning med den lagstadgade blandmodellen ger. Den totala pensionskulden per 2023-08-31 uppgår till 39 503 miljoner kronor att jämföra med 36 824 miljoner kronor vid årsboks slutet 2022-12-31.

Pensionskostnaderna inklusive värdesäkring uppgår till totalt 5 019 miljoner kronor för perioden januari–augusti 2023, vilket är en kraftig ökning från 2 237 miljoner kronor för motsvarande period 2022. Den enskilt viktigaste faktorn till ökningen är att inflationen har drivit upp prisbasbeloppet, som är indexeringsfaktor för pensionskuldens värdesäkring.

Om pensionskostnaderna hade redovisats enligt blandmodellen hade dessa varit 127 miljoner kronor lägre för januari–augusti 2023. På årsbasis beräknas kostnaderna, redovisade enligt blandmodell, bli 190 miljoner kronor lägre än fullfonderingsmodellen.

Soliditet

Nyckeltalet soliditet är ett mått på Region Skånes finansiella ställning och visar hur stor del av tillgångarna som finansieras med egna medel. Soliditeten har försämrats med 2,3 procentenheter sedan 2022-12-31 och uppgick 2023-08-31 till -39,8 procent enligt fullfonderingsmodellen. Redovisat enligt blandmodellen har soliditeten minskat från -1,6 procent till -5,5 procent. Soliditetsförsämringen härrör från ett negativt resultat för perioden, men försämringen har dämpats en del av en ökad tillgångsmassa.

Finansiella mål

Enligt kommunallagen ska kommuner och regioner ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Regionfullmäktige ska besluta om riktlinjer

för god ekonomisk hushållning.

Region Skånes riktlinjer för god ekonomisk hushållning, som fastställts av fullmäktige, utgår från att Region Skånes finansiella ställning ska stärkas och att skattemedlen ska användas effektivt. En långsiktigt stark ekonomi är en förutsättning för att trygga verksamheten och därmed ge Skånes invånare en god service i form av säker och lättillgänglig hälso- och sjukvård samt kollektivtrafik. För att nå god ekonomisk hushållning krävs strikt acceptans och respekt för de av regionfullmäktige beslutade finansiella målen. De finansiella målen för 2023 som regionfullmäktige fattat beslut om är:

Resultatmål

► *Region Skånes resultat ska över en rullande femårsperiod uppgå till minst 2 procent av de samlade intäkterna från skatt, kommunalekonomisk utjämnning och generella statliga bidrag. Resultatet ska också årligen uppfylla det lagstadgade balanskravet.*

Resultatet för januari–augusti uppgår till -1 928 miljoner kronor, och motsvarande helårsprognos är -4 533 miljoner kronor. Relaterat till de samlade intäkterna från skatt, kommunalekonomisk utjämnning och generella statliga bidrag blir detta -5,6 procent för januari–augusti 2023 och -8,9 procent för helåret 2023. Av detta framgår att avståndet till resultatmålet synes vara stort 2023 och därmed inte kommer att uppnås. Sett över femårsperioden 2019–2023, där 2023 representeras av årsprognosen, hamnar resultat kring 0 procent och därmed en bra bit under resultatmålet.

Finansieringsmål

► *Investeringar ska så långt möjligt finansieras med egna medel. Upplåning kan användas för att delfinansiera större investeringsprojekt.*

Investeringsutfallet för januari–augusti 2023 uppgår till 2 429 miljoner kronor, och motsvarande helårsprognos är 4 850 miljoner kronor. 1 132

miljoner kronor har skrivits av under perioden januari–augusti 2023, och årsprognosen för avskrivningar är 1 786 miljoner kronor. Då summan av resultat och avskrivning blir negativ måste investeringarna till fullo lånefinansieras, varför finansieringsmålet inte bedöms bli uppnått för 2023.

Skuldsättningsmål

► *Region Skånes externa räntebärande nettolåneskuld får högst uppgå till 25 procent av de samlade intäkterna från skatt, kommunalekonomisk utjämnning och generella statliga bidrag.*

Nettolåneskulden per 2023-08-31 uppgår till 7 253 miljoner kronor med en årsprognos på 8 500 miljoner kronor. Relaterat till en årsprognos för 51 039 miljoner kronor för de samlade intäkterna från skatt, kommunalekonomisk utjämnning och generella statliga bidrag blir detta 17 procent. Detta indikerar att skuldsättningsmålet kommer att uppnås under 2023.

Slutsatser avseende resultat och ekonomisk ställning

Bruttokostnadsökningen på 11,3 procent är betydligt högre än motsvarande ökning av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämnning (3,5 procent) och verksamhetsintäkterna (-4,3 procent), vilket är en obalans som sammanlagt medför ett betydande ekonomiskt underskott både vad avser utfall (-1 928 miljoner kronor) och årsprognos (-4 533 miljoner kronor). Med redovisning enligt blandmodell skulle utfallet varit 127 miljoner kronor bättre och motsvarande siffra för årsprognosen 190 miljoner kronor.

Nyckeltalet soliditet är ett mått på Region Skånes finansiella ställning och visar hur stor del av tillgångarna som finansieras med egna medel. Soliditeten har försämrats med 2,3 procentenheter sedan 2022-12-31 och uppgick 2023-08-31 till -39,8 procent enligt fullfonderingsmodellen. Redovisat enligt blandmodellen har soliditeten minskat från -1,6 procent till -5,5 procent. Soliditetsförsämringen härrör från ett negativt resultat för

perioden, men försämringen har dämpats en del av en ökad tillgångsmassa.

Sammantaget får den ekonomiska situationen i Region Skåne ses som mycket allvarlig. Målen gällande resultat och självfinansiering av investeringar ser ut att vara långt från att kunna uppnås, och obalansen mellan ökningstakten för intäkter och kostnader leder till underskott som ytterligare försämrar en redan mycket svag ekonomisk ställning. Situationen är dock inte unik för Region Skåne, utan ekonomin är ansträngt inom hela

kommun- och regionsektorn och alldeles speciellt 2023–2024.

Redan innan pandemin bedömde SKR en vikande konjunktur med minskade skatteintäkter som följd, och lågkonjunktoren är nu ett faktum. I det nuvarande makroekonomiska läget, med stigande räntor och högre inflation än på över 30 år, uppstår en betydande obalans mellan kostnader och intäkter och därmed svårigheter att finansiera verksamhet och planerade och beslutade investeringar. Detta innebär att Region Skånes arbete med omställning och kostnadseffektiv-

iseringar måste fortsätta, innefattande ständiga verksamhetsförbättringar och förändrade arbetssätt, i syfte att skapa balans mellan kostnads-och intäktsutvecklingen. Utmaningen är att leverera service och samhällsnytta av god kvalitet till nuvarande skåningar utan att för den skull försämrå möjligheterna att göra samma sak för kommande generationer. Det blir därvid ytterst betydelsefullt att Region Skåne kommer tillrätta med nuvarande obalanser så att de uppsatta finansiella målen kan uppnås så snabbt som möjligt.

Balanskravsresultat

Balanskravsberäkningen utgår från Region Skånes resultat exklusive koncernbolagen. Årets prognos som uppgår till -4 533 miljoner kronor. Resultatet enligt fullfonderingsmodellen justeras sedan för redovisning enligt blandmodellen. Därefter justeras för realisationsvinster vid försäljning av materiella anläggningstillgångar. Den nuvarande bedömningen, med beaktande av ett eventuellt ianspråktaganden av 1 015 miljoner kronor från resultatutjämningsreserven (RUR), pekar på ett balanskravsresultat på -3 333 miljoner kronor. Ett negativt balanskravsresultat ska återställas inom tre år (11 kap 12 § KL), såvida inte regionfullmäktige åberopar synnerliga skäl för att inte återställa ett negativt resultat (11 kap 13 § KL).

De tillfälliga kostnaderna 2023 och 2024 relaterade till ändrade parametrar för beräkning av pensionsåtaganden och övriga effekter av inflationsnivån 2023–2024 motsvarande sammanlagt över 4 miljarder kronor 2023 både 2024 är av den storleksordningen (8-9 procent av den samlade budget-

omslutningen) att det krävs mycket långtgående åtgärder för att efterkomma reglerna för balanskrav inklusive återställande av underskott.

Att till exempel via tillfällig skattehöjning öka intäkterna eller genom kraftfulla kostnadsreduktioner kompensera för de tillfälliga merkostnaderna 2023-2024 torde inte vara förenligt med vare sig en långsiktigt hållbar eller en god ekonomisk hus-

hållning. I förslag till budgetproposition 2024 som regeringen nyligen presenterat finns också en uppmaning till kommuner och regioner att använda den flexibilitet som regelverket för ekonomistyrning ger i form av resultatutjämningsreserv och synnerliga skäl. Mot bakgrund av ovanstående resonemang finns argument för att åberopa synnerliga skäl för att inte återställa underskott 2023–2024.

BALANSKRAVSBERÄKNING

Miljoner kronor	2019 Bokslut	2020 Bokslut	2021 Bokslut	2022 Bokslut	2023 Prognos
Årets resultat enligt resultaträkningen	1 056	958	-764	2 897	-4 533
Justering för redovisning enl blandmodell	-95	-349	-182	-645	190
Resultat enligt blandmodell	961	608	-946	2 252	-4 343
Justering för realisationsvinster	-28	-9	-5	-5	-5
Orealiserade kursförluster i värdepapper	-7	0	0	0	0
Resultat efter balanskravsjusteringar	926	599	-950	2 247	-4 348
Reservering till RUR				-1 015	
lanspråktagande av RUR					1 015
Balanskravsresultat	926	599	-950	1 232	-3 333
Ingående återställningskrav	-1 808	-882	-282	-1 232	0
Utgående återställningskrav	-882	-282	-1 232	0	-3 333
Återstående reservering RUR				1 015	0

Förväntad utveckling

De ekonomiska utmaningarna för kommuner och regioner blir nu alltmer påtagliga. Hög inflation, ökade pensionskostnader och stigande räntekostnader bidrar till ett historiskt lågt resultat. Många kommuner och nästan alla regioner förväntas redovisa underskott både i år och nästa år enligt SKR.

Åtgärder kommer dock att vidtas. Men på flera håll är underskotten så stora att de inte är möjliga att hantera på kort sikt, vilket innebär att resultatnivån trots åtgärder i de allra flesta regioner och många kommuner förväntas bli negativ både i år och nästa år. SKR räknar därför med stora underskott även 2024, trots kommunernas och regionernas arbete med effektiviseringar, besparingar och eventuella skattehöjningar. När och hur mycket inflationen dämpas är avgörande för den ekonomiska utvecklingen. SKR bedömer att resultaten återhämtas under 2025 och 2026.

Samtidigt ökar de långsiktiga behoven av välfärd och bristen på

arbetskraft växer när invånare över 80 år blir allt fler. Kompetensförsörjningen fortsätter att vara en stor utmaning. Den långsiktiga situationen, och därmed utmaningarna, ser olika ut beroende på kommunens eller regionens ekonomiska ställning, struktur, investeringsbehov och framtida befolkningsförändring.

Att arbetsmarknaden håller emot gör att skatteunderlaget i nominella termer utvecklas relativt väl, trots lågkonjunkturen. Skatteintäkterna ökar nominellt med 4,3 procent 2023 och 4,0 procent 2024, för att sedan öka ytterligare när arbetsmarknaden återhämtar sig. Realt sett utvecklas dock skatteunderlaget uselt. I år beräknas skatteunderlaget minska Realt med 2,5 procent till följd av att priser, pensioner och löner sammantaget ökar i snabbare takt än skatteintäkterna. Det är första gången sedan 2004 som skatteunderlaget urholkas i reala termer. Nästa år sker knappt någon förstärkning alls, då skatteunderlaget endast ökar Realt med 0,2 procent.

Under förutsättning att inflationen går ner under inflationsmålet i juni 2024 sker dock en relativt kraftig förstärkning av det reala skatteunderlaget 2025, med 4,5 procent.

Under förutsättning att inflations-takten minskar rejält går även pensionskostnaderna ned 2025, nästan lika drastiskt som de ökade, och resultaten i kommuner och regioner återhämtas. När och hur mycket inflationen dämpas blir avgörande för att trycket från pensionskostnaderna och höga räntekostnader ska lätta och hur ekonomin därmed ser ut i ett lite längre perspektiv.

Det finns ett behov av att fortsätta med långsiktiga åtgärder för att komma till rätta med den snabba kostnadsökningstakten inom hälso- och sjukvården, som väsentligt förvärrats av de kortsiktiga problemen med kraftigt höjda priser på varor och tjänster, stigande räntekostnader och kraftiga kostnadsökningar för pensioner i år och nästa år.

RESULTATRÄKNING – utfall januari–augusti

REGION SKÅNE	FULLFONDERINGSMODELL					BLANDMODELL				
	2023 Jan-aug	2022 Jan-aug	22/23 Utveckl	2023 Budget	Budget Diff	2023 Jan-aug	2022 Jan-aug	22/23 Utveckl	2023 Budget	Budget Diff
Miljoner kronor										
Verksamhetens intäkter	7 775	8 124	-4,3 %	7 492	284	7 775	8 124	-4,3 %	7 492	284
Personalkostnader	-18 398	-16 376	12,3 %	-17 210	-1 188	-19 149	-17 070	12,2 %	-17 479	-1 670
Omkostnader	-22 124	-19 967	10,8 %	-20 333	-1 790	-22 124	-19 967	10,8 %	-20 333	-1 790
Avskrivningar	-1 132	-1 064	6,3 %	-1 236	104	-1 132	-1 064	6,3 %	-1 236	104
Verksamhetens nettokostnader	-33 878	-29 284	15,7%	-31 288	-2 590	-34 629	-29 978	15,5%	-31 557	-3 072
Skatteintäkter	25 949	24 604	5,5 %	25 402	547	25 949	24 604	5,5 %	25 402	547
Kommunalekonomisk utjämning	5 087	5 159	-1,4 %	5 124	-37	5 087	5 159	-1,4 %	5 124	-37
Generella statliga bidrag	3 128	3 234	-3,3 %	3 059	69	3 128	3 234	-3,3 %	3 059	69
Skatt, utjämning och bidrag	34 164	32 997	3,5 %	33 585	579	34 164	32 997	3,5 %	33 585	579
Verksamhetens resultat	286	3 713		2 297	-2 012	-465	3 020		2 029	-2 493
Finansiella intäkter	151	55	172,7 %	102	49	151	55	172,7 %	102	49
Finansiella kostnader	-81	-50	63,8 %	-69	-12	-81	-50	63,8 %	-69	-12
Värdesäkring av pensionsskuld	-2 283	-575	297,0 %	-2 266	-18	-1 406	-339	314,4 %	-1 946	540
Finansnetto	-2 214	-570	288,7 %	-2 233	19	-1 336	-334	300,6 %	-1 913	577
RESULTAT	-1 928	3 144		65	-1 993	-1 801	2 686		115	-1 916

RESULTATRÄKNING – prognos helår

REGION SKÅNE	FULLFONDERINGSMODELL					BLANDMODELL				
	2023 Prognos	2022 Bokslut	22/23 Utveckl	2023 Budget	Budget Diff	2023 Prognos	2022 Bokslut	22/23 Utveckl	2023 Budget	Budget Diff
Miljoner kronor										
Verksamhetens intäkter	11 269	12 865	-12,4 %	11 407	-138	11 269	12 865	-12,4 %	11 407	-138
Personalkostnader	-28 394	-25 092	13,2 %	-26 446	-1 948	-29 520	-26 175	12,8 %	-26 715	-2 805
Omkostnader	-33 301	-31 585	5,4 %	-30 968	-2 333	-33 301	-31 585	5,4 %	-30 968	-2 333
Avskrivningar	-1 786	-1 774	0,6 %	-1 862	76	-1 786	-1 774	0,6 %	-1 862	76
Verksamhetens nettokostnader	-52 212	-45 586	14,5 %	-47 868	-4 343	-53 337	-46 669	14,3%	-48 137	-5 200
Skatteintäkter	38 838	36 875	5,3 %	38 104	734	38 838	36 875	5,3 %	38 104	734
Kommunalekonomisk utjämning	7 630	7 739	-1,4 %	7 686	-55	7 630	7 739	-1,4 %	7 686	-55
Generella statliga bidrag	4 571	4 845	-5,7 %	4 589	-18	4 571	4 845	-5,7 %	4 589	-18
Skatt, utjämning och bidrag	51 039	49 459	3,2 %	50 378	661	51 039	49 459	3,2%	50 378	661
Verksamhetens resultat	-1 172	3 873		2 510	-3 682	-2 298	2 790		2 241	-4 539
Finansiella intäkter	229	95	142,6 %	153	76	229	95	142,6 %	153	76
Finansiella kostnader	-165	-124	33,5 %	-104	-61	-165	-124	33,5 %	-104	-61
Värdesäkring av pensionsskuld	-3 425	-946	261,9 %	-3 398	-26	-2 109	-508	314,9 %	-3 079	970
Finansnetto	-3 361	-976	244,5 %	-3 349	-12	-2 045	-538	280,3 %	-3 030	985
RESULTAT	-4 533	2 897		-839	-3 694	-4 343	2 252		-789	-3 554

KASSAFLÖDESANALYS

REGION SKÅNE	FULLFONDERINGSMODELL		BLANDMODELL	
	2023 Jan-aug	2022 Jan-dec	2023 Jan-aug	2022 Jan-dec
Miljoner kronor				
LÖPANDE VERKSAMHET				
Periodens resultat	-1 928	2 897	-1 801	2 252
Justering för ej likviditetspåverkande poster ¹	4 901	407	4 774	1 052
Pensionsutbetalningar	0	0	0	0
Realisationsvinster/förluster	-48	1	-48	1
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>	2 925	3 305	2 925	3 305
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar	-684	-1 537	-684	-1 537
Ökning/minskning av förråd och varulager	1	12	1	12
Ökning/minskning av kortfristiga skulder	-781	2 517	-781	2 517
Kassaflöde från den löpande verksamheten	1 461	4 298	1 461	4 298
INVESTERINGSVERKSAMHET				
Investering i immateriella anläggningstillgångar	-219	-359	-219	-359
Investering i materiella anläggningstillgångar	-2 209	-3 940	-2 209	-3 940
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	296	1	296	1
Erhållna investeringsbidrag	0	5	0	5
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar	0	0	0	0
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	0	0	0	0
Medel från investeringsverksamheten	-2 132	-4 294	-2 132	-4 294
FINANSIERINGSVERKSAMHET				
Förändring långfristig låneskuld	3 500	-1 014	3 500	-1 014
Amortering leasing	-1 383	-48	-1 383	-48
Förändring koncernlån	-729	1	-729	1
Utlämnade lån	41	4	41	4
Ökning av långfristiga fordringar	-463	0	-463	0
Medel från finansieringsverksamheten	965	-1 057	965	-1 057
Utbetalning av bidrag till infrastruktur	0	-70	0	-70
ÅRETS KASSAFLÖDE	295	-1 122	295	-1 122
Likvida medel vid periodens början	1 996	3 118	1 996	3 118
Likvida medel vid periodens slut	2 291	1 996	2 291	1 996
1. Specifikation av ej likviditetspåverkande poster				
Justering för av- och nedskrivningar	1 132	1 774	1 132	1 774
Justering för avsättningar	2 679	14	2 552	659
Justering för upplösning av bidrag till infrastruktur	25	38	25	38
Justering för kortfristiga finansiella poster	1 087	-1 384	1 087	-1 384
Justering för periodiserade reavinst	1	5	1	5
Justering för periodiserade investeringsbidrag	-23	-37	-23	-37
Justering för periodiserade hyresintäkter	0	-3	0	-3
Justering för bidrag till statlig infrastruktur	0	0	0	0
Justering för nedskrivning finansiell anläggningstillgång	0	0	0	0
Justering för periodiserad överkursränta	0	0	0	0
Justering för bokföring mot eget kapital	0	0	0	0
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	0	0	0	0
Summa	4 901	407	4 774	1 052

BALANSRÄKNING

REGION SKÅNE	FULLFONDERINGSMODELL		BLANDMODELL	
	2023 31 aug	2022 31 dec	2023 31 aug	2022 31 dec
Miljoner kronor				
Immateriella tillgångar	1 560	1 345	1 560	1 345
Fastigheter	22 474	21 658	22 474	21 658
Utrustning	8 869	8 852	8 869	8 852
Finansiella anläggningstillgångar	1 158	695	1 158	695
Anläggningstillgångar	34 061	32 550	34 061	32 550
Bidrag till infrastruktur	654	679	654	679
Förråd	352	353	352	353
Kortfristiga fordringar	7 374	6 690	7 374	6 690
Kassa och bank	2 291	1 996	2 291	1 996
Omsättningstillgångar	10 017	9 039	10 017	9 039
TILLGÅNGAR	44 731	42 268	44 731	42 268
Ingående eget kapital	-15 859	-18 756	-658	-2 911
Periodens resultat	-1 928	2 897	-1 801	2 252
Eget kapital	-17 787	-15 859	-2 460	-658
Avsättningar för pensioner	39 503	36 824	24 176	21 624
Övriga avsättningar	26	26	26	26
Avsättningar	39 529	36 850	24 202	21 650
Långfristiga låneskulder	8 334	5 817	8 334	5 817
Långfristiga skulder, leasing	69	70	69	70
Övriga långfristiga skulder	363	386	363	386
Långfristiga skulder	8 766	6 274	8 766	6 274
Kortfristiga låneskulder	1 775	2 642	1 775	2 642
Kortfristiga skulder, leasing	3	731	3	731
Övriga kortfristiga skulder	12 444	11 630	12 444	11 630
Kortfristiga skulder	14 222	15 003	14 222	15 003
SKULDER	22 989	21 277	22 989	21 277
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	44 731	42 268	44 731	42 268

Redovisnings- och värderingsprinciper

Delårsrapporten är upprättad i enlighet med lag (2018: 597) om kommunal bokföring och redovisning samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR) med undantag av 5 kap 4 § och 6 kap 4 § i lagen om kommunal bokföring och redovisning, som föreskriver att utbetalning av pensionsförmåner som intjänats före 1998 ska redovisas som kostnader i resultaträkningen. Region Skåne tillämpar från och med 2010 den så kallade fullfonderingsmodellen vid redovisning av pensionsförpliktelser. Det innebär att hela pensionsskulden redovisas som en avsättning då det ger en mer rättvisande bild. Region Skåne har valt att tillämpa fullfonderingsmodellen vilket avviker från god redovisningssed där blandmodellen är den föreskrivna uppställningsformen.

I de finansiella tabellerna synliggörs effekten av både full- och blandmodellen.

Samma redovisningsprinciper och beräkningsmetoder har använts i delårsrapporten som i den senaste årsredovisningen. I respektive avsnitt i verksamhetsberättelsen beskrivs säsongsmässiga variationer eller cykliska effekter som har påverkat verksamhetens intäkter och kostnader, jämförelsestörande och extraordinära poster samt deras effekt på tillgångar, skulder, eget kapital och resultat, effekter av ändrade uppskattningar och bedömningar som har redovisats under tidigare räkenskapsår, om de har en väsentlig effekt på rapportperioden. Effekt av ändringar avseende ansvarsförbindelser redovisas i årsredovisningen.

Drift- och investeringsredovisning

DRIFTREDOVISNING

I avsnittet om driftredovisning redovisas hur utfallet för driftverksamheten förhåller sig till den budget som regionfullmäktige fastställt för den löpande verksamheten för styrelser och nämnder.

Ekonomiskt resultat och utveckling sektor regional utveckling

Kulturnämndens budget för 2023 omsluter 587,6 miljoner kronor, varav regionbidraget uppgår till 346,8 mil-

joner kronor. Den statliga finansieringen inom ramen för kultursamverkansmodellen uppgår enligt beslut av Statens kulturråd i januari till 238,8 miljoner kronor. Periodens resultat är +4,9 miljoner kronor. Det ekonomiska resultatet för helår 2023 beräknas inte avvika från prognosticerat nollresultat.

Kollektivtrafiknämndens prognos för helår 2023 är ett resultat enligt budget, det vill säga en ekonomi i balans. Prognosen efter maj var ett resultat sämre än budget med 75 miljoner

kronor. Prognosen för intäkterna har sedan dess förbättrats med 10 miljoner kronor, då biljettintäkterna har gått ytterligare lite bättre än förväntat, egenavgifterna för sjukresor har höjts och medför en mindre intäktsökning och intäkterna från tillköp av busstrafik blev högre än budgeterat för första halvåret 2023. Prognosförändringen på kostnadssidan består bland annat av att den indexökning som påverkat trafikpriserna negativt nu mattats av och börjat vända nedåt, de budgeterade

RESULTAT OCH PROGNOSE PER NÄMND/STYRELSE

Miljoner kronor	2022 Utfall jan-aug	2023 Utfall jan-aug	2023 Budget jan-aug	Budget- avvikelse	2022 Bokslut	2023 Prognos	2023 Budget	Budget avvikelse prognos
Kulturnämnden	2	5	1	4	0	0	0	0
Kollektivtrafiknämnden	93	195	53	142	58	0	0	0
Regionala utvecklingsnämnden	40	39	23	16	0	0	0	0
Summa Regional utveckling	136	239	77	162	57	0	0	0
Sjukhusstyrelse Kristianstad	-80	-266	20	-286	-170	-419	0	-419
Sjukhusstyrelse Hässleholm	-7	-65	3	-68	-47	-93	0	-93
Sjukhusstyrelse Helsingborg	-129	-321	24	-344	-257	-500	0	-500
Sjukhusstyrelse Ängelholm	-10	-30	7	-37	-32	-56	0	-56
Sjukhusstyrelse Sus	-249	-1 069	181	-1 251	-714	-1 700	0	-1 700
Sjukhusstyrelse Ystad	-41	-126	6	-133	-84	-200	0	-200
Sjukhusstyrelse Trelleborg	-23	-96	-1	-95	-59	-145	0	-145
Sjukhusstyrelse Landskrona	-8	-26	-1	-25	-22	-48	0	-48
NORV, Medicinsk service	70	48	17	31	0	0	0	0
Psykatri, Rehabilitering- o hjälpmedelsnämnden	94	-43	68	-111	9	-183	0	-183
Primärvården Skåne	193	2	77	-76	94	-115	38	-153
Vårdval Primärvård	-4 300	-54	0	-55	-6 471	-40	0	-40
Hälso- och sjukvårdsnämnden	4 687	218	70	148	6 789	-97	0	-97
Kognitiv medicin	0	-3	0	-3	0	-5	0	-5
Summa Hälso- och sjukvård	198	-1 831	472	-2 303	-962	-3 601	38	-3 638
Fastighets- och servicenämnden	119	45	68	-22	-9	-58	0	-58
Regionstyrelsen exklusive kognitiv medicin	196	111	18	93	301	50	0	50
NORV, Digitalisering IT och MT	42	-29	14	-43	2	-75	0	-75
Södra regionvårdsnämnden	-1	0	0	0	0	0	0	0
Personalnämnden	18	42	0	42	3	15	0	15
Patientnämnden	1	1	0	1	2	0	0	0
Revisionen	3	2	0	2	3	1	0	1
Summa Verksamhetsstöd/övriga	378	172	100	72	301	-67	0	-67
SUMMA VERKSAMHETEN	713	-1 420	649	-2 069	-603	-3 668	38	-3 705
Central finansiering	2 431	-508	-585	76	3 500	-866	-877	11
SUMMA REGION SKÅNE	3 144	-1 928	65	-1 993	2 897	-4 533	-839	-3 694

kostnaderna för resandeincitament har inte fallit ut och prognosen är lagd utifrån att de inte heller kommer att göra det, vilket sänker kostnaderna för året.

Kollektivtrafiknämndens resultat efter augusti är 142 miljoner kronor högre än budget och målet om en ekonomi i balans uppfylls därmed. Totala intäkter ackumulerat augusti budgeterades till 4 878 miljoner kronor och utfallet är 5 337 miljoner kronor, det vill säga 459 miljoner kronor (9 procent) högre än budget. 2023 är första året med nya avtalet om trafikering av Öresundsbron (Köpenhamns-avtalet) vilket innebär att Skånetrafiken, till skillnad mot tidigare, redovisar även den danska delen av intäkterna och kostnaderna för trafiken över Öresundsbron.

Regionala utvecklingsnämnden redovisar per augusti 2023 ett resultat på +39,0 miljoner kronor (budget för samma period +22,8 miljoner kronor). Differensen jämfört med budget på intäktssidan hänförs huvudsakligen till högre intäkter i projekt jämfört med budget.

Verksamhetens kostnader jämfört med budget står för en negativ avvikelse om -16,2 miljoner kronor, vilket framför allt beror på att lämnade bidrag varit högre än budgeterat samt övriga kostnader och konsultkostnader varit lägre än budgeterat. Under hösten väntas kostnader för konsulttjänster öka. Den positiva avvikelsen på övriga kostnader är främst kopplat till lägre rese- och utställnings-/reklamkostnader. Resekostnaderna väntas utvecklas i samma takt som hittills i år och planerade arrangemang som äger rum under hösten väntas resultera i högre utställnings-/reklamkostnader.

Regionala utvecklingsnämndens största kostnadspost, lämnade bidrag, står för en negativ avvikelse jämfört med budget om -29,2 miljoner kronor per augusti. Den negativa avvikelsen kan förklaras av en periodiserings-effekt i budgeten, där antagande gjorts att kostnader för lämnade bidrag i större utsträckning skulle öka först under senare delen av året. Regionala

utvecklingsnämnden lämnar i augusti 2023 en helårsprognos på +/- 0.

Ekonomiskt resultat och utveckling sektor hälso- och sjukvård

Hälso- och sjukvårdssektorn redovisar ett negativt resultat för perioden januari–augusti 2023 på 1 831,1 miljoner kronor, vilket är 2 029,5 miljoner kronor sämre än samma period föregående år och 2 303,2 miljoner kronor sämre än budgeterat. I resultatet ingår all offentligt finansierad vård i såväl privat som offentlig drift. Regionbidraget till sektorn har ökat med 204,1 miljoner kronor jämfört med 2022.

De stora budgetavvikelserna inom sektor hälso- och sjukvård förklaras bland annat av höga kostnadsökningar till följd av inflation som tränger undan både möjligheten för uppdragsgivaren att räkna upp regionbidraget inom ramen för en balanserad budget, samt hälso- och sjukvårdens möjligheter att hålla tillbaka kostnadsökningarna. Ett uppdämt vårdbehov efter nedstängningarna under pandemin påverkar också möjligheten att hålla tillbaka kostnadsökningarna i egna region, samt behovet av att köpa vård i privat regi.

Volymerna för externt såld vård har ökat med 144,9 miljoner kronor jämfört med 2022 och genererar intäkter, framför allt för Skånes universitetssjukvård.

Den totala kostnadsmassan överskrider budget med 2 643,0 miljoner kronor vilket motsvarar 8,8 procent. Personalkostnader avser enbart vård i egen regi och utgör knappt hälften av den totala kostnadsmassan. De överskrider budget med 8,3 procent och har ökat med 5,3 procent jämfört med föregående år. Kostnaderna för inhyrd personal har ökat med 47,1 procent jämfört med samma period 2022. Personalvolymen har ökat marginellt.

Köp av verksamhet och tjänster har ökat med 6,9 procent jämfört med föregående år och överskrider budget med 1 000,6 miljoner kronor. I kostnadsökningen ryms både en högre indexuppräknings av befintliga avtal till följd av höga KPI-tal samt ett ökat

behov av att avropa på framför allt vårdgarantivtalerna för att kunna erbjuda vård inom lagstadgad tid för väntande patienter. Köp av distansvård från andra regioner utgör också en stor kostnadspost likt tidigare år.

Utfallet för läkemedelskostnader är 8,8 procent högre än föregående år och 2,7 procent sämre än budgeterat. Läkemedelskostnaderna ökar på grund av flera faktorer. Vi blir fler skåningar och vi blir äldre. Förbättrade behandlingsmöjligheter inom flera terapiområden har gett längre överlevnad men också längre behandlingstider. Nya och utökade indikationer för redan godkända läkemedel ger en bredare användning och fler patienter kan erbjudas behandling. En ökad följsamhet till rekommendationer och riktlinjer såsom NT-rådsrekommendationer, nationella vårdprogram och personcenterade vårdförlopp innebär ofta ökade läkemedelskostnader.

För 2023 prognostiserar sektorn ett resultat som är 3 638,0 miljoner kronor sämre än budget och 2 639,0 miljoner kronor sämre än utfallet 2022.

Ekonomiskt resultat och utveckling sektor verksamhetsstöd/övriga

Sektorn för verksamhetsstöd redovisar ett sammanlagt resultat på 172,2 miljoner kronor för perioden januari–augusti 2023 vilket är 72,2 miljoner kronor bättre än lagd budget för perioden. Helårsprognos för sektorn beräknas till -66,7 miljoner kronor i förhållande till lagd budget.

Negativa prognoser lämnas av fastighets- och servicenämnden och digitalisering IT och MT. Fastighets- och servicenämnden beräknas inte nå en ekonomi i balans 2023. Nämnden redovisar en prognos på -57,9 miljoner kronor. Underskottet beror främst på omvärldsfaktorer som ökade elpriser och stigande inflation samt ofinansierade poster i budget.

Digitalisering IT och MT redovisar en prognos på -75 miljoner kronor. De största budgetavvikelserna avser ökade driftskostnader för applikationer och infrastruktur.

INVESTERINGSREDOVISNING

Personalnämndens prognos uppgår till +15,0 miljoner kronor. Överskottet avser i sin helhet anslaget för utbildningsanställningar/utbildningslön vid utbildning av specialistsjuksköterska. Budgeterad utbildningsvolym uppnås inte samt att andelen som studerar på deltid har ökat.

Regionstyrelsen redovisar en prognos på +50 miljoner kronor. Överskottet avser i huvudsak drifts- och utvecklingsmedel inom koncernkontor och regionstyrelsen samt förtroendemannaoorganisationen.

INVESTERINGSREDOVISNING

Bygginvesteringar

Under året har utgifterna uppgått till 1 540 miljoner kronor inklusive kreditivränta. Periodens utfall är jämfört med tidigare år 230 miljoner kronor lägre. Det minskade utfallet sammanfaller med att det strategiska projektet nya sjukhusområdet i Malmö som dominerat utfallet de senaste fem–sex åren börjar färdigställas och därmed har lägre årliga utfall. Den samlade

budgeten för byggprojekten är cirka 300 miljoner kronor lägre 2023 jämfört med 2022 av samma anledning.

Efter åtta månader har de strategiska projekten inom hälso- och sjukvården uppgått till 1 169 miljoner kronor, varav Malmöprojektet står för merparten, 986 miljoner kronor. Det finns flera strategiska projekt som är under uppstart av produktion, exempelvis FORTH och bussdepåerna i Malmö och Lund som kommer innebära större utfall under de kommande åren. Under året är dock utfallen i dessa projekt begränsade. Regionfastigheters helårsprognos för bygginvesteringar är 3 258 miljoner kronor inklusive kreditivränta och även här är det de strategiska byggprojekten som dominerar med 2 268 miljoner kronor. Nya sjukhusområdet i Malmö står för drygt 50 procent av den samlade prognosen för bygginvesteringar eller 1 658 miljoner kronor under 2023.

Prognosen från regionfastigheter för helåret är på samma nivå som budget.

Utrustningsinvesteringar

Under året har utgifterna hittills uppgått till 669 miljoner kronor vilket är 40 miljoner kronor lägre än motsvarande period 2022.

Förvaltningarnas samlade prognosticerade utfall för utrustningar är 1 873 miljoner kronor och budgeten är 2 054 miljoner kronor. Förvaltningarna prognosticerar att utrustning i hälso- och sjukvården kommer landa på 1 104 miljoner kronor vilket är något över budgeten som är på 1 049 miljoner kronor. I prognos och budget ingår 610 miljoner kronor för köp av 10 begagnade Öresundståg från den danska sidan av Öresundstågssamarbetet.

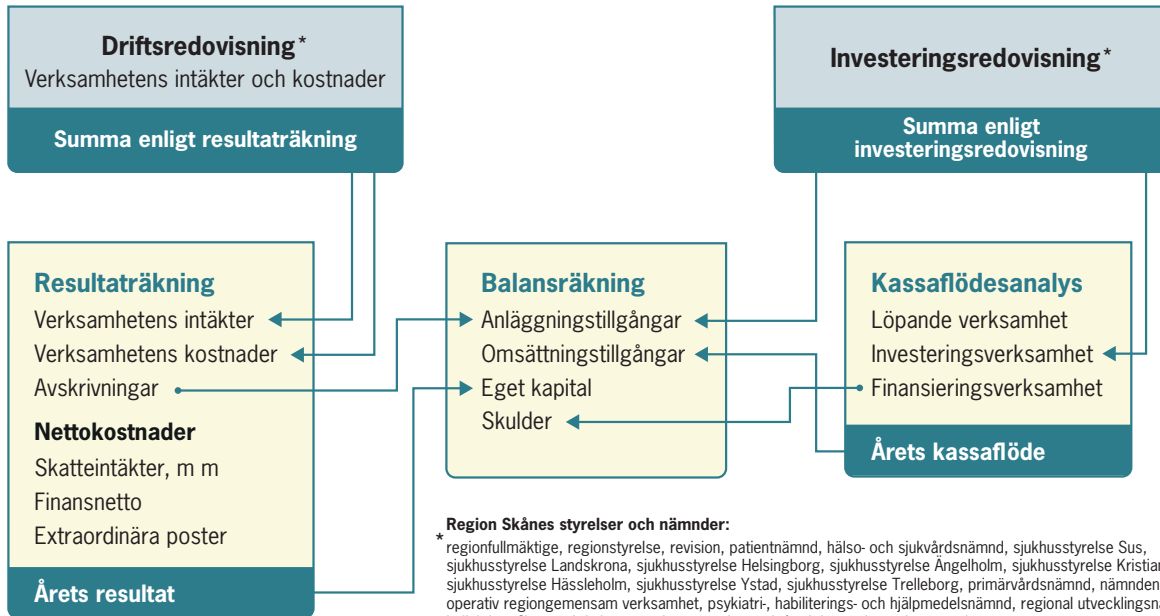
Immateriella investeringar

Region Skåne har två projekt i genomförandeskede som är helt immateriella, vårdinformationssystemet SDV och ekonomisystemet Raindance med en budget på 340 miljoner kronor för 2023. Utfallet är hittills i år 219 miljoner och prognosen är 375 miljoner.

INVESTERINGAR

Miljoner kronor	2022 jan–aug	2023 jan–aug	2023 Budget	2023 Prognos T2	Budget/ prognos avvikelse
BYGGINVESTERINGAR					
Hälso- och sjukvård	1 572	1 221	2 536	2 398	-138
Servicenämnden	177	240	633	735	102
Kreditivränta byggnation	35	80	85	125	40
Summa bygginvesteringar	1 784	1 540	3 254	3 258	5
UTRUSTNINGSinVESTERINGAR					
Hälso- och sjukvård	516	517	1 049	1 104	54
Kollektivtrafiknämnden	4	11	40	42	2
Regionservice	8	8	36	38	2
Regionfastigheter	49	119	0	49	49
Regionstyrelsen investeringsmedel utrustning	0	2	259	17	-242
Summa utrustningsinvesteringar	578	658	1 385	1 250	-134
Immateriella investeringar	219	219	340	375	35
Tåg/bussar, inklusive kreditiv	131	11	670	623	-47
SUMMA INVESTERINGAR	2 713	2 429	5 648	5 507	-142
Regional bedömning				-657	
SUMMA TOTALT	2 713	2 429	5 648	4 850	

Drift- och investeringsredovisningens samband med årsredovisningens övriga delar

Region Skånes bolag

KONCERNEN

Miljoner kronor	Budget omsättn helår	Budget resultat helår	Budget resultat jan-aug	2023 utfall jan-aug	Diff utfall-budget	Prognos helår
Region Skåne Holding AB	89,1	0	0,0	7	7,0	0
Folktandvården Skåne AB	1 348,0	9,1	33,4	31,3	-2,1	7,1
Malmö Opera och Musikteater AB	353,0	0,0	7,0	21,0	14,0	-1,4
Innovation Skåne AB	62,0	0,4	0,3	-0,1	-0,4	0,1
Skånes Dansteater AB	60,4	0	-0,4	-0,4	0,0	0,0
Visit Skåne AB	54,4	0	0,0	7,8	7,8	0,0
Skåne Care AB	52,5	0,5	0,1	1,6	1,5	0,5
Film i Skåne AB	33,1	0	0,0	2,6	2,6	0,0
HSN N CRC Malmö AB	8,2	0	0,0	-6,9	-6,9	0
LB Kiel Pildammen AB	4,1	0	0,0	-2,6	-2,6	0
Region Skåne Bussdepå Malmö AB	0,3	0	0,0	0,3	0,3	0

KONCERNEN

Regionfullmäktiges beslut från juni 2022 innebär en ny bolagsorganisation från 2023 enligt följande

- Invest in Skåne AB har avvecklats som aktiebolag och verksamheten bedrivs nu i förvaltningsform inom regionala utvecklingsnämndens ansvarsområde.
- Business Region Skåne AB, Tourism in Skåne AB och Event in Skåne AB har fusionerats till ett gemensamt bolag, Visit Skåne AB, som rapporterar direkt till Region Skåne Holding AB.
- Film i Skåne AB är nu ett dotterbolag direkt under Region Skåne Holding AB.

Därutöver har bolagsstrukturen ändrats genom förvärv av HSN N CRC Malmö AB respektive LB Kiel Pildammen AB. Dessa bolag, som äger byggnader på sjukhusområdet i Malmö, förvärvades av Region Skåne 2023-03-31 respektive 2023-04-28 baserat på sedan länge angångna avtal i samband med upplägg och finansieringslösning vid de aktuella byggnadernas uppförande. 2023-06-13 övertogs ägandet av Region Skåne Holding AB genom en regionintern transaktion.

Efter två tertial är bedömningen gällande årsprognosen underskott mot budget från Malmö Opera och Musikteater AB (-1,4 miljoner kronor), medan övriga bolag prognosticerar positiva årsresultat.

BOLAGENS REDOVISNING

» Region Skåne Holding AB

Region Skåne Holding AB är moderbolag i Region Skånes bolagskoncern och ska äga och förvalta aktier i bolag som Region Skåne äger för att bedriva verksamhet som är till nytta för Skåne och dess medborgare. Bolaget ska, inom ramen för ägarens kompetens leda, samordna och utveckla dotterbolagens verksamheter på ett för Skånes invånare värdeskapande sätt.

Viktiga händelser under perioden

Bolaget har, genom sina dotterbolag, under perioden på uppdrag av Region Skåne utfört insatser för marknadsföring av Skåne, utveckling och etablering av företag samt insatser som syftar till att Skåne ska utvecklas som en innovativ region. 2023-06-13 övertogs ägandet av HSN N CRC Malmö AB respektive LB Kiel Pildammen AB genom en regionintern transaktion.

Ekonomi

Region Skåne Holding redovisar för perioden ett resultat på 7 miljoner kronor. Årsprognosen är att budgeten ska hållas.

» Folktandvården Skåne AB

Folktandvården Skåne AB bedriver allmän- och specialisttandvård samt sjukhustandvård vid 69 kliniker samt 44 orter runtom i Skåne. Årligen väljer 82,5 procent av alla barn och unga vuxna, 3–23 år samt 28 procent av de vuxna att få tandvård hos Folktandvården Skåne.

Viktiga händelser under året

Från januari har Folktandvården Skåne fått uppdraget att ensamt ansvara för akuttandvård under helger i Skåne, något som tidigare delades med privata aktörer.

Folktandvården Skåne och odontologiska fakulteten vid Malmö universitet har tillsammans tagit initiativ till ett utvecklat samarbete inom forskning och utbildning, med syfte att främja munhälsan.

Arbetet med att praktiskt omsätta den nya affärs- och verksamhetsplanen för 2023–2026 pågår för fullt. En sjösatt aktivitet är garanti för fyllningsterapi. I september sker en återstart av digitala tandvårdsbesök.

Ekonomi

Bolaget redovisar för perioden ett resultat på 31,1 miljoner kronor. Omsättningen uppgår till 869 miljoner kronor. Prognosticerat resultat för helåret är 7,1 miljoner kronor.

» Skåne Care AB

Skåne Care AB har i uppdrag att bedriva vårdexport. Bolagets arbete tar stöd i offentlig exportfrämjande verksamhet på regional och nationell nivå. Utvecklingsbehov inom hälso-

och sjukvården styr bolagets verksamhetsinriktning och sammansättning av tjänster i samklang med tillgänglighet och kompetens i den skånska sjukvårdsorganisationen och hos våra andra partners.

Viktiga händelser under året

Bolaget har fortfarande inte lyckats etablera några nya affärer inom konsulttjänster i efterdyningar av pandemin och det ansträngda världsläget. Fortsatta problem med att lösa certifikatsfrågan för de utländska läkarna som är här på utbildning har lett till att vi har behövt pausa antagningarna till nya utbildningar. Trots detta redovisar bolaget för perioden ett resultat på 1,6 miljoner kronor med en omsättning på 35,1 miljoner kronor (före skatt).

Ekonomi

Bolaget redovisar för perioden ett resultat på 1,6 miljoner kronor före skatt. Omsättningen för perioden uppgår till 35,1 miljoner kronor. Prognostiserat resultat för helåret är 0,5 miljoner kronor före skatt.

» Innovation Skåne AB

Innovation Skåne AB skall stödja utvecklingen av innovationer och entreprenörskap i Skåne med särskild inriktning mot innovativa uppstarts-företag med stor tillväxtpotential samt stödja utvecklingen av innovationer och förbättringsaktiviteter med ursprung i Region Skånes verksamheter. Bolaget ska främja och utveckla möjligheter till tester av ny teknik och införande av innovativa lösningar i Region Skånes verksamheter.

Viktiga händelser under året

Cirka 15 projekt drivs inom området hälsa. Carematrix, Procure4Health, DigitPRE är exempel på EU-projekt. Dessutom drivs HealthTech Nordic och projekt med sjukvårdsförvaltningar. Inom Mobility drivs bland annat Evolution Road och flera andra projekt med Skåntrafiken med fler partners. Inom Foodtech drivs projekt med LTH, med flera partners. Projekten bidrar till

tillväxt genom jobbskapande och värdeskapande inom Region Skåne.

VD Lotta Törner har entledigats från sin tjänst per 2023-08-28. Lars Edström, bolagets ekonomichef, utsågs samtidigt till tf VD. Samma datum beslutade styrelsen också att göra en översyn av bolagets verksamhet med extern konsultmedverkan. Efter dialog med ägaren har detta arbete inletts.

Ekonomi

Bolaget redovisar för perioden ett resultat på -0,1 miljoner kronor. Omsättningen för perioden är 38,1 miljoner kronor. Prognostiserat resultat för helåret är +0,1 miljoner kronor.

» Malmö Opera och Musikteater AB

Malmö Opera och Musikteaters uppdrag är att öva teaterverksamhet i hela dess bredd. Med en bred och varierad repertoar, med hög konstnärlig kvalitet, ska opera och musikteater tillgängliggöras för alla Skånes medborgare.

Viktiga händelser under året

Malmö Opera har under 2023 bland annat genomfört musikalen *Funny Girl*, operorna *Figaros bröllop* och *Fallet Makropulos*. Dessutom uppfördes under våren *Operans Gala*, där musik från filmhistorien framfördes av Malmö Operaorkester, kör, barnkör och våra egna solister. På turné i regionen spelades under våren föreställningen *Marguerite*. Utöver det har ett flertal konserter spelats såväl på Malmö Opera som ute på andra scener runt om i Skåne och i Köpenhamn och även *Malmö Opera på lastbil* har under sommaren besökt ett 10-tal olika platser i Skåne med uppsättningen *Love*. På Operaverkstan, verksamheten riktad mot barn och unga, har man satt upp föreställningen *Ett tjog Opera*, baserat på att Operaverkstan fyller 20 år 2023. I juni anordnades på piazzan, i samarbete med Malmö Kulturskola och Malmö Stad, *Hela Malmö skolavslutning*, där Malmö Operas barnkör och två andra barnkörer sjöng sommarsånger tillsam-

mans med sommarlovsnostalgiska malmöbor.

Under året har Malmö Opera också satt upp baletten *Nötknäpparen* i samarbete med Tivoli i Köpenhamn och samarbetat med ett antal internationella operahus i framtagningen av operan *Prisoner of the State*.

Bolaget har under året haft en tf VD, Bengt Hall. Den 31 oktober tillträder Christina Hörnell som ny VD.

Ekonomi

Malmö Opera redovisar för perioden ett resultat på + 21 miljoner kronor. Omsättningen för perioden var 233 miljoner kronor, jämfört med budgeterad omsättning på 219 miljoner kronor. Verksamhetens intäkter har ökat under perioden på grund av bra biljettförsäljning, uthyrning av produktioner samt ökade bidrag. Besparingar för att hantera ökad lönerrevision med 4,1 procent jämfört med budgeterat 3,3 procent har gjorts genom att inte tillsätta vakanser, sjukskrivningar och tjänstledigheter fullt ut.

Prognostiserat resultat för helåret beräknas till -1,4 miljoner kronor men bolaget förbereder åtgärder för att vid årets slut uppnå budgeterat resultat.

» Skånes Dansteater AB

Skånes Dansteater AB ägs av Region Skåne Holding AB. Uppdraget är att producera, främja och utveckla danskonst i regionen, främst med egen ensemble och med Malmö som bas.

Viktiga händelser under året

Skånes Dansteater skapar målmedvetet en nationellt betydelsefull plats för dansen med utökade lokaler i Västra hamnen i Malmö samt bidrar till regional attraktivitet med turnéverksamheten.

Under perioden presenterades fem produktioner (*The Dropouts*, *in:finite*, *Going Steady*, *Transit* och *Djurens karneval*). Dialogverksamheten arbetade med dans och hälsa, integration, danskunskapande och eget skapande. Framgångsrika projektet, *Europe Beyond Access*, inom området

dans och funktionsvariationer avslutades. Slutförhandlingar med EACEA pågår om ytterligare fyra år, den här gången med Skånes Dansteater som ledare för ett konsortium av tio internationella partners.

Skånes Dansteater har hittills under året presenterat 133 föreställningar och 116 övriga aktiviteter för cirka 17 000 personer. Utöver redovisas cirka 1 700 unika nerladdningar av digitala erbjudanden (*filmer och Podcast*).

Ekonomi

Bolaget redovisar för perioden ett resultat på -0,4 miljoner kronor. Om-sättningen för perioden är 37,8 miljoner kronor. Prognosticerat resultat för helåret är 0 kronor.

» Visit Skåne AB

Bolagets huvuduppdrag är att genom kunskapspridning, destinations- och platsutveckling, marknadsföring, gränsöverskridande innovation samt värvning av evenemang, kongresser, utställningar och mässor främja en balanserad och hållbar tillväxt i den skånska besöks-, event- och kongress-näringsen.

Viktiga händelser under året

Bolaget har i början av året etablerats med ny ägare, ny bolagsordning, nytt namn, nytt ägardirektiv och ny styrelse. Fusionen mellan Business Region Skåne AB, Tourism in Skåne AB och Event in Skåne AB avslutades 2023-02-10. Verksamhetsövergångar har skett mellan bolagen och en ny affärsplan är under framarbetande i styrelsen tillsammans med ledningen. Alla insatser genomförs enligt verksamhetsplanen

Nuvarande VD avslutade sitt uppdrag 2023-08-31. Ny VD, Max Granström tillträder sitt uppdrag i månadsskiftet september/oktober.

Ekonomi

Det positiva resultatet på 7,8 miljoner kronor beror på periodiserade kostnader som kommer att uppstå under resten av året. Årsprognosen är att budgeten håller.

» Film i Skåne AB

I samverkan med Skånes kommuner, näringsliv och andra relevanta aktörer, främjar Film i Skåne filmkulturell och filmpedagogisk verksamhet i Skåne. Film i Skåne deltar även i samproduktion av film samt attraherar filmproduktion till Skåne.

Viktiga händelser under året

Sedan hösten 2022 arbetar bolaget med att utveckla en virtual production-miljö i Ystad Studios. Den 25 januari genomförde Film i Skåne i samarbete med privata aktörer en branschträff som lockade filmfolk från hela Skandinavien att se hur virtual-production kan genomföras i Ystad Studios. Större samproduktioner som genomförts under perioden är bland andra den danska TV-serien ”Den som dräper”, Joshua Oppenheims internationella storfilm ”The End” och John Skoogs långfilm ”Värn”.

Ekonomi

Det positiva resultatet på 2,6 miljoner kronor beror på periodiserade kostnader som kommer att uppstå under resten av året. Årsprognosen är att budgeten håller.

» Region Skåne Bussdepå Malmö AB

Region Skåne Holding AB förvärvade bolaget 2020 med anledning av att Region Skåne planerar att uppföra en underhållsdepå för bussar på fastigheten som detta bolag äger.

Under 2020–2021 har en del förberedande arbete påbörjats som under 2022 och framåt kommer att intensifieras. Bolaget och Region Skåne har ingått avtal som ger Region Skåne nyttjanderätt till fastigheten. Bolaget bedriver inte någon operativ verksamhet, eftersom arbetet med exploatering och byggnation genomförs av Region Skåne inom regionfastigheters ansvarsområde. Årsprognosen är ett 0-resultat.

» HSN N CRC Malmö AB

Bolaget, som äger en byggnad på sjukhusområdet i Malmö, förvärvades

av Region Skåne 2023-03-31 baserat på sedan länge angånget avtal i samband med upplägg och finansieringslösning vid den aktuella byggnadens uppförande. 2023-06-13 övertogs ägandet av Region Skåne Holding AB genom en regionintern transaktion.

Bolaget bedriver inte någon operativ verksamhet utan har som enda uppgift att vara ägare till en byggnad på sjukhusområdet i Malmö. De åtgärder som vidtas avseende den här byggnaden genomförs i regionfastigheters regi. Årsprognosen är ett 0-resultat.

» LB Kiel Pildammen AB

Bolaget, som äger en byggnad på sjukhusområdet i Malmö, förvärvades av Region Skåne 2023-04-28 baserat på sedan länge angånget avtal i samband med upplägg och finansieringslösning vid den aktuella byggnadens uppförande. 2023-06-13 övertogs ägandet av Region Skåne Holding AB genom en regionintern transaktion.

Bolaget bedriver inte någon operativ verksamhet utan har som enda uppgift att vara ägare till en byggnad på sjukhusområdet i Malmö. De åtgärder som vidtas avseende den här byggnaden genomförs i regionfastigheters regi. Årsprognosen är ett 0-resultat.

INTERN KONTROLL

Region Skåne Holding AB har utarbetat en specifik riskanalys och riskhanteringsplan av övergripande karaktär, vilken beslutades av styrelsen 2023-03-08. Riskanalyser och riskhanteringsplaner för dotterbolagen rapporterades till styrelsen 2023-05-05 för att hålla ägaren underrättad samt för vidare skick med anledning av regionstyrelsens uppsiktsplikt. I samband med delårsrapport per 2023-08-31 sker uppföljning till styrelsen för Region Skåne Holding AB specifikt och för dotterbolagen genom att informera om deras uppföljning.

Region Skåne
291 89 Kristianstad
Telefon: 044-309 30 00
www.skane.se
www.skane.se/kontakt

